

การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ของทางราชการ

นายบุญทิพย์ ชูโชนาค ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาราคากลาง
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง
สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
โทร. 0 2127 7386-9 , 0 2127 7000 โทรสาร. 0 2127 7185-6
www.gprocurement.go.th , www.cgd.go.th

**ข้อกำหนด แนวทาง และวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการกำหนด
ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ**

ความหมายและขอบเขต ของราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

- ❖ ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ หมายถึง ราคาค่าก่อสร้างในงานก่อสร้างของทางราชการในแต่ละงาน/โครงการ ที่มีความเป็นปัจจุบัน ซึ่งได้จากการประเมินหรือคำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นราคาอ้างอิงในกระบวนการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และเพื่อการอื่น
- ❖ ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ จึงไม่ใช่ราคามาตรฐานของงานก่อสร้าง แต่เป็นราคาค่าก่อสร้างที่ประเมินหรือคำนวณตามข้อมูลข้อเท็จจริงที่เป็นปัจจุบัน ในขณะที่ประเมินหรือคำนวณราคากลางโครงการ/งานก่อสร้างนั้น
- ❖ เป็นราคาที่ทางราชการยอมรับได้ ไม่สูงจนผู้ประกอบการได้กำไรมากเกินไปที่ควรได้รับ และเป็นราคาที่ไม่ต่ำจนผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะดำเนินการก่อสร้างได้

วัตถุประสงค์และความสำคัญของราคากลางงานก่อสร้าง

- ระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ กำหนดให้ก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี ให้เจ้าหน้าที่พัสดุต้องจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อขอความเห็นชอบดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้าง โดยในกรณีของงานก่อสร้างจะต้องมีราคากลางเป็นรายละเอียดประการหนึ่งที่ต้องระบุไว้ในรายงานฯ ด้วย
- ใช้เป็นราคาอ้างอิงและประกอบการพิจารณาราคาของผู้เสนอราคา ในกระบวนการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ
- ในการประมูลงานก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้ต้องประกาศราคากลางในร่าง TOR TOR และให้ใช้ราคากลางเป็นราคาเริ่มต้นในการประมูล
- การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดให้ใช้ราคากลางเป็นราคาเริ่มต้นในการประมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จะมีผลทำให้ผู้เสนอราคาเสนอราคาไม่สูงกว่าราคากลาง ปัญหาการเสนอราคาที่สูงกว่าความเป็นจริงจะไม่เกิดขึ้น และราคาของผู้เสนอรายที่ทางราชการเห็นสมควรจ้างจะไม่เกินราคากลาง ซึ่งจะมีผลทำให้ช่วยลดการรั่วไหลและประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดิน ได้ทางหนึ่ง
- ข้อมูลและรายละเอียดของการคำนวณราคากลาง ยังใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาราคา การกำหนดค่าวงงาน การขอตั้งและพิจารณาจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานก่อสร้างของคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อการอื่นๆ

วัตถุประสงค์และความสำคัญของราคากลางงานก่อสร้าง (ต่อ)

- มีข้อกำหนดให้ต้องเปิดเผยราคากลาง และรายละเอียดของการคำนวณราคากลาง จะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการจัดจ้างก่อสร้างในงานก่อสร้างของทางราชการ เป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย รวมทั้งยังจะช่วยลดปัญหาการวิ่งเต้นเพื่อขอทราบรายละเอียดเกี่ยวกับราคากลาง (แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 20)
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ให้เพิ่มความมาตรา 103/7 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ และมาตรา 103/8 กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ตามมาตรา 103/7 โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการดังกล่าว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในกรณีดังกล่าวด้วย และหากหน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบวินัยหรือเป็นเหตุให้ถูกถอดถอนจากตำแหน่ง หรือต้องพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

- ❑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2522 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว100 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2522) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2522
- ❑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว 1 ลงวันที่ 3 มกราคม 2537) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537
- ❑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/ว 199 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2544) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544
- ❑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 (แจ้งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0408.5/ว 09 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2550) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2550
- ❑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 (แจ้งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0421.5/ว 27 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2555 และ ด่วนที่สุด ที่ กค 0421.5/5573 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2555) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ทำการวันแรกหลังจากวันที่ 13 เมษายน 2555 (ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2555 เป็นต้นไป)

ภาพรวมกระบวนการและขั้นตอนดำเนินการ ในงานก่อสร้างของทางราชการ

ขั้นตอนก่อนดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง

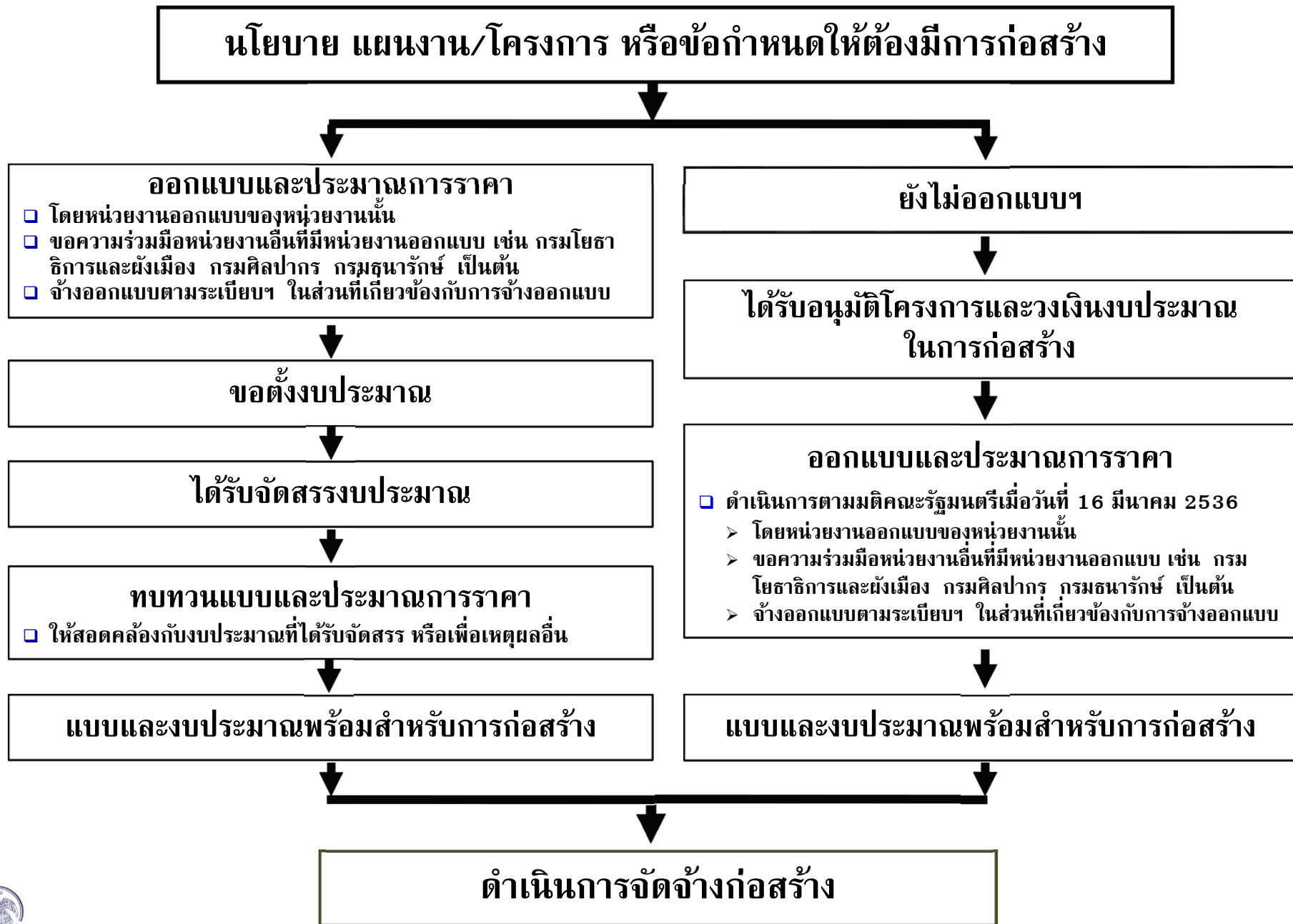
ขั้นตอนดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง

ขั้นตอนดำเนินการตามสัญญาจ้างก่อสร้าง

ขั้นตอนก่อนดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง

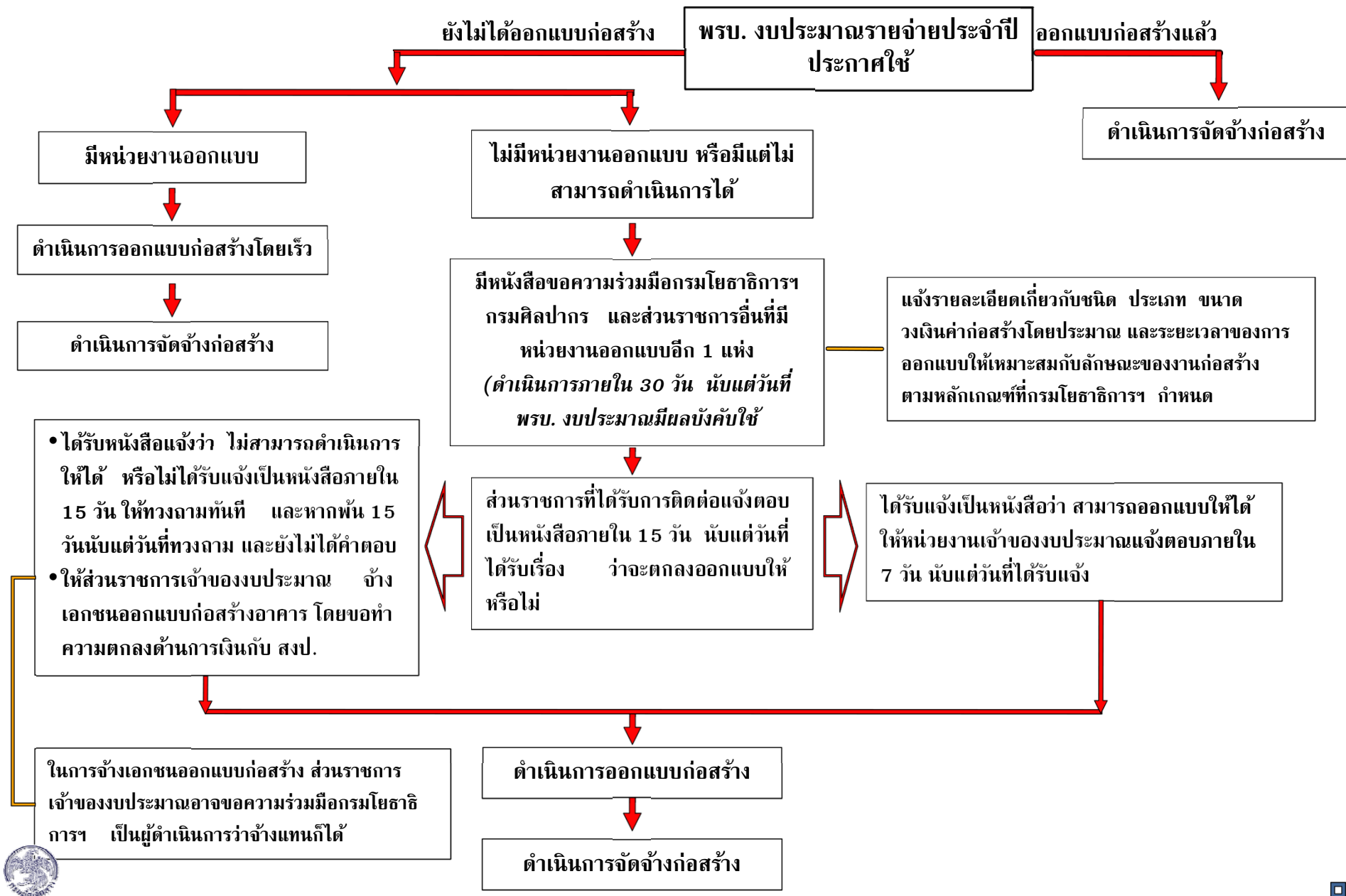
มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2536

- ❑ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว44 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2536
- ❑ สำคัญ
  - 1. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2527 และเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2527 เรื่อง การขออนุมัติทำสัญญาว่าจ้างวิศวกรที่ปรึกษาเพื่อควบคุมงานก่อสร้าง
  - 2. เห็นชอบหลักเกณฑ์การออกแบบและหรือควบคุมงานงานก่อสร้างอาคารตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ปรับปรุงแก้ไข และให้ส่วนราชการถือปฏิบัติต่อไป

❖ ให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพ.) ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 มีอำนาจหน้าที่ในการตีความและวินิจฉัยปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การออกแบบและหรือควบคุมงานงานก่อสร้างอาคาร รวมทั้งการพิจารณาอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย

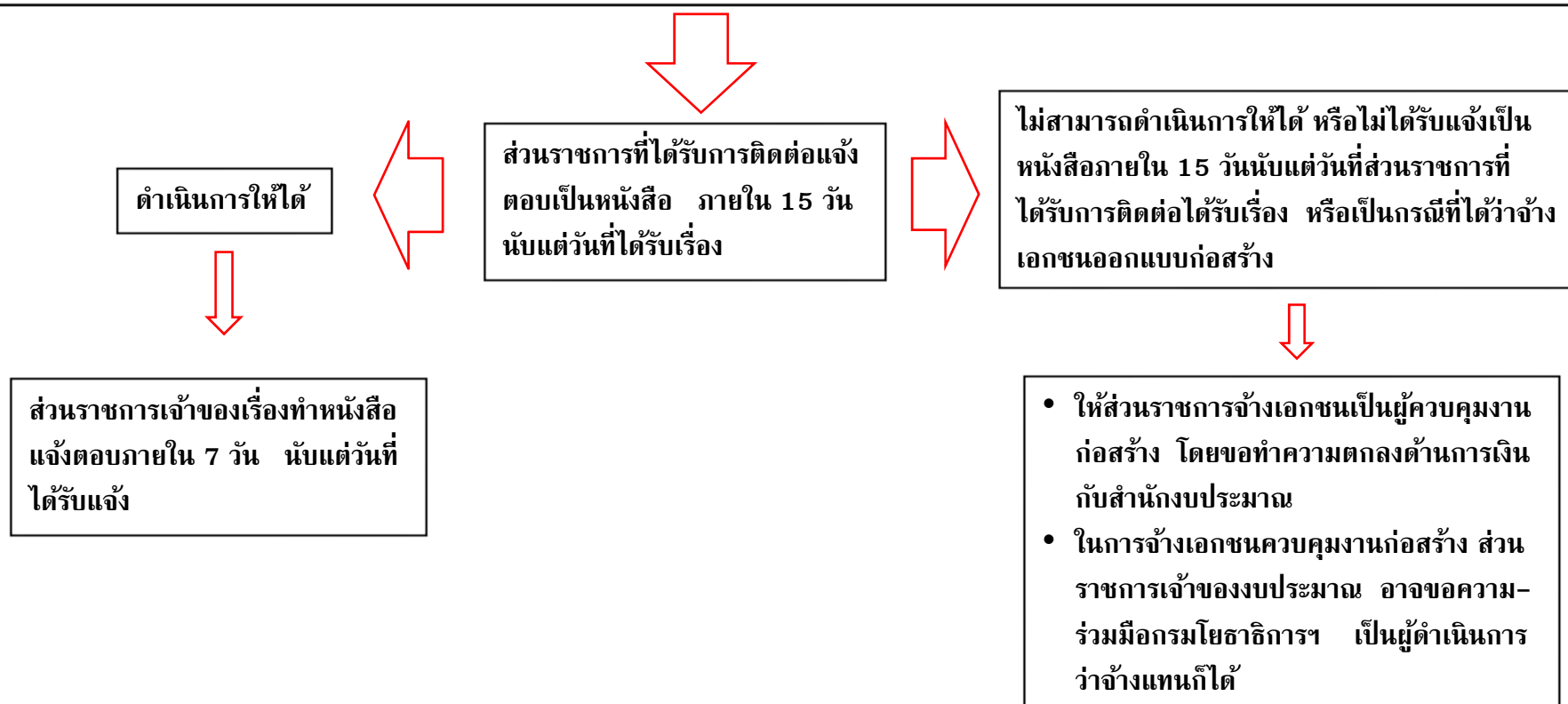

หลักเกณฑ์การออกแบบงานก่อสร้างอาคาร (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2536)

หลักเกณฑ์การควบคุมงานก่อสร้างอาคาร (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2536)

1. ส่วนราชการที่ไม่สามารถดำเนินการควบคุมงานก่อสร้างได้เอง และเป็นกรณีที่ได้รับความร่วมมือจากกรมโยธาธิการฯ กรมศิลปากร หรือส่วนราชการอื่นดำเนินการออกแบบก่อสร้างให้ เมื่อหัวหน้าส่วนราชการให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการจ้างก่อสร้าง (ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 29) แล้ว ให้มีหนังสือขอความร่วมมือส่วนราชการที่ดำเนินการออกแบบ เพื่อส่งเจ้าหน้าที่มาควบคุมงานก่อสร้างอาคาร

2. นอกจากกรณีตาม 1. หากส่วนราชการมีความประสงค์จะขอความร่วมมือกรมโยธาธิการฯ กรมศิลปากร หรือส่วนราชการอื่นๆ เพื่อส่งเจ้าหน้าที่มาควบคุมงานก่อสร้างอาคาร ก็ให้กระทำได้

ขั้นตอนดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง

คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง
- คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์ฯ
- นำราคากลางที่คำนวณ เสนอหัวหน้าส่วนราชการฯ ให้ความเห็นชอบ

ทำรายงานขอความเห็นชอบจัดจ้างก่อสร้าง

- เจ้าหน้าที่พัสดุทำรายงานขอความเห็นชอบจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ข้อ 27
- ระบุราคากลางในรายงานขอความเห็นชอบจัดจ้างก่อสร้าง

ประกาศตกลงราคา สอบราคา ประกวดราคา หรือวิธีอื่น ๆ แล้วแต่กรณี

- ประกาศเปิดเผยราคากลางในประกาศสอบราคาและประกาศประกวดราคา

ตกลงราคา สอบราคา ประกวดราคา หรือวิธีอื่น ๆ

จัดทำ TOR เอกสารประกวดราคา และเอกสารเชิญชวน

- ระบุราคากลางในร่าง TOR และ TOR

แต่งตั้งคณะกรรมการประกวดราคา และคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลาง

ทำรายงานขอความเห็นชอบจัดจ้างก่อสร้าง

- เจ้าหน้าที่พัสดุทำรายงานขอความเห็นชอบจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ข้อ 27
- แนบ TOR เอกสารประกวดราคา เอกสารเชิญชวน
- ระบุราคากลางในรายงานขอความเห็นชอบจัดจ้างก่อสร้าง

ประกาศเชิญชวน คัดเลือกเป็นผู้มีสิทธิเสนอราคา ดำเนินการเสนอราคา และแจ้งผลการพิจารณาราคา

- ในการเสนอราคา ให้ใช้ราคากลางเป็นราคาเริ่มต้นการประมูล

ได้ผู้รับจ้างและลงนามในสัญญาจ้างก่อสร้าง

- ใช้ข้อมูลและรายละเอียดจากการคำนวณราคากลางประกอบการพิจารณาแบ่งค่าวงงาน การประเมินราคา และ/หรือ การปรับปรุงรายการงานก่อสร้างต่างๆ

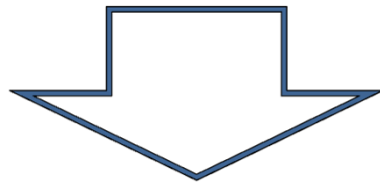

ขั้นตอนดำเนินการตามสัญญาจ้างก่อสร้าง

- ดำเนินการตามสัญญาจ้างก่อสร้าง
- การเปลี่ยนแปลงสัญญาจ้างก่อสร้าง
- การตรวจรับงานจ้างก่อสร้าง

- คณะกรรมการตรวจการจ้าง
- ผู้ควบคุมงาน

ได้ส่งก่อสร้าง
และการรับประกันผลงานก่อสร้าง

งานก่อสร้างที่อยู่ในบังคับต้องคำนวณราคากลาง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 บังคับใช้กับ
  1. งานก่อสร้าง ตามความหมายของงานก่อสร้างที่กำหนดในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 4)
  2. ต้องเป็นงานก่อสร้างที่จัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ (แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 4)
  3. ไม่คำนึงถึงวงเงิน มูลค่า และหรือวงเงินงบประมาณของงานก่อสร้าง (แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 3)
- งานก่อสร้างที่หน่วยงานดำเนินการก่อสร้างหรือทำเอง ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555

ความหมายและข้อกำหนด เกี่ยวกับงานก่อสร้างที่หน่วยงานดำเนินการก่อสร้างหรือทำเอง

- ❖ เป็นกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ แล้วดำเนินการก่อสร้างหรือจัดทำเอง โดยมีได้มีการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างตามกระบวนการจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ
- ❖ โดยหลักการของการก่อสร้างหรือจัดทำเอง ควรพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ ความพร้อมของบุคลากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ และรวมถึงหลักของความคุ้มค่า โดยจะต้องมีการกำกับดูแลให้การก่อสร้างหรือการจัดทำเองนั้นมีผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดด้วย
- ❖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดเฉพาะแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำเองไว้ใน ข้อ 15 ดังนี้
“กรณีที่มีการจัดทำเอง ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งผู้ควบคุมรับผิดชอบในการจัดทำเองนั้น และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการปฏิบัติงาน โดยมีคุณสมบัติและหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจการจ้าง เว้นแต่ส่วนราชการที่กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยเฉพาะอยู่แล้ว”
- ❖ ในส่วนของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ยังไม่มีหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดในการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดำเนินการก่อสร้างหรือจัดทำเอง

มติคณะอนุกรรมการ กำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

คณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 ได้พิจารณาประเด็นงานก่อสร้างในกรณีที่หน่วยงานดำเนินการเองแล้ว มีมติ ดังนี้

“งานก่อสร้างที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการก่อสร้างหรือจัดทำเอง เป็นกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการก่อสร้างหรือจัดทำเอง โดยมีได้มีการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างตามกระบวนการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ จึงไม่อยู่ในข้อบังคับที่จะต้องคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550”

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- เมื่อส่วนราชการเจ้าของงาน/โครงการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นงานก่อสร้าง และต้องจัดจ้างก่อสร้างตามกระบวนการจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ส่วนราชการเจ้าของงาน/โครงการต้องแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง เพื่อคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
- หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการแต่งตั้ง องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ไว้ในส่วนของแนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ข้อ 17
- ราคากลางงานก่อสร้างต้องมีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ โดยมีอายุไม่เกิน 30 วัน นับถัดจากวันที่หัวหน้าส่วนราชการได้ให้ความเห็นชอบราคากลางงานก่อสร้างนั้น (แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 18)

ข้อมูล รายละเอียด และเอกสารที่จำเป็น สำหรับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

- แบบรูปรายการก่อสร้าง รายละเอียดประกอบแบบฯ เอกสาร และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- รายละเอียดการถอดแบบและประมาณการราคาของผู้ออกแบบ
- เงื่อนไขและข้อกำหนดในการจ้างก่อสร้าง ที่สำคัญ ได้แก่ อัตราเงินประกันผลงานหัก และ อัตราเงินล่วงหน้าจ่าย ที่จะกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้าง
- หลักเกณฑ์การคำนวณ ข้อมูล และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ที่เป็นปัจจุบัน ในขณะที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง นั้น เช่น ....

- ตาราง Factor F
- ข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุ
- บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
- ตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่ง
- ตารางค่า Operating Cost ตารางคำนวณและ/หรืออัตราค่างานต่อหน่วยอื่น ๆ (กรณีของงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน)
- ตารางคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วยสำหรับงานก่อสร้างอาคาร

เป็นต้น

- รายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ และข้อกำหนดอื่นๆ ที่ต้องพิจารณาคำนวณ หรือที่ต้องสืบค้นข้อมูลหรือดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ
- แบบฟอร์มประกอบการถอดแบบฯ และแบบฟอร์มรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

อัตราเงินล่วงหน้าจ่ายและอัตราเงินประกันผลงานหัก

- ❖ ระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ข้อ 68 : การจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างจะกระทำมิได้ เว้นแต่หัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าจะมีความจำเป็นจะต้องจ่าย และมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ก่อนการทำสัญญาหรือข้อตกลงให้กระทำได้นเฉพาะกรณี และตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

.....

(4) การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคาหรือประกวดราคา จ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของราคาซื้อหรือราคาจ้าง แต่ทั้งนี้ จะต้องกำหนดอัตราค่าพัสดุหรือค่าจ้างที่จะจ่ายล่วงหน้าไว้เป็นเงื่อนไข ในเอกสารสอบราคาหรือประกวดราคาด้วย

.....

- ❖ ระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ข้อ 70 : การจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างล่วงหน้าตามข้อ 68 (1) (2) และ (3) ไม่ต้องเรียกหลักประกัน ส่วนการจ่ายเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างล่วงหน้าตามข้อ 68 (4) และ (5) ผู้ขายหรือผู้รับจ้างจะต้องนำพันธบัตรรัฐบาลไทย หรือหนังสือค้ำประกันของธนาคารในประเทศมาค้ำประกันเงินที่รับล่วงหน้าไปนั้น

- ❖ เงินประกันผลงานหัก หมายถึง ในการจ่ายค่าจ้างให้ผู้รับจ้างก่อสร้างแต่ละงวดนั้น จะหักเงินไว้เป็นหลักประกันผลงานร้อยละเท่าใด

- ❖ เงินล่วงหน้าจ่ายและเงินประกันผลงานหัก จะต้องกำหนดอัตราไว้เป็นเงื่อนไขในเอกสารสอบราคาหรือประกวดราคา และสัญญาจ้างก่อสร้าง

www.gprocurement.go.th

www.price.moc.go.th

**ความเป็นมา มติคณะรัฐมนตรี และองค์กรกลาง
ในการกำกับดูแล
การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ**

มติคณะรัฐมนตรี 12 มิถุนายน 2522

- ❖ การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการในระยะแรก   กำหนดโดยใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดย คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการก่อสร้างสถานที่ราชการและถาวรวัตถุของประเทศ (ปกส.) ซึ่งมีสำนักงานประมาณเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบ และมีเฉพาะงานก่อสร้างอาคาร
- ❖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2522 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว100 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2522) เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร โดยในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างได้กำหนดให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ค่าอำนวยการและค่าดำเนินงาน ค่ากำไร และค่าภาษี
ต่อมา คณะกรรมการ ปกส. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์การประเมินราคางานก่อสร้างทางของกรมทางหลวง โดยในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้างให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ค่าอำนวยการ ค่าความผันผวน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่ากำไร และค่าภาษี และให้กำหนดให้อยู่ในรูปของ Factor F

มติคณะรัฐมนตรี 28 ธันวาคม 2536

- ❖ ในปี 2536 คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้ง คณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ และมี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบ
- ❖ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มี มติเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว 1 ลงวันที่ 3 มกราคม 2537) เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ โดยให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไป

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 จำแนกงานก่อสร้างของทางราชการตามลักษณะงาน ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง และ งานก่อสร้างชลประทาน รวมทั้งได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างเพิ่มเติมด้วย สำหรับในส่วน of ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้าง ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้คำนวณในรูปของตาราง Factor F ประกอบด้วย ค่าอำนวยการ ค่าความผันผวน ดอกเบี้ย กำไร และภาษี

มติคณะรัฐมนตรี 6 มกราคม 2541

- ❖ วันที่ 6 มกราคม 2541 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันเสนอราคา : เฉพาะกรณีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/ว12 ลงวันที่ 13 มกราคม 2541) ดังนี้
  1. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ถือปฏิบัติตามหลักการที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ต้องมีการประกาศเปิดเผยราคากลางและหน้าที่ในการคำนวณราคากลาง
  2. อนุมัติการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลางตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ
  3. ให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางรับข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ป. โดยให้ประมวลหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กระจายอยู่ในมติคณะรัฐมนตรีหลายฉบับ รวมทั้งที่มีปรากฏในหนังสือแจ้งเวียนของส่วนราชการ มาพิจารณากำหนดเป็นหลักเกณฑ์สำหรับให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจได้ง่าย ถูกต้อง และมีแนวทางปฏิบัติอย่างเดียวกัน ไปดำเนินการ
- ❖ คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (อปก.) โดยมีอธิบดีกรมโยธาธิการ เป็นประธานอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ประการหนึ่ง คือ การพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง แล้วจัดทำเป็นคู่มือให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ และต่อมา อปก. ได้แต่งตั้งคณะทำงาน รวม 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร คณะทำงานพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง และ คณะทำงานพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน โดยให้คณะทำงานทั้ง 3 คณะ มีอำนาจหน้าที่ศึกษารวบรวมหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักวิชาการ พร้อมทั้งการจัดทำตาราง Factor F

มติคณะรัฐมนตรี 9 ตุลาคม 2544

- ❖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/ว 199 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2544) อนุมัติเรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ตามข้อเสนอของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวม 3 ประการ
  1. ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยกำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 (วันที่ 1 ตุลาคม 2544) เป็นต้นไป
  2. มาตรการปรับลดราคากลางร้อยละ 10 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2543 ซึ่งให้ใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ไม่นำมาใช้บังคับในการดำเนินการจ้างที่มีการคำนวณราคากลาง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างใหม่นี้
  3. ให้ปรับปรุงองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมราคากลางให้สมบูรณ์ เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ที่กำหนดใหม่นี้ด้วย

มติคณะรัฐมนตรี 13 พฤษภาคม 2546

❖ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2546 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/6449 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2536) เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เสนอ รวม 3 ประการ

1. ให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545
2. ให้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง จากเดิม 4 ประการ เป็น 5 ประการ
3. รายละเอียดหรืออำนาจหน้าที่ใด ๆ ที่กำหนดในรายละเอียดของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้เปลี่ยนแปลงเป็น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

คณะกรรมการควบคุมราคากลาง
(ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2546)

❖ องค์ประกอบ จำนวน 20 คน

▪ ปลัดกระทรวงการคลัง	ประธานกรรมการ
▪ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 15 คน	กรรมการ
▪ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง	กรรมการและเลขานุการ
▪ ผู้แทนสำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง และผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง รวม 3 คน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

❖ มีอำนาจหน้าที่ รวม 5 ประการ

มติคณะรัฐมนตรี 26 เมษายน 2548

- ❖ เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานประมาณ โดยให้ ยุบรวม คณะกรรมการควบคุมราคากลาง (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2546) และคณะกรรมการตรวจสอบราคากลาง (ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 320/2547 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2547) เป็น คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง

มติคณะรัฐมนตรี 25 สิงหาคม 2548

- ❖ เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานงบประมาณ โดยให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง โดยให้
  - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็น ประธานกรรมการ
  - รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น รองประธานกรรมการ
เพิ่มเติมอีก 1 ตำแหน่ง

มติคณะรัฐมนตรี 9 กุมภาพันธ์ 2553

❖ เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานประมาณ โดยให้ปรับปรุงเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง ดังนี้

- รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับการปฏิบัติราชการของสำนักงานประมาณ เป็น ประธานกรรมการ
- รัฐมนตรีว่ากระทรวงการคลัง เป็น รองประธานกรรมการ

สรุปองค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง
(ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2548 วันที่ 25 สิงหาคม 2548 และวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553)

❖ องค์ประกอบ จำนวน 24 คน

▪ รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
▪ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงการคลัง และ	
และผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	
▪ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐ เอกชน	กรรมการ
และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 15 คน	
▪ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (กรมบัญชีกลาง) และ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐาน	กรรมการและเลขานุการ
ต้นทุนงบประมาณ (สำนักงานประมาณ)	
▪ ผู้แทนสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (กรมบัญชีกลาง)	กรรมการและ
สำนักงานประมาณ และกรมโยธาธิการและผังเมือง	ผู้ช่วยเลขานุการ

❖ อำนาจหน้าที่ รวม 8 ประการ

สรุปโครงสร้างคณะกรรมการในการกำกับดูแลภารกิจการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ
(ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2548 วันที่ 25 สิงหาคม 2548 และวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553)

**คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง
(รองนายกรัฐมนตรี (นายไทรรงค์ สุวรรณคีรี) ประธานกรรมการ)**

(ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กรมบัญชีกลาง และ
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วมกัน)

**คณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์
การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง**

(อธิบดีกรมบัญชีกลาง ประธานอนุกรรมการ)
(ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ)

**คณะอนุกรรมการกำกับนโยบาย
การตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง**

(ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ ประธานอนุกรรมการ)
(ผู้อำนวยการส่วนพัฒนามาตรฐานกลาง 2
สำนักมาตรฐานต้นทุนงบประมาณ สำนักงบประมาณ
เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ)

**คณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์
การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง**

(รศ. ธนิต ธงทอง ประธานคณะทำงาน)
(ผู้แทนกรม กรมทางหลวง บัญชีกลาง กรมชลประทาน และ
กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นฝ่ายเลขานุการ)

มติคณะรัฐมนตรี 6 กุมภาพันธ์ 2550

➤ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 (แจ้งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0408.5/ว 09 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2550) ลงมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามที่กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง) เสนอ รวม 3 ข้อ ดังนี้

1. ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่ โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ถือปฏิบัติหลังจากวันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ 30 วันทำการ (ตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2550 เป็นต้นไป)
2. ณ วันที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้ มีผลบังคับใช้ (วันที่ 21 มีนาคม 2550)
  - 2.1 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลาง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 (เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง) และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ได้ประกาศประกวดราคา สอบราคา หรือประกาศร่าง TOR แล้ว) ก็ให้ดำเนินการต่อไป

- 2.2 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ไว้เกิน 6 เดือน (ก่อนวันที่ 22 กันยายน 2549) และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ยังไม่ประกาศประกวดราคา สอบราคา หรือประกาศร่าง TOR) ให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้
- 2.3 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ไว้ไม่เกิน 6 เดือน (ระหว่างวันที่ 22 กันยายน 2549 – 20 มีนาคม 2550) และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ยังไม่ประกาศประกวดราคา สอบราคา หรือประกาศร่าง TOR) ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้น ที่จะพิจารณาให้คำนวณราคากลางใหม่ โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ปรับปรุงใหม่นี้หรือไม่.
3. ให้สำนักงานงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ประกอบการพิจารณาจัดสรรหรือตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างของทางราชการ

มติคณะรัฐมนตรี 24 มกราคม 2554

❖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 เรื่อง การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างและราคากลาง โดยได้อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง เพื่อทำหน้าที่ในระดับปฏิบัติแทนคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง กับคณะกรรมการกำบนโยบายการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง และให้กระทรวงการคลังเร่งรัดการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ร่วมกับสำนักงานประมาณและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมเป็นปัจจุบัน และสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง

สรุปองค์ประกอบ
ของคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง
(ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554)

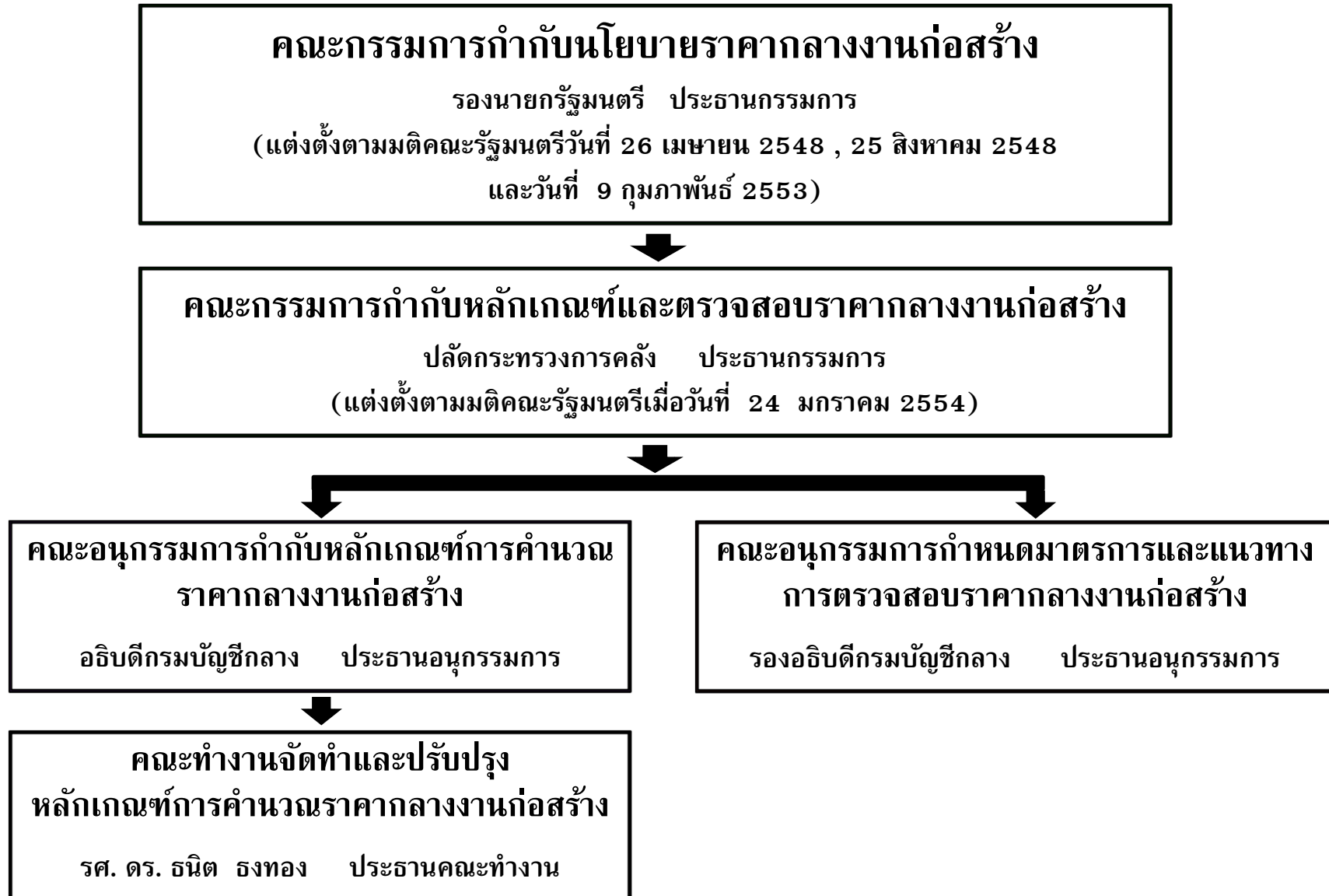
❖ **องค์ประกอบ จำนวน 23 คน**

▪ ปลัดกระทรวงการคลัง	ประธานกรรมการ
▪ อธิบดีกรมบัญชีกลาง	รองประธานกรรมการ
▪ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐ เอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 16 คน	กรรมการ
▪ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (กรมบัญชีกลาง)	กรรมการ และเลขานุการ
▪ ผู้แทนสำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ(กรมบัญชีกลาง) กรมทางหลวง กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมชลประทาน	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

❖ **อำนาจหน้าที่ รวม 9 ประการ**

**แผนภาพสรุปโครงสร้างคณะกรรมการ
ในการกำกับดูแลภารกิจกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ
(ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554)**

มติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555

เรื่อง

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 ได้พิจารณาเรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ และมีมติ ดังนี้

1. เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1.1 ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้ โดยให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐถือปฏิบัติเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ (วันทำการวันแรกหลังวันที่ 13 เมษายน 2555 = 17 เมษายน 2555)

1.2 ในวันที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้มีผลบังคับใช้ (วันทำการวันแรกหลังวันที่ 13 เมษายน 2555 = 17 เมษายน 2555) ให้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ยกเลิกหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 รวมทั้งหลักเกณฑ์ รายละเอียดประกอบ แนวทาง และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามประกาศและหนังสือเวียนอื่นใด แล้วใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้แทน

1.2.2 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลาง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 (เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง) และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ได้ประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไปแล้ว) ก็ให้ดำเนินการต่อไป

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 (ต่อ)

1.2.3 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ไว้เกิน 30 วัน (นับย้อนหลังตั้งแต่วันที่ก่อนวันทำการวันแรกหลังวันที่ 13 เมษายน 2555 แล้วเกิน 30 วัน = ก่อนวันที่ 18 มีนาคม 2555) และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ยังไม่ประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) ให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้

1.2.4 โครงการ/งานก่อสร้างใดที่ได้คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ไว้ไม่เกิน 30 วัน (นับย้อนหลังตั้งแต่วันที่ก่อนวันทำการวันแรกหลังวันที่ 13 เมษายน 2555 แล้วอยู่ในช่วง 30 วัน = ระหว่างวันที่ 18 มีนาคม - 16 เมษายน 2555) และยังไม่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้าง (ยังไม่ประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์) ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้น ที่จะพิจารณาให้คำนวณราคากลางใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้หรือไม่

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 (ต่อ)

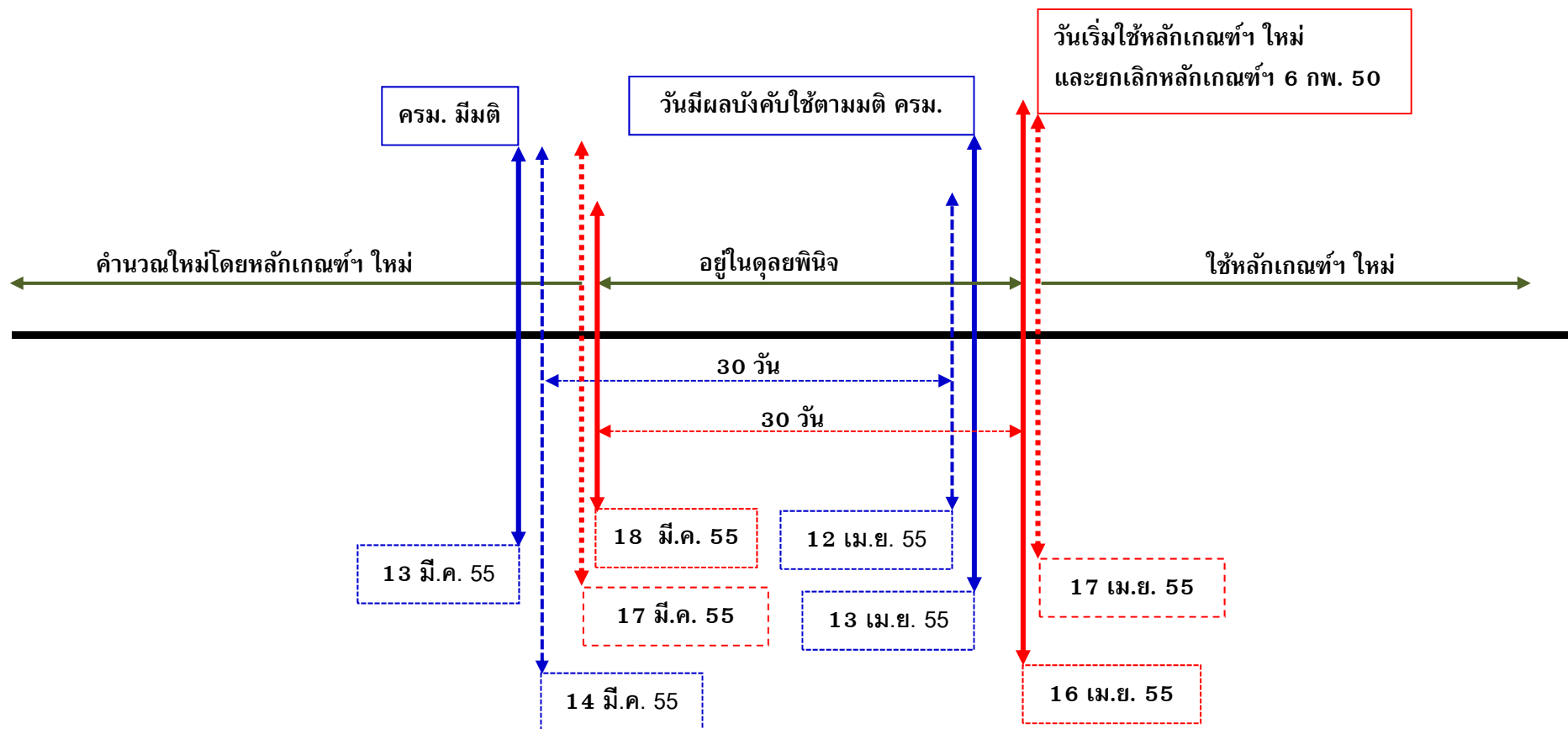
1.3 ให้สำนักงานประมาณและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทบทวนและปรับปรุงใหม่นี้ ประกอบการพิจารณาจัดสรรหรือตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างของทางราชการด้วย

ทั้งนี้ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ที่จะใช้ในการดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างนั้น ให้คำนวณราคาตามความเป็นจริง โดยไม่นำวงเงินเผื่อเหลือเผื่อขาดร้อยละ 5 มารวมคำนวณเป็นราคากลางด้วย

2. มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกับสำนักงานประมาณ ติดตามผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของโครงการต่างๆ ภายใต้โครงการให้ความช่วยเหลือ พิณฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2555 และโครงการป้องกันปัญหาอุทกภัยต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ แล้วรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

แผนภาพแสดงการนับระยะเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555
วันเริ่มทำการวันแรกหลังวันที่ 13 เมษายน 2555 คือวันที่ 17 เมษายน 2555

*กรณีที่ได้ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา ประกาศร่าง TOR ไปแล้ว ถือว่าได้ดำเนินการแล้ว ก็ให้ดำเนินการต่อไป

ภาพรวม

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ตามมติคณะรัฐมนตรี 13 มีนาคม 2555

เอกสาร (คู่มือ) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- ❖ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 มีเอกสารหลักเกณฑ์ฯ รวม 4 เล่ม ดังนี้
  1. แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบกรคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
  2. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
  3. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
  4. หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน
- ❖ เอกสารประกอบหลักเกณฑ์ฯ ทั้ง 4 เล่ม จัดทำไว้ในรูปของ CD-ROM จำนวน 1 แผ่น (ดาวน์โหลดได้จาก www.gprocurement.go.th)

ข้อกำหนดและแนวทาง การนำเอกสาร (คู่มือ) หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ไปใช้ปฏิบัติ

- ได้รวบรวมหลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง รวมทั้งตามหนังสือเวียนอื่นใด ทั้งที่ยังคงมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน และที่ได้มีการทบทวน ปรับปรุง และเพิ่มเติมขึ้นใหม่ มารวมไว้ในเอกสารหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ทั้ง 4 เล่มนี้แล้วทั้งหมด ดังนั้น ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลาง หน่วยงาน ผู้ปฏิบัติ และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงสามารถใช้เอกสาร ทั้ง 4 เล่ม ประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เว้นแต่เรื่องใดที่ได้มีการทบทวน ปรับปรุง และหรือกำหนดขึ้นเพิ่มเติมในภายหลัง ก็ให้ถือว่าเป็นส่วนที่ได้ปรับปรุงและหรือเพิ่มเติมขึ้นในภายหลัง
- ในกรณีโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ประกอบด้วยงานหรือกลุ่มงานตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกใช้หลักเกณฑ์ฯ มากกว่า 1 กลุ่มงาน และจำเป็นต้องถอดแบบแยกรายการงานก่อสร้างของโครงการ/งานก่อสร้างดังกล่าว ออกเป็นของแต่ละกลุ่มงาน แล้วใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมากกว่า 1 หลักเกณฑ์ ในกรณีนี้ ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลาง หน่วยงาน ผู้ปฏิบัติ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้เอกสาร ทั้ง 4 เล่ม ประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

หน่วยงานที่อยู่ในบังคับต้องถือปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- ❖ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555 กำหนดให้บังคับใช้กับส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ
- ❖ ในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง กำหนดให้บังคับใช้กับหน่วยงานภาครัฐ

- บังคับใช้กับหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด = ส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ
- ไม่บังคับใช้กับภาคเอกชน

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555

- ❖ ได้จำแนกงานก่อสร้างของทางราชการ และจัดทำเป็นหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไว้ รวม 3 หลักเกณฑ์ ดังนี้
  - หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
  - หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
  - หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

ข้อกำหนด การใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555)

- ❖ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
กำหนดให้ใช้กับโครงการ/งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างอาคาร
- ❖ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
กำหนดให้ใช้กับโครงการ/งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง สะพาน และหรือท่อเหลี่ยม
- ❖ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน
กำหนดให้ใช้กับโครงการ/งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างชลประทาน

➤ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำหลักเกณฑ์ไปปรับใช้ให้ถูกต้อง ตรงตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางของงานก่อสร้างแต่ละประเภท ได้กำหนดความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างแต่ละกลุ่มไว้ รวม 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มงานก่อสร้างอาคาร กลุ่มงานก่อสร้างทาง กลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และกลุ่มงานก่อสร้างชลประทาน เพื่อเป็นกรอบแนวทางสำหรับการพิจารณาเลือกใช้หลักเกณฑ์ฯ ไว้ในส่วน of แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ข้อ 6

ข้อกำหนดการใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (ต่อ)

- ❖ โครงการ/งานก่อสร้างอื่นที่ไม่อยู่ในความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้าง 4 กลุ่มดังกล่าวโดยตรง ให้พิจารณาในรายละเอียดของโครงสร้าง ลักษณะงาน และหรือขอบเขตของงานส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับงานก่อสร้างใด ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กำหนดสำหรับกลุ่มงานนั้นเป็นหลัก

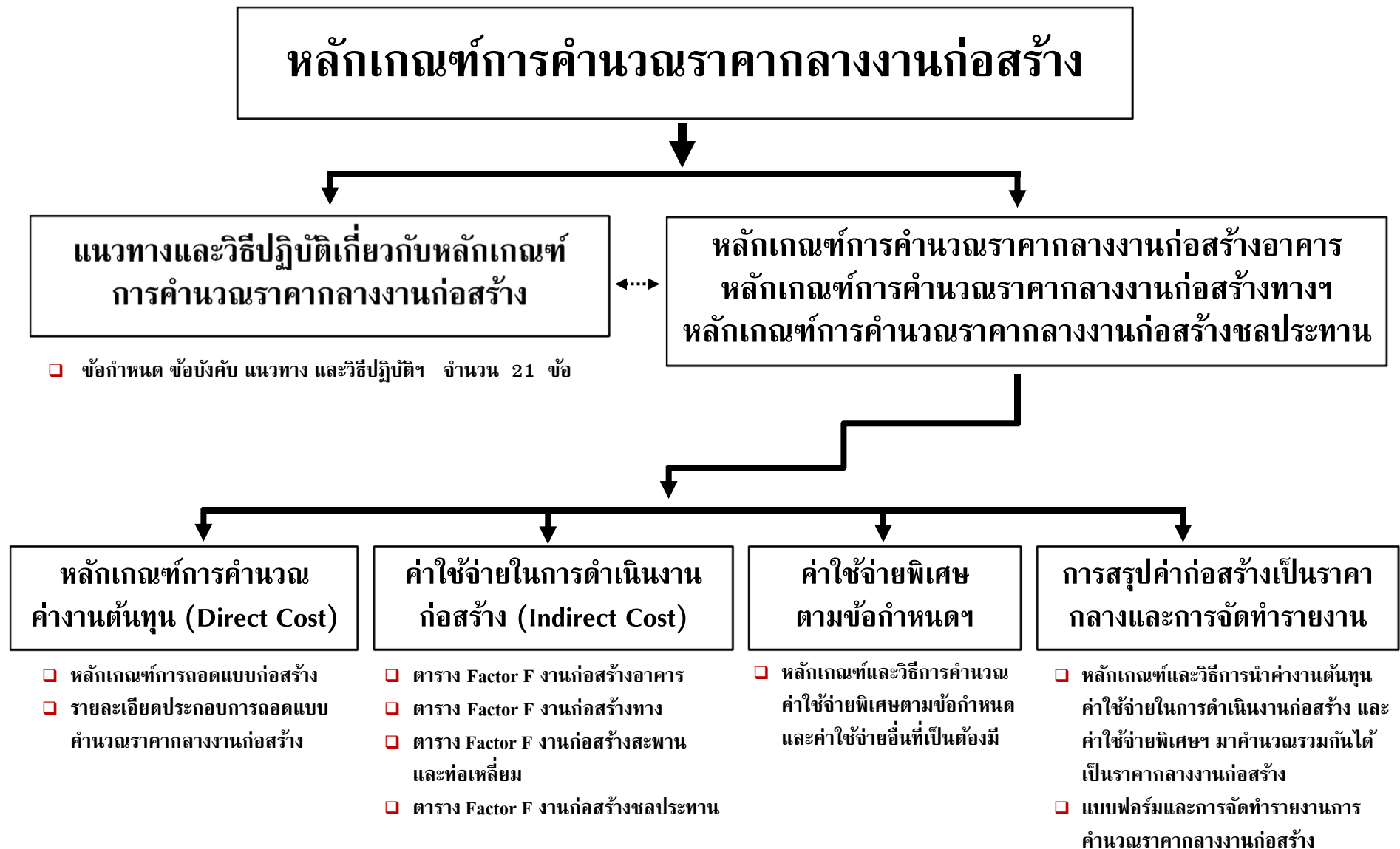
ในกรณีที่เป็นโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งประกอบด้วยงานหรือโครงการก่อสร้างหลายโครงการ มีความซับซ้อน ใช้งบประมาณมาก มีลักษณะการก่อสร้างเป็นการเฉพาะ และหรือใช้เทคโนโลยีพิเศษ ซึ่งแตกต่างไปจากความหมายและขอบเขตงานก่อสร้าง 4 กลุ่มตามที่กำหนด และมีได้จัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ หรือเป็นโครงการ/งานก่อสร้างที่ได้รับอนุมัติหรือมีระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ใช้วิธีการคำนวณราคากลางเป็นการเฉพาะ ไม่อยู่ในข้อกำหนดการบังคับใช้ของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ แต่อย่างไรก็ตาม หากโครงสร้างและลักษณะงานในส่วนใดสามารถนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้มาปรับใช้ได้ ก็สามารถที่จะพิจารณาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อเท็จจริง (แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ข้อ 7)

- ❖ ในกรณีที่โครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ประกอบด้วยงานหรือกลุ่มงานตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้าง มากกว่า 1 กลุ่มงาน และผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการยิ่งขึ้น ก็สามารถแยกรายการงานก่อสร้างของโครงการ/งานก่อสร้างดังกล่าวออกเป็นของแต่ละกลุ่มงาน แล้วใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กำหนดสำหรับแต่ละกลุ่มงานได้ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของกลุ่มงานที่มีปริมาณงานมากที่สุดเป็นหลัก

ในการหาค่า Factor F ให้นำค่างานต้นทุนรวมของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง ไปคำนวณหรือเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาคำนวณกับค่างานต้นทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดสำหรับแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ข้อ 8)

แผนภาพแสดงโครงสร้างโดยรวมของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
(ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555)

สรุปภาพรวมกระบวนการคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

แบบก่อสร้างและงบประมาณพร้อมสำหรับการจ้างก่อสร้าง

เป็นงานก่อสร้างและต้องจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ
ว่าด้วยการพัสดุ

แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

ถอดแบบก่อสร้างและคำนวณค่างานต้นทุน

คำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง

คำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ และอื่นๆ

สรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลางและจัดทำรายงาน

นำราคากลางเสนอหัวหน้าส่วนราชการให้ความเห็นชอบ

แนวทางและวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับหลักเกณฑ์
การคำนวณราคากลาง
งานก่อสร้าง (21 ข้อ)

หลักเกณฑ์ การคำนวณต้นทุน (Direct Cost)

หลักการและแนวทางการคำนวณค่างานต้นทุน

- ❖ ค่างานต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทางตรง (Direct Cost) ในงานก่อสร้าง หมายถึง ผลรวมของค่าวัสดุ ค่าแรงงาน ค่าขนส่งวัสดุ และหรือค่างานต่างๆ โดยยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (ค่าอำนาจการดอกเบี้ย กำไร และภาษี)
- ❖ หลักการและแนวทางการคำนวณค่างานต้นทุน
  1. ถอดแบบก่อสร้าง เพื่อสำรวจและกำหนดรายการงานก่อสร้าง รวมทั้งหน่วยวัด และปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงาน สำหรับแต่ละรายการก่อสร้าง พร้อมทั้งการปรับปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงาน ของบางรายการงานก่อสร้างให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการก่อสร้าง (การคิดเผื่อปริมาณงาน)

แนวทางการคิดเผื่อปริมาณงาน

- กรณีของงานก่อสร้างอาคาร การคิดเผื่อปริมาณงานสำหรับบางรายการงานก่อสร้าง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในส่วนมาตรฐานการวัดและคำนวณปริมาณงาน หลักเกณฑ์การคำนวณปริมาณงาน และเกณฑ์การเผื่อและการคำนวณปริมาณวัสดุรวมต่อหน่วย
- กรณีของงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน การคิดเผื่อปริมาณงานสำหรับบางรายการงานก่อสร้าง ให้ดำเนินการตามที่กำหนดตามหลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณปริมาณงาน/วัสดุ และในสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของบางรายการงานก่อสร้าง ก็ยังได้มีการคิดเผื่อปริมาณงาน/วัสดุด้วย

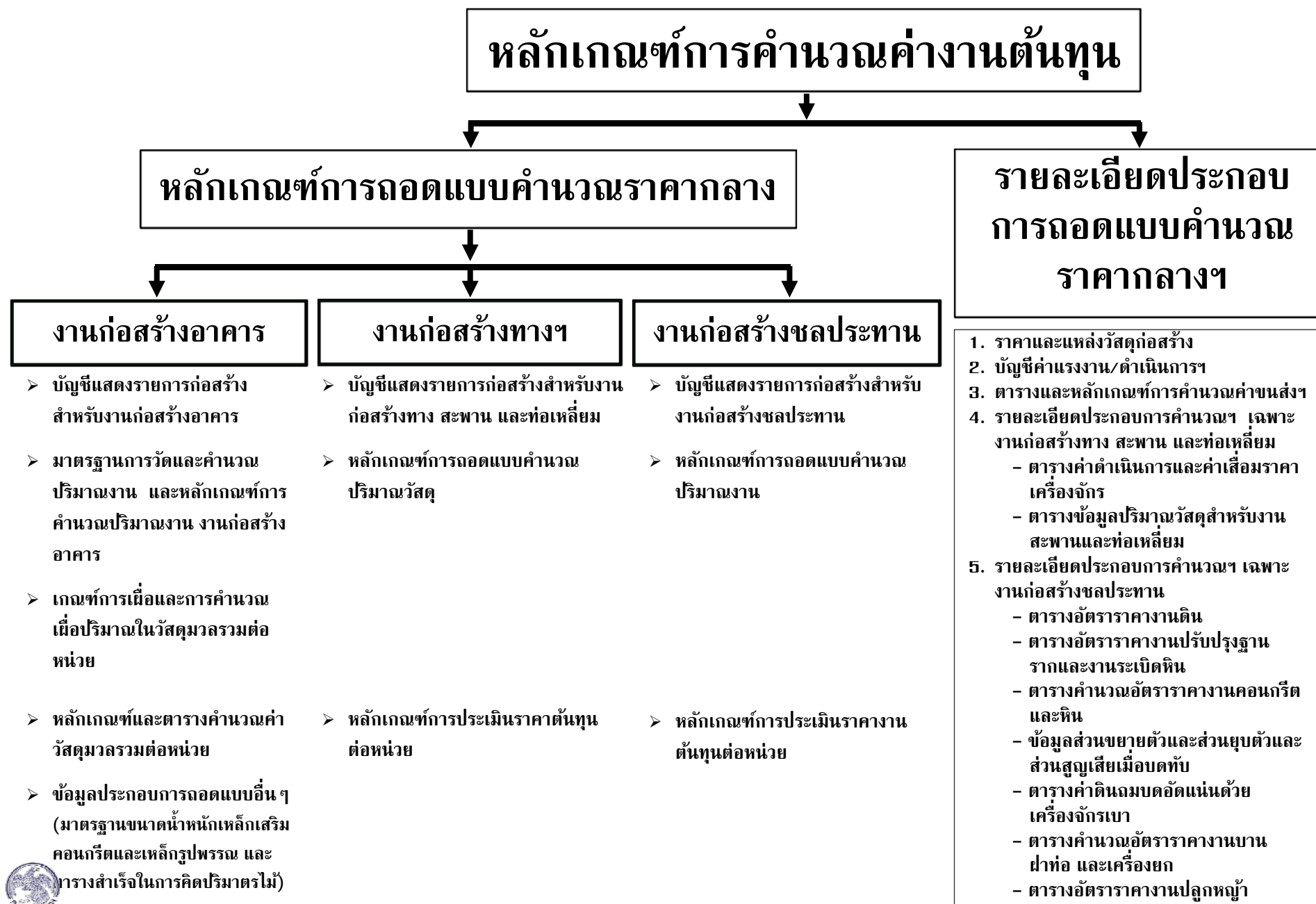

หลักการและแนวทางการคำนวณค่างานต้นทุน (ต่อ)

2. นำรายละเอียดประกอบการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ราคาวสดุ ค่าแรงงาน ค่าขนส่งวัสดุ อัตราค่างานต่างๆ เป็นต้น มาคำนวณกับปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงานของแต่ละรายการงานก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่แต่ละหลักเกณฑ์ฯ กำหนด
  - กรณีของงานก่อสร้างอาคาร ในแต่ละรายการงานก่อสร้างให้นำรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ค่าวัสดุ และค่าแรงงาน ไปคูณปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงาน เว้นแต่รายการงานก่อสร้างใดที่ต้องคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วย ก็ให้นำค่าวัสดุและหรือค่าแรงงานไปแทนค่าในสูตรการคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วยของรายการงานก่อสร้างนั้นก่อน จากนั้นจึงนำค่าวัสดุรวมต่อหน่วยที่คำนวณได้ไปคูณกับปริมาณงานของรายการงานก่อสร้างนั้น ต่อไป
  - กรณีของงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน ในทุกรายการงานก่อสร้างให้นำรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง ไปคำนวณหาค่างานต้นทุนต่อหน่วยโดยใช้สูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยสำหรับแต่ละรายการก่อสร้างก่อน จากนั้นจึงนำค่างานต้นทุนต่อหน่วยไปคูณกับปริมาณงาน/วัสดุสำหรับแต่ละรายการก่อสร้าง (Item)
3. คำนวณค่างานต้นทุนรวมของแต่ละรายการงานก่อสร้าง และเมื่อรวมค่างานต้นทุนรวมของทุกรายการงานก่อสร้าง จะได้เป็นค่างานต้นทุนรวมทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง

แผนภาพแสดงโครงสร้างของหลักเกณฑ์การคำนวณค่างานต้นทุน (Direct Cost)

หลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณราคากลาง

- ❖ ประกอบด้วย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณาถอดแบบก่อสร้าง เพื่อกำหนดรายการงานก่อสร้างและคำนวณค่างานสำหรับแต่ละรายการงานก่อสร้าง
- ❖ แนวทางการถอดแบบก่อสร้างงานก่อสร้างอาคาร
  1. กำหนดรายการงานก่อสร้างจากแบบก่อสร้างฯ
  2. กำหนดหน่วยวัดปริมาณของแต่ละรายการงานก่อสร้าง
  3. กำหนดจำนวนหรือปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงานของแต่ละรายการงานก่อสร้าง
  4. ปรับจำนวนหรือปริมาณงานของบางรายการงานก่อสร้างให้สอดคล้องตามข้อเท็จจริงในการก่อสร้าง
  - จะได้รายการงานก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยวัด และปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงาน สำหรับแต่ละรายการงานก่อสร้าง
- ❖ แนวทางการถอดแบบก่อสร้างงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน
  1. กำหนดรายการงานก่อสร้างจากแบบก่อสร้างฯ
  2. กำหนดหน่วยวัดปริมาณของแต่ละรายการงานก่อสร้าง
  3. กำหนดจำนวนหรือปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงานของแต่ละรายการงานก่อสร้าง
  4. ปรับจำนวนหรือปริมาณงานของบางรายการงานก่อสร้างให้สอดคล้องตามข้อเท็จจริงในการก่อสร้าง (งานก่อสร้างชลประทานไม่ต้องดำเนินการในข้อ 4 นี้)
  5. พิจารณาหลักเกณฑ์ (สูตร) การคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย สำหรับแต่ละรายการงานก่อสร้าง (Item)
  - จะได้
    - ✓ รายการงานก่อสร้างต่าง ๆ (Item) รวมทั้งหน่วยวัดและปริมาณงานของแต่ละรายการงานก่อสร้าง
    - ✓ สูตรหรือหลักเกณฑ์การคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง

บัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างอาคาร

- ❖ เป็นบัญชีที่รวมรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยวัดของแต่ละรายการงานก่อสร้าง ที่งานก่อสร้างอาคารโดยทั่วไปควรมี ไว้สำหรับผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้เป็นแม่แบบประกอบการพิจารณาถอดแบบก่อสร้าง เพื่อสำรวจและกำหนดรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
- ❖ ในบางโครงการ/งานก่อสร้างอาจมีรายการงานก่อสร้างที่นอกเหนือไปจากที่ได้กำหนดไว้ในบัญชีนี้ ในกรณีนี้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และหรือกำหนดรายการงานก่อสร้างเพิ่มเติมเข้าไปในส่วน กลุ่มงาน และหรืองานที่เกี่ยวข้อง ได้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามแบบก่อสร้างที่ถอดแบบคำนวณราคากลางนั้น

ได้กำหนดและรวบรวมรายการงานก่อสร้างไว้เป็นส่วนๆ รวม 3 ส่วน และในแต่ละส่วน จะประกอบด้วยกลุ่มงาน/งาน และรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ สำหรับในแต่ละกลุ่มงาน/งาน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ค่างานต้นทุน ประกอบด้วย 3 กลุ่มงาน ดังนี้

กลุ่มงานที่ 1 ประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในส่วนของ

- 1.1 งานโครงสร้างวิศวกรรม
- 1.2 งานสถาปัตยกรรม
- 1.3 งานระบบสุขาภิบาล ดับเพลิง และป้องกันอัคคีภัย
- 1.4 งานระบบไฟฟ้าและสื่อสาร
- 1.5 งานระบบปรับอากาศและระบายอากาศ
- 1.6 งานระบบลิฟต์และบันไดเลื่อน
- 1.7 งานระบบเครื่องกลและระบบพิเศษอื่นๆ (ถ้ามี)

กลุ่มงานที่ 2 ประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในส่วนของ

- 2.1 งานครุภัณฑ์จัดจ้างหรือสั่งทำ
- 2.2 งานตกแต่งภายในอาคาร

กลุ่มงานที่ 3 ประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในส่วนของ

- 3.1 งานภูมิทัศน์
- 3.2 งานฝังบริเวณและสิ่งก่อสร้างประกอบอื่นๆ

รายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 1 นี้ รวมทั้งที่ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้เพิ่มเติมเข้าไปในส่วนนี้ (ในกรณีที่ใช้แบบก่อสร้างมีรายการงานก่อสร้างที่นอกเหนือจากในบัญชีที่กำหนดไว้) ให้คำนวณในราคาต้นทุน (ไม่รวมค่าอำนวยการ ดอกเบี้ย ค่าไร และค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม)

บัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

ส่วนที่ 2 ครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อ

ประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในส่วนของครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อ เช่น ระบบโสต ระบบโสตทัศน อุปกรณ์ระบบรักษาความปลอดภัย คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้งครุภัณฑ์ลอยตัวทุกชนิด พร้อมการติดตั้ง

รายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 2 นี้ รวมทั้งที่ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้เพิ่มเติมเข้าไปในส่วนที่ 2 นี้ (ในกรณีที่แบบก่อสร้างมีรายการงานก่อสร้างที่นอกเหนือจากในบัญชีนี้กำหนดไว้) ให้คำนวณในราคาผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย (ไม่รวมค่าติดตั้งและค่าใช้จ่ายใด ๆ) แล้วนำไปรวมกับค่าภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราปัจจุบัน โดยไม่นำค่างานในส่วนนี้ไปรวมกับค่างานส่วนที่ 1 เพื่อคำนวณหาค่า Factor F

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ (ถ้ามี)

ประกอบด้วยตัวอย่างของรายการค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ที่งานก่อสร้างอาคารควรมี ซึ่งไม่สามารถกำหนดไว้ในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ได้ เนื่องจากเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้างทั่วไป และไม่ได้มีในทุกโครงการ/งานก่อสร้าง เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ Tower Crane ระบบป้องกันฝุ่น ระบบป้องกันดินพัง และการไม่อนุญาตให้คนงานพักในบริเวณที่ก่อสร้าง เป็นต้น

รายการค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 3 นี้ รวมทั้งที่ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้เพิ่มเติมเข้าไปในส่วนที่ 3 นี้ (ในกรณีที่โครงการ/งานก่อสร้างอาคารที่คำนวณราคากลางนั้นมีความจำเป็นต้องมี แต่ในบัญชีนี้ไม่ได้กำหนดตัวอย่างรายการไว้) ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางคำนวณเองพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีของแต่ละรายการตามหลักเกณฑ์ฯ และแบบฟอร์มที่กำหนด (แบบแสดงการคำนวณและเหตุผลความจำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ) รายการใดต้องชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มก็ให้รวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราปัจจุบันไว้ด้วย และไม่นำไปรวมกับค่างานส่วนที่ 1 เพื่อคำนวณหาค่า Factor F

- การคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในส่วนของการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี

มาตรฐานการวัดและคำนวณปริมาณงาน และหลักเกณฑ์การคำนวณปริมาณงานงานก่อสร้างอาคาร

- ❖ เป็นมาตรฐานและหลักเกณฑ์สำหรับการวัด และการคำนวณหาปริมาณงาน วัสดุ และแรงงาน สำหรับบางรายการงานก่อสร้างในการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร

ประกอบด้วย

- มาตรฐานการวัดและคำนวณปริมาณงานทั่วไป
- หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณปริมาณงานสำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ใน
ส่วนของ
  - งานโครงสร้างวิศวกรรม
  - งานสถาปัตยกรรม
  - งานระบบสุขาภิบาล และระบบดับเพลิงและป้องกันอัคคีภัย
  - งานระบบไฟฟ้าและสื่อสาร
  - งานระบบปรับอากาศและเครื่องกล

เกณฑ์การเผื่อ และการคำนวณเผื่อปริมาณในวัสดุรวมต่อหน่วย

- ❖ เป็นหลักเกณฑ์และข้อกำหนดในการคิดเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุสำหรับบางรายการงานก่อสร้างที่ต้องคิดเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการก่อสร้าง
- ❖ การคิดเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุของบางรายการงานก่อสร้างที่ต้องคิดเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในส่วนนี้ ได้กำหนดรายละเอียดรวมไว้ด้วยแล้วในส่วนหลักเกณฑ์การคำนวณปริมาณงานก่อสร้างอาคาร

ประกอบด้วย

- เกณฑ์การเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุ สำหรับงานขุดดินฐานรากและถมคืบ งานวัสดุรองพื้นหรือปรับระดับและงานถมบริเวณ งานแบบหล่อคอนกรีต เหล็กเสริม ลวดผูกเหล็กเสริม และปริมาณตะปูสำหรับงานต่าง ๆ
- หลักเกณฑ์การคำนวณและเกณฑ์การเผื่อในปริมาณวัสดุรวมต่อหน่วย สำหรับงานคอนกรีตส่วนผสม งานก่อผนังด้วยวัสดุชนิดต่าง ๆ ปูนทรายส่วนผสม งานตักแต่งผิวผนัง พื้น และงานช่างปูน และงานฝ้ายผนังและฝ้าเพดานและพื้นไม้/1 ตารางเมตร

หลักเกณฑ์และตารางคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วย

❖ เป็นหลักเกณฑ์และตารางสำหรับคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วย สำหรับบางรายการงานก่อสร้างที่ต้องคำนวณค่างานต้นทุนในลักษณะวัสดุรวมผสมต่อหน่วย ในการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร

➤ ประกอบด้วยหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วยของรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ซึ่งได้รวบรวมไว้เป็นกลุ่มงาน จำนวน 12 กลุ่มงาน ดังนี้

1. วัสดุรวมของงานคอนกรีตส่วนผสม
2. วัสดุรวมของงานคอนกรีตตามมาตรฐานกรมโยธาธิการและผังเมือง
3. วัสดุรวมของงานคอนกรีตผสมเสร็จ
4. วัสดุรวมของงานคอนกรีตเทพื้นหน้าพื้นสำเร็จรูป
5. วัสดุรวมของงานคอนกรีตเสาเอ็นและคานทับหลัง
6. วัสดุรวมของน้ำยากันซึมผสมต่อคอนกรีต
7. วัสดุรวมของงานก่อผนังด้วยวัสดุชนิดต่าง ๆ
8. วัสดุรวมของงานบุผนังด้วยวัสดุสำเร็จรูป
9. วัสดุรวมของงานทำผนังเบาด้วยวัสดุสำเร็จรูป
10. วัสดุรวมของงานปูพื้นด้วยวัสดุสำเร็จรูป
11. วัสดุรวมของงานทำฝ้าเพดานด้วยวัสดุสำเร็จรูป
12. วัสดุรวมของงานทาสี

➤ ดาวนโหลดหลักเกณฑ์และตารางคำนวณค่าวัสดุรวมดังกล่าว ได้จาก www.gprocurement.go.th

หลักเกณฑ์และตารางคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วย (ต่อ)

➤ ข้อกำหนดในการนำหลักเกณฑ์และตารางคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วยไปใช้ปฏิบัติ

1. กระทรวงพาณิชย์ หมายถึง สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กรณีการก่อสร้างในส่วนกลาง (กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) และหมายถึง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่สิ่งก่อสร้างนั้นตั้งอยู่ หากเป็นกรณีการก่อสร้างในส่วนภูมิภาค
2. ข้อมูลในช่อง ราคา/หน่วย เป็นข้อมูลที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่าง เมื่อนำไปใช้งานจริงต้องใช้ข้อมูลราคา วัสดุ ค่าแรงงาน และหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นปัจจุบัน ณ วันที่คำนวณราคากลาง แทนค่าลงไปแทน
3. ราคาต่อหน่วย หมายถึง ราคาวัสดุตามข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง และหรืออัตรา ค่าแรงงานตามบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามที่กำหนดในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยอาจต้องคำนวณและหรือแปลงหน่วยวัดให้สอดคล้องกับหน่วยของข้อมูลที่กำหนดสำหรับแต่ละสูตร (หลักเกณฑ์)
4. รายการงานก่อสร้างใดที่สามารถคำนวณได้ทั้งกรณีการให้หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่าวัสดุรวมต่อหน่วย และคำนวณโดยวิธีการถอดแบบคำนวณราคากลางปกติ ให้ใช้กรณีที่มีผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณที่ต่ำกว่า
5. รายการงานก่อสร้างใดที่จำเป็นต้องคำนวณค่างานในลักษณะค่าวัสดุรวมผสมต่อหน่วย แต่ไม่ได้กำหนดสูตรหรือหลักเกณฑ์ไว้ในส่วนนี้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางกำหนดเองตามข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับรายการงานก่อสร้างนั้นหรือสืบราคาต่อหน่วย พร้อมทั้งให้จัดทำบันทึกแสดงรายละเอียดของการดำเนินการต่อกรณีดังกล่าวประกอบไปด้วย

ข้อมูลประกอบอื่น ๆ ในการถอดแบบคำนวณปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงาน

เป็นข้อมูลที่อาจจำเป็นต้องใช้ประกอบหรืออ้างอิงในการพิจารณาถอดแบบคำนวณราคากลาง
ก่อสร้างอาคาร สำหรับบางรายการงานก่อสร้าง

ประกอบด้วย

- มาตรฐานขนาดและน้ำหนักเหล็กเสริมคอนกรีตและเหล็กรูปพรรณ
- ตารางสำเร็จในการคิดปริมาตรไม้

บัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม

- เป็นบัญชีแสดงรายการรวมทั้งหน่วยวัดของแต่ละรายการงานก่อสร้าง ที่งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม โดยทั่วไปควรมี
- ใช้เป็นแม่แบบและแนวทางประกอบการพิจารณาเพื่อ กำหนดรายการงานก่อสร้าง (Item) ในการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
- ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่ม และหรือลดรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างที่ถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น

ประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่างๆ รวมไว้เป็นกลุ่มงาน รวม 7 กลุ่มงาน ดังนี้

1. งานรื้อโครงสร้างถนนเดิม (REMOVAL OF EXISTING STRUCTURES)
2. งานดิน (EARTHWORK)
3. งานรองพื้นทางและพื้นทาง (SUBBASE AND BASE COURSES)
4. งานผิวทาง (SURFACE COURSES)
5. งานโครงสร้าง (STRUCTURES)
6. งานเบ็ดเตล็ด (MISCELLANEOUS)
7. งานจัดการเครื่องหมายจราจรระหว่างการก่อสร้าง (TRAFFIC MANAGEMENT DURING CONSTRUCTION)

หลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณปริมาณวัสดุ

- เป็นหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการวัด การคำนวณปริมาณงานและวัสดุ รวมทั้งเกณฑ์การเผื่อปริมาณงานและวัสดุ ในการวัดและคำนวณปริมาณงาน ในการถอดแบบคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
- ในการถอดแบบและคำนวณปริมาณงานของแต่ละรายการงานก่อสร้าง (Item) รวมทั้งการคิดเผื่อปริมาณงานและวัสดุ ให้ดำเนินการตามที่กำหนดตามหลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณปริมาณวัสดุนี้
- การเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุในบางรายการงานก่อสร้างที่จำเป็นต้องคิดเผื่อปริมาณงานและหรือวัสดุ แต่ไม่ได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณปริมาณวัสดุนี้ ได้กำหนดไว้แล้วในสูตรการคำนวณค่างาน ต้นทุนต่อหน่วยของรายการงานก่อสร้างนั้น

ประกอบด้วย

- ❖ มาตรฐานการวัด
- ❖ หลักเกณฑ์การคำนวณปริมาณงานและวัสดุ และเกณฑ์การเผื่อ สำหรับงานบ่อพักท่อระบายน้ำ งานดิน งานคอนกรีต งานแบบหล่อคอนกรีต งานเหล็กเสริมในคอนกรีต งานเหล็กรูปพรรณ ไม้แบบหล่อคอนกรีต วัสดุรองพื้น ลวดผูกเหล็กเสริม งานเหล็กเสริมคอนกรีต งานหินเรียง และเข็มพืด (SHEET PILE) ป้องกันการพังทลายของดิน
- ❖ อัตราส่วนของวัสดุในคอนกรีต Class ต่างๆ
- ❖ อัตราส่วนของวัสดุในปูนก่อและปูนฉาบ
- ❖ เกณฑ์การเผื่อและปริมาณวัสดุรวมรวมของงานก่อและทำผิวผนัง

หลักเกณฑ์การประเมินราคาต้นทุนต่อหน่วย

- เป็นหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost) สำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม โดยทั่วไปควรมี ไว้เพื่อให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างที่ถอดแบบคำนวณราคากลางนั้น

ประกอบด้วย หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost) ของรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม โดยทั่วไปควรมี

หลักเกณฑ์การประเมินราคาต้นทุนต่อหน่วย (ต่อ)

➤ ข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติในการปรับใช้หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย

1. โครงการ/งานก่อสร้างที่สามารถประเมินค่าเฉลี่ยได้ ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถประเมินราคาต้นทุนรายการต่าง ๆ ได้จากค่าเฉลี่ย
2. หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย ที่กำหนดไว้นี้ เป็นเพียงแนวทางในการประเมินค่างานต้นทุนต่อหน่วยสำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม โดยทั่วไปควรมี ดังนั้น ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจึงต้องพิจารณาในรายละเอียดจากแบบก่อสร้างเฉพาะสายทาง หรือจากแบบก่อสร้างของโครงการ/งานก่อสร้างที่ถอดแบบคำนวณราคากลางนั้น
3. โครงการ/งานก่อสร้างที่ไม่มีรูปแบบคงที่แน่นอน ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางถอดแบบก่อสร้างเฉพาะสายทาง หรือเฉพาะโครงการ/งานก่อสร้าง ที่ไม่มีรูปแบบคงที่แน่นอนนั้น
4. ในกรณีของหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช้กรมทางหลวงหรือไม่ใช้แบบมาตรฐานของกรมทางหลวง ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางและหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถพิจารณาและกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยสำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ได้ตามข้อมูลข้อเท็จจริง ที่สอดคล้องตามแบบมาตรฐาน หรือตามแบบก่อสร้างสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างที่คำนวณราคากลางนั้น
5. รายการงานก่อสร้างใดที่ไม่มีหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยกำหนดไว้ ให้กำหนดหรือนำหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของรายการที่เกี่ยวข้อง มาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องตามข้อเท็จจริงสำหรับรายการงานก่อสร้างนั้น ๆ

บัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างชลประทาน

- เป็นบัญชีแสดงรายการรวมทั้งหน่วยวัดของแต่ละรายการงานก่อสร้าง ที่งานก่อสร้างชลประทาน โดยทั่วไปควรมี
- ใช้เป็นแม่แบบและแนวทางประกอบการพิจารณาเพื่อ กำหนดรายการงานก่อสร้าง (Item) ในการ ถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน
- ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่ม และหรือลดรายการงาน ก่อสร้างต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับโครงการ/งาน ก่อสร้างที่ถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น

ประกอบด้วย

- รายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่งานก่อสร้างชลประทานโดยทั่วไปควรมี ไว้เป็น กลุ่มงาน รวม 64 กลุ่มงาน และในแต่ละกลุ่มงานจะประกอบด้วยรายการงาน ก่อสร้างต่าง ๆ ในกลุ่มงานนั้น ๆ
- ในทุกรายการงานก่อสร้าง ได้อธิบายลักษณะและขอบเขตของงานไว้เพื่อผู้มี หน้าที่คำนวณราคากลางใช้เป็นแนวทางประกอบ ในการพิจารณาถอดแบบก่อสร้าง ด้วย

หลักเกณฑ์การถอดแบบคำนวณปริมาณงาน

- เป็นหลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีการในการถอดแบบคำนวณปริมาณงานและวัสดุ สำหรับรายการงานก่อสร้างต่างๆ ในการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน
- ในการถอดแบบคำนวณปริมาณงานและวัสดุทุกรายการงานก่อสร้าง ในงานก่อสร้างชลประทาน ไม่มีการคิดเผื่อปริมาณงานและวัสดุ เนื่องจากได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณเผื่อปริมาณงานและวัสดุ ไว้แล้วในหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost)

ประกอบด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการถอดแบบและคำนวณปริมาณงาน สำหรับ

- งานเตรียมพื้นที่
- งานขุดเปิดหน้าดิน
- งานดินขุด
- งานถมดินบดอัดแน่น
- งานขุดระเบิดหิน
- งานคอนกรีต
- งานเหล็กเสริมคอนกรีต
- งานแบบหล่อคอนกรีต
- งานหินเรียง หินทิ้ง และ Filter Material
- Temporary Work

หลักเกณฑ์การประเมินราคางานต้นทุนต่อหน่วย

- เป็นหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost) สำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่งานก่อสร้างชลประทานโดยทั่วไปควรมี ไว้เพื่อให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริง สำหรับโครงการ/งานก่อสร้างที่ถอดแบบคำนวณราคากลางนั้น
- ประกอบด้วย หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost) ของรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่งานก่อสร้างชลประทาน โดยทั่วไปควรมี

➤ ข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติในการปรับใช้หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย

1. ให้กำหนดหลักเกณฑ์หรือนำหลักเกณฑ์หรือสูตรการประเมินราคางานต้นทุนต่อหน่วยของรายการงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อเท็จจริงตามแบบก่อสร้าง สำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ
2. งานที่ต้องใช้เทคนิคพิเศษเฉพาะ เช่น งานเจาะอุโมงค์ เป็นต้น สามารถให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้น ๆ กำหนดหลักเกณฑ์และหรือคำนวณราคาให้ก็ได้ โดยให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกแสดงรายละเอียดของการกำหนดหลักเกณฑ์และหรือคำนวณราคาดังกล่าวประกอบไว้ด้วย
3. รายการงานก่อสร้างทั่วไปอื่น ๆ ที่มิได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือสูตรการประเมินราคางานต้นทุนต่อหน่วยไว้ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง ค่าแรงงาน และหรือค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ให้ใช้ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง แล้วแต่กรณี
4. ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทานเป็นครุภัณฑ์ประเภทติดตั้งอยู่กับที่ (Built-in) ในกรณีที่ต้องคำนวณค่าครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ให้นำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ในส่วนของการคำนวณค่าครุภัณฑ์จัดซื้อ มาปรับใช้

รายละเอียดประกอบการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- ❖ เป็นส่วนของข้อมูล รายละเอียด และค่างานต่าง ๆ ที่ต้องนำมาคำนวณกับปริมาณงาน วัสดุ และหรือแรงงาน ของแต่ละรายการงานก่อสร้างที่ได้จากการถอดแบบฯ
- ❖ รายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างดังกล่าว ประกอบด้วย
  1. ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง
  2. ค่าแรงงาน
  3. ตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง
  4. ค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร (ค่า Operating Cost งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม) และข้อมูลปริมาณวัสดุสำหรับงานสะพานและท่อเหลี่ยม
  5. ข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณสำหรับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน ซึ่งประกอบด้วย
    - ตารางอัตราราคางานดิน (ค่า Operating Cost สำหรับงานก่อสร้างชลประทาน)
    - ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน
    - ข้อมูลส่วนขยายตัว และส่วนยุบตัวและส่วนสูญเสียเมื่อบดทับ (Bank Volume and Compacted Factor)
    - ตารางคำนวณอัตราราคางานคอนกรีตและหิน
    - ตารางค่าดินถมบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักรเบางานก่อสร้างชลประทาน
    - ตารางคำนวณอัตราราคางานบาน ฝาท่อ และเครื่องยก
    - อัตราราคางานปลูกหญ้า
    - ข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณฯ อื่น ๆ สำหรับงานก่อสร้างชลประทาน
- ❖ บางรายการจำเป็นต้องปรับปรุงให้สอดคล้องตามสถานการณ์และ/หรือราคาน้ำมันที่เปลี่ยนแปลงไป

ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง

- ❖ ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง เป็นรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างรายการหนึ่ง ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญที่จะมีผลต่อราคากลางที่คำนวณตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในทั้ง 3 หลักเกณฑ์ (หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างชลประทาน)
- ❖ ในกรณีที่ในรายละเอียดของการคำนวณตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในทั้ง 3 หลักเกณฑ์ มิได้มีข้อกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างตามเงื่อนไขที่กำหนด ในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (ในเอกสารเล่มแนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง) ในส่วนของข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง (ข้อ 9 และข้อ 10) ในการคำนวณค่าวัสดุก่อสร้าง

ค่าแรงงาน/ดำเนินการ สำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- ❖ ค่าแรงงาน เป็นรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอีกรายการหนึ่ง ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญ ที่จะมีผลต่อราคากลางที่คำนวณตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในทั้ง 3 หลักเกณฑ์ (หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน)
- ❖ ในกรณีที่ในรายละเอียดของการคำนวณตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในทั้ง 3 หลักเกณฑ์ มิได้มีข้อกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้อัตราค่าแรงงานตามบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (ในเอกสารเล่มแนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง) ในการคำนวณค่าแรงงาน
- ❖ บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประกอบด้วย อัตราค่าแรงงานต่อหน่วยสำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่จำเป็น สำหรับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในทั้ง 3 หลักเกณฑ์

ค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (ต่อ)

- ❖ ข้อกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
  1. กรณีที่รายการงานก่อสร้างนั้นมีทั้งค่าวัสดุและค่าแรงงาน แต่ตามบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง มิได้กำหนดอัตราค่าแรงงานสำหรับรายการงานก่อสร้างนั้นไว้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางคำนวณจากยอดค่าวัสดุร้อยละ 30 -37 มาเป็นค่าแรงงาน ส่วนจะคำนวณจากยอดค่าวัสดุร้อยละเท่าใด ระหว่างร้อยละ 30 -37 นั้น ให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางที่จะพิจารณากำหนดได้ตามความเหมาะสมและหรือสอดคล้องตามระดับฝีมือและหรือความขาดแคลนของแรงงานสำหรับรายการงานก่อสร้างนั้น ๆ
  2. สำหรับค่าแรงงานของบางรายการงานก่อสร้างที่ไม่มีกำหนดไว้ในบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และมีใช้เป็นกรณีตามข้อ 1. ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางกำหนดเองตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงานและราคาค่าแรงงานในท้องถิ่นนั้น
  3. ค่าแรงงานนอกเหนือจากที่กำหนดไว้นี้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับค่าแรงงานซึ่งได้กำหนดไว้ในรายละเอียดการคำนวณของแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และตามที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย กำหนด
- ❖ บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นปัจจุบัน โดยได้มีข้อกำหนดให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) มีอำนาจหน้าที่ปรับปรุงบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติตามความเหมาะสม และสอดคล้องตามประกาศค่าแรงขั้นต่ำของกระทรวงแรงงานฯ และ/หรือตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

ตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

- ❖ ตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง เป็นข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง โดยกำหนดให้ใช้กับการคำนวณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (ไม่มีข้อกำหนดให้นำตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งนี้ไปใช้กับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร)
- ❖ ส่วนจะใช้กับวัสดุก่อสร้างใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน และหรืออยู่ในดุลยพินิจของผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางที่จะพิจารณาให้สอดคล้องตามข้อมูลและข้อเท็จจริงสำหรับแต่ละวัสดุก่อสร้างที่ใช้ในการก่อสร้างนั้น

ตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างมีสาระสำคัญ ประกอบด้วย

1. ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง
2. หลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่ง

ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

❖ ได้จัดทำไว้เป็นตารางสำเร็จรูปตามระดับราคาน้ำมันดีเซล (โหล) ตั้งแต่ระดับราคา 25.00-69.99 บาท/ลิตร รวม 3 ชุด

- กรณีรถบรรทุก 6 ล้อ (น้ำหนักรวมไม่เกิน 15 ตัน)
- กรณีรถบรรทุก 10 ล้อ (น้ำหนักรวมไม่เกิน 25 ตัน) และ
- กรณีรถบรรทุก 10 ล้อ และมีรถลากพ่วง (น้ำหนักรวมไม่เกิน 47 ตัน)

ทั้ง 3 ชุด จะประกอบด้วยตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตั้งแต่ตารางที่ระดับราคาน้ำมันดีเซล 25.00-69.99 บาท/ลิตร

❖ ข้อกำหนดในการใช้ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

1. รถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่งวัสดุก่อสร้างต้องสอดคล้องตามข้อเท็จจริงตามสภาพพื้นที่และวัสดุก่อสร้างที่จะขนส่ง
2. ให้ใช้เกณฑ์ราคาน้ำมันดีเซล (โหล) ที่อำเภอเมืองของจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่เป็นเกณฑ์พิจารณาเลือกใช้ตารางค่าขนส่ง
3. ต้องเป็นกรณีขนส่งวัสดุก่อสร้างบนพื้นผิวทางราบปกติ โดยเป็นทางราบผิวลาดยางหรือทางราบผิวคอนกรีต
4. กรณีระยะทางขนส่งน้อยกว่า 1 กิโลเมตร ให้ใช้อัตราค่าขนส่งของระยะทาง 1 กิโลเมตร
5. หากระยะทางขนส่งเกินกว่า 200 กิโลเมตร ให้บวกเพิ่มตามอัตราที่กำหนดท้ายตารางฯ

หลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

- เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการคำนวณระยะทางและค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างในกรณีที่เป็นการขนส่งวัสดุก่อสร้างไปบนพื้นผิวทางที่ไม่ใช่ทางราบปกติ แต่เป็นทางผิวลูกรัง ทางลูกเลน หรือทางภูเขา เป็นต้น
- ในกรณีที่มีการขนส่งวัสดุก่อสร้างไปบนผิวทางที่เป็นทางผิวลูกรัง ทางลูกเลน หรือทางภูเขา ให้คำนวณค่าขนส่งโดยใช้หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณระยะทางและค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

หลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

ระยะทางขนส่งจากแหล่งวัสดุถึงกึ่งกลางหน้างาน	=	L	=		กม.		
ทางนิวลาดยาง/ทางผิวคอนกรีต							
ระยะทางราบ		กม.	x	ตัวแปรสภาพผิว	=		กม.
ระยะทางลูกเนิน		กม.	x	ตัวแปรสภาพผิว	=		กม.
ระยะทางภูเขา		กม.	x	ตัวแปรสภาพผิว	=		กม.
ทางผิวลูกรัง							
ระยะทางราบ		กม.	x	ตัวแปรสภาพผิว	=		กม.
ระยะทางลูกเนิน		กม.	x	ตัวแปรสภาพผิว	=		กม.
ระยะทางภูเขา		กม.	x	ตัวแปรสภาพผิว	=		กม.
รวมระยะทาง		=	D	=		กม.	
ตัวแปรค่าขนส่ง	=	F	=	D / L	=		
ค่าขนส่ง	=	F x ค่าขนส่งจากตารางค่าขนส่งของระยะทางขนส่งกิโลเมตรที่ L					
	=	XXX.XX บาท/ลบ.ม. (หรือ บาท/ตัน)					

ค่าตัวแปรสภาพผิวทาง สำหรับการคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

ผิวทาง/รายการ	รถบรรทุก 6 ล้อ	รถบรรทุก 10 ล้อ	รถบรรทุก 10 ล้อ มีลากพ่วง
ทางผิวลาดยาง/ทางผิวคอนกรีต			
ทางราบ	1.00	1.00	1.00
ทางลูกเนิน	2.12	1.95	2.13
ทางภูเขา	2.56	2.52	-
ทางผิวลูกรัง			
ทางราบ	1.24	1.23	1.20
ทางลูกเนิน	2.36	2.18	2.33
ทางภูเขา	2.80	2.75	-

หมายเหตุ   ทางลูกเนิน   มีความลาดชัน 4-8 %

              ทางภูเขา   มีความลาดชันมากกว่า 8 %

การหาค่าขนส่งวัสดุ   ให้เอาตัวแปรคูณกับระยะทาง

ตัวอย่างการคำนวณค่าขนส่งวัสดุก่อสร้างในงานก่อสร้างทางฯ

- ❖ กรณีรถบรรทุก 10 ล้อ (น้ำหนักรวมไม่เกิน 25 ตัน) ราคาน้ำมันดีเซล 28.00 - 28.99 บาท/ลิตร
- ❖ ระยะทางขนส่งวัสดุจากแหล่งถึงกึ่งกลางหน้างาน (L) = 100 กม. เป็นทางราบลาดยาง 50 กม. ทางลาดยางลูกริน 15 กม. ทางลาดยางภูเขา 10 กม. ทางลูกรังราบ 5 กม. ทางลูกรังลูกริน 10 กม. และทางลูกรังภูเขา 10 กม.

ระยะทางขนส่งจากแหล่งวัสดุถึงกึ่งกลางหน้างาน	=	L	=	100	กม.
ทางผิวลาดยาง/ทางผิวคอนกรีต					
ระยะทางราบ	50 x 1.00	=	50.00	กม.	
ระยะทางลูกริน	15 x 1.95	=	29.25	กม.	
ระยะทางภูเขา	10 x 2.52	=	25.20	กม.	
ทางผิวลูกรัง					
ระยะทางราบ	5 x 1.23	=	6.15	กม.	
ระยะทางลูกริน	10 x 2.18	=	21.80	กม.	
ระยะทางภูเขา	10 x 2.75	=	27.50	กม.	
รวมระยะทาง	= D	=	159.90	กม.	
ตัวแปรค่าขนส่ง	= F	= D / L	= 159.90/100	= 1.5990	
ค่าขนส่ง	= F x ค่าขนส่งจากตารางค่าขนส่งของระยะทางขนส่งกิโลเมตรที่ L				
	= 1.5990 x 269.54	= 430.99	บาท/ลบ.ม.		

คำดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร (Operating Cost งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม)

- เป็นข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณ ในส่วนของการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยที่เกี่ยวข้องกับคำดำเนินการและหรือค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร (ค่า Operating Cost) ที่ใช้ในการก่อสร้าง ในงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
- ได้มีการสำรวจ รวบรวมข้อมูล คำนวณรวม และจัดทำไว้เป็นตารางสำเร็จรูป เรียกว่า ตารางคำดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร (ค่า Operating Cost งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม) ประกอบด้วย คำดำเนินการและค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร สำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ รวม 20 รายการ
- ตารางคำดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร สำหรับงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ดังกล่าว ได้จัดทำไว้เป็นตาราง ซึ่งผันแปรไปตามระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) ตั้งแต่ราคา 25.00-69.99 บาทต่อลิตร ดังนั้น ในวันที่คำนวณราคางานก่อสร้างนั้น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) ที่อำเภอเมืองของจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่เท่าไร ก็ให้เลือกใช้ตารางฯ ที่สอดคล้องกับระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) นั้น
- มีข้อกำหนดให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ร่วมกับกรมทางหลวงและหรือคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงตารางคำดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร สำหรับงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ให้สอดคล้องตามราคาน้ำมันและสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติ

ตารางข้อมูลปริมาณวัสดุสำหรับงานสะพานและท่อเหลี่ยม

- เป็นข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบในการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย สำหรับรายการงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับปริมาณวัสดุงานสะพานและท่อเหลี่ยม ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
- ได้รวบรวมและจัดทำไว้ในรูปตาราง ประกอบด้วย ตารางปริมาณวัสดุงานสะพานชนิด SLAB TYPE และ ตารางปริมาณวัสดุท่อเหลี่ยมแบบ Rigid Frame R.C. Box Culvert และ R.C. Headwall for Box Culvert
- ข้อกำหนดและวิธีการใช้ตารางปริมาณวัสดุงานสะพานชนิด SLAB TYPE
  1. ปริมาณที่แสดงในตารางฯ ยังไม่ได้รวมส่วนเผื่อ (ALLOWANCE)
  2. ขอบทางและเสาราวสะพานที่แสดงในตารางฯ เป็นเสาราวแบบ TYPE I TRAFFIC RAILING
  3. กรณีที่ในแบบก่อสร้างกำหนดเสาราวเป็นแบบอื่น ให้ใช้ค่าตามตารางปริมาณวัสดุฯ ต่อ 1 ข้าง
  4. ปริมาณวัสดุพื้นสะพานได้รวมปริมาณพื้นสะพานส่วนที่รับขอบทางหรือทางเท้าไว้ด้วยแล้ว
  5. ปริมาณวัสดุพื้นสะพานคำนวณจากความหนาของพื้นสะพานตามแบบฯ กรณีที่ต้องก่อสร้าง CROWN SLOPE ตามแบบฯ และพื้นสะพานมีความหนาเพิ่มขึ้น ให้เพิ่มปริมาณส่วนที่ต้องเพิ่มขึ้นด้วย
- ข้อกำหนดและแนวทางการใช้ตารางปริมาณวัสดุท่อเหลี่ยมแบบ Rigid Frame R.C. Box Culvert และ R.C. Headwall for Box Culvert
  1. ปริมาณวัสดุในตารางฯ ไม่ได้เผื่อความสูญเสีย
  2. กรณีงานดินขุด ให้คำนวณตามสภาพที่กำหนดไว้ในแบบก่อสร้าง

ตารางอัตราค่างานดิน (Operating Cost งานก่อสร้างชลประทาน)

- เป็นข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณ ในส่วนของการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยสำหรับรายการงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับงานดิน ในงานก่อสร้างชลประทาน
- ได้มีการสำรวจ รวบรวมข้อมูล คำนวณรวม และจัดทำไว้เป็นตารางสำเร็จรูป เรียกว่า ตารางอัตราค่างานดิน (ค่า Operating Cost งานก่อสร้างชลประทาน) ประกอบด้วย ค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร สำหรับรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานดิน รวม 13 รายการ
- ตารางอัตราค่างานดินสำหรับงานก่อสร้างชลประทานดังกล่าว ได้จัดทำไว้เป็นตารางซึ่งผันแปรไปตามระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) ตั้งแต่ราคา 25.00-69.99 บาทต่อลิตร ดังนั้น ในวันที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) ที่อำเภอเมืองของจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่เท่าไร ก็ให้เลือกใช้ตารางฯ ที่สอดคล้องกับระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) นั้น
- มีข้อกำหนดให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ร่วมกับกรมชลประทานและหรือคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงตารางอัตราค่างานดินสำหรับงานก่อสร้างชลประทาน ให้สอดคล้องตามราคาน้ำมันและสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติ

ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน งานก่อสร้างชลประทาน

- เป็นข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณ ในส่วนของการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยสำหรับรายการงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับงานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน ในงานก่อสร้างชลประทาน
- ได้มีการสำรวจ รวบรวมข้อมูล คำนวณรวม และจัดทำไว้เป็นตารางสำเร็จรูป เรียกว่า ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน ประกอบด้วย อัตราค่างานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน ในงานก่อสร้างชลประทาน รวม 12 รายการ
- ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหินสำหรับงานก่อสร้างชลประทานดังกล่าว ได้จัดทำไว้เป็นตาราง ซึ่งผันแปรไปตามระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) ตั้งแต่ราคา 25.00-69.99 บาทต่อลิตร
ดังนั้น ในวันที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) ที่อำเภอเมืองของจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่เท่าไร ก็ให้เลือกใช้ตารางฯ ที่สอดคล้องกับระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโซล่า (ดีเซล) นั้น
- มีข้อกำหนดให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ร่วมกับกรมชลประทานและหรือคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหินสำหรับงานก่อสร้างชลประทานให้สอดคล้องตามราคาน้ำมันและสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติ

ข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณอื่น ๆ สำหรับงานก่อสร้างชลประทาน

- เป็นข้อมูล ตารางคำนวณ และหรือรายละเอียดประกอบในการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วย ในงานก่อสร้างชลประทานที่มีความสำคัญ นอกเหนือจากตารางอัตราค่างานดินและตารางอัตราค่างานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน
- ได้กำหนดและจัดทำไว้ในรูปของตาราง
- นำไปใช้ในการคำนวณในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างชลประทาน
- ประกอบด้วย
  - ตารางคำนวณอัตราค่างานคอนกรีตและหิน
  - ข้อมูลส่วนขยายตัวและส่วนยุบตัวและส่วนสูญเสียเมื่อติดตั้ง
  - ตารางค่าดินถมบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักรเบา
  - ตารางคำนวณอัตราค่างานบาน ฝาท่อ และเครื่องยก
  - ตารางอัตราค่างานปลูกหญ้า

ตารางสรุปการใช้ข้อมูลและรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ข้อมูลหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณฯ	งานก่อสร้างอาคาร	งานก่อสร้างทางฯ	งานก่อสร้างชลประทาน
1. ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง	✓	✓	✓
2. บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการฯ	✓	✓	✓
3. ตารางและหลักเกณฑ์การคำนวณค่าขนส่งฯ		✓	✓
4. ข้อมูลและรายละเอียดประกอบการถอดแบบคำนวณราคากลาง เฉพาะงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม			
4.1 ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร		✓	
4.2 ตารางข้อมูลปริมาณวัสดุสำหรับงานสะพานและ ท่อเหลี่ยม		✓	
5. ข้อมูลและรายละเอียดประกอบการถอดแบบคำนวณราคากลาง เฉพาะงานก่อสร้างชลประทาน			
5.1 ตารางอัตราราคางานดิน			✓
5.2 ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน			✓
5.3 ตารางคำนวณอัตราราคางานคอนกรีตและหิน			✓
5.4 ข้อมูลส่วนขยายตัวและส่วนยุบตัวและส่วนสูญเสีย เมื่อบดทับ			✓
5.5 ตารางค่าดินถมบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักรเบา			✓
5.6 ตารางคำนวณอัตราราคางานบาน ฝาท่อ และเครื่องยก			✓
5.7 ตารางอัตราราคางานปลูกหญ้า			✓

**หลักเกณฑ์การคำนวณ
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง
(Indirect Cost)**

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost)

- ❖ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายใดๆ ในการนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มาดำเนินการก่อให้เกิดเป็นสิ่งก่อสร้างตามรูปแบบ (แบบก่อสร้าง) ที่กำหนด โดยได้รวบรวม จำแนก และจัดเป็นกลุ่มได้เป็น 4 หมวด ได้แก่ หมวดค่าอำนาจการ หมวดค่าดอกเบี้ย หมวดค่ากำไร และ หมวดค่าภาษี
- ❖ เพื่อความสะดวกคล่องตัวต่อการนำไปใช้ปฏิบัติ และลดปัญหาข้อผิดพลาดในการคำนวณของผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลาง จึงได้คำนวณรวมค่าใช้จ่ายทุกรายการ ของทั้ง 4 หมวดดังกล่าว ไว้เป็นค่าๆ เดียว เรียกว่า ค่า Factor F และกำหนดไว้ในรูปของตารางสำเร็จรูป เรียกว่า ตาราง Factor F จำนวน 4 ตาราง ดังนี้
  - ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร
ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างอาคาร ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
  - ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง
ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง ตามที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทางกำหนด
  - ตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างชลประทาน ตามที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง และหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทานกำหนด
  - ตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน
ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างชลประทาน ตามที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทานกำหนด
- ❖ ตาราง Factor F แต่ละงาน จะผันแปรไปตามอัตราเงินล่วงหน้าจ่าย และอัตราเงินประกันผลงานหัก รวมทั้งหมดได้เป็น 48 ตารางย่อย (ตารางละ 12 ตารางย่อย)

Factor F

Factor F หมายถึง สัดส่วนของค่างานต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง อันประกอบด้วย ค่าอำนวยการ ค่าดอกเบี้ย กำไร และ ภาษี ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นต่อหนึ่งหน่วยของค่างานต้นทุน ณ ระดับค่างานต้นทุนต่าง ๆ

$$\text{Factor F} = (\text{ค่างานต้นทุน} = 1) + \{(\text{ค่าอำนวยการ} + \text{ดอกเบี้ย} + \text{กำไร} + \text{ภาษี}) / 100\}$$

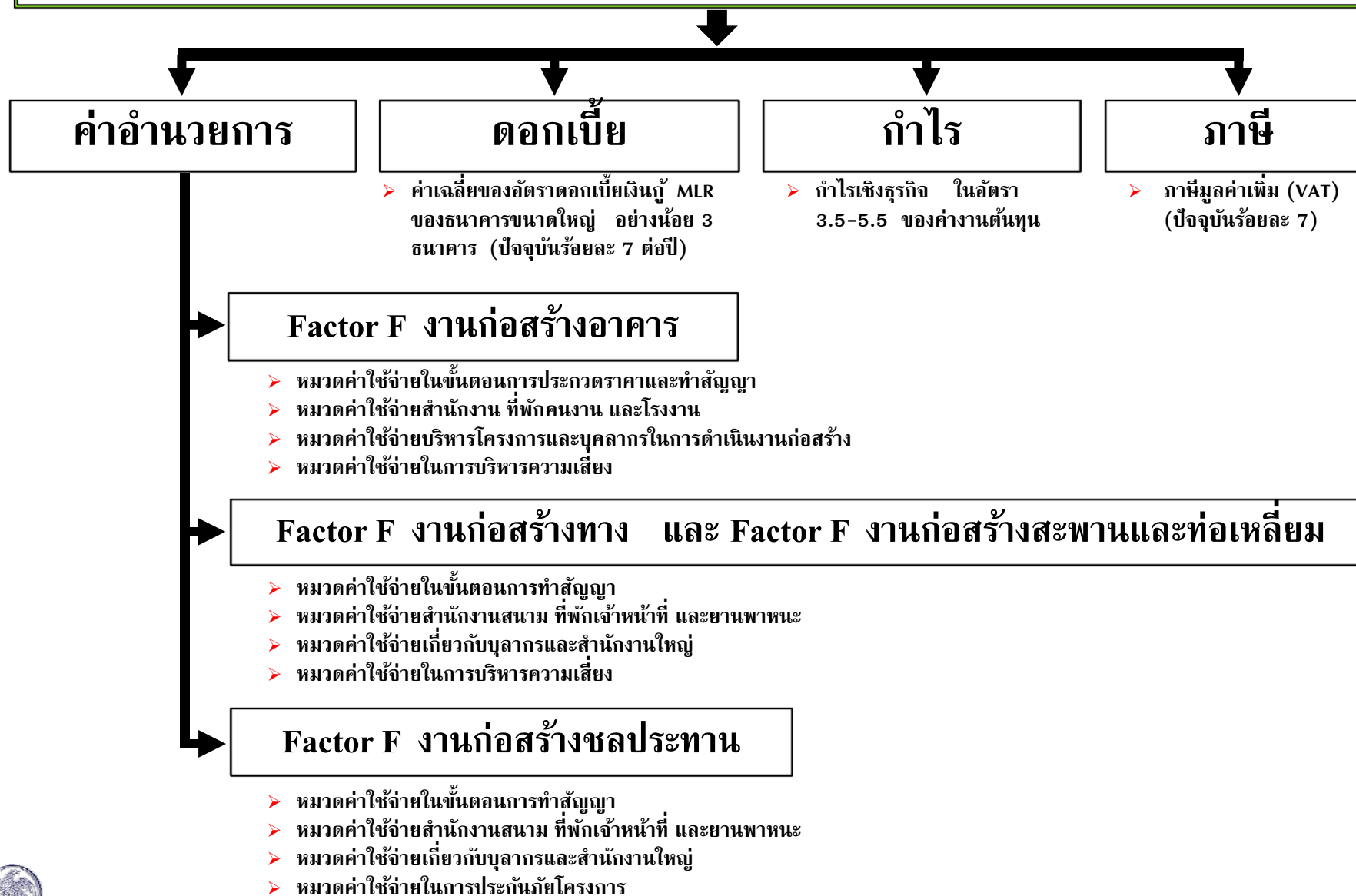
$$= 1.xxxx \quad (\text{ใช้มาตรฐานทศนิยม 4 ตำแหน่ง})$$

เช่น $= 1.2726$ หมายถึง ค่างานต้นทุน = 1 หน่วย จะประกอบด้วย
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง = .2726 หน่วย
เป็นต้น

แผนภาพแสดงโครงสร้าง Factor F

ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ทาง สะพานและท่อเหลี่ยม ชลประทาน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายในขั้นตอนการประกวดราคาและทำสัญญา

ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย จำนวน 4 รายการ ดังนี้

1. ค่าธรรมเนียมค้ำประกันสัญญาจ้าง (Performance Bond) คิดในอัตราร้อยละ 2.5 ของวงเงินค้ำประกัน (วงเงินค้ำประกันคิดร้อยละ 5 ของค่างานต้นทุน)
2. ค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันผลงานก่อสร้าง (2 ปี) คิดในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี จากวงเงินค้ำประกัน (วงเงินค้ำประกันคิดร้อยละ 5 ของค่างานต้นทุน และระยะเวลา 24 เดือน) หรือเท่ากับร้อยละ 0.25 ของค่างานต้นทุน
3. ค่าอากรแสตมป์ติดสัญญา คิดในอัตราร้อยละ 0.10 ของค่างานต้นทุน
4. เงินสมทบกองทุนเงินทดแทนและกองทุนประกันสังคม คิดในอัตราร้อยละ 0.2580 ของค่างานต้นทุน ประกอบด้วย เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน คิดในอัตราร้อยละ 0.51 ของค่าแรงงาน (คิดค่าแรงงานในอัตราร้อยละ 30 ของค่างานต้นทุน) และเงินสมทบกองทุนประกันสังคม คิดในอัตราร้อยละ 0.35 ของค่าแรงงาน (ค่าแรงงานคิดในอัตราร้อยละ 30 ของค่างานต้นทุน)

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ที่พักคนงาน และโรงงาน

ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย จำนวน 8 รายการ ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการพิมพ์แบบเพื่อใช้ในการก่อสร้างเพิ่มเติม และการจัดทำ Shop drawing และ As-built drawing เป็นต้น กำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุน สำหรับแต่ละช่วงของค่างานต้นทุน
- ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวอย่างวัสดุทดสอบและหนังสือรับรอง กำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุน สำหรับแต่ละช่วงของค่างานต้นทุน
- ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ ระหว่างทำการก่อสร้าง คิดเฉลี่ย (ข้อมูลเชิงสถิติ) ร้อยละ 0.01 ของทุกค่างานต้นทุน
- ค่ารักษาความสะอาดและขนเศษวัสดุในการก่อสร้าง ประกอบด้วย ค่ารถและค่าจ้างขนเศษวัสดุ คิดเฉลี่ยไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุน สำหรับแต่ละช่วงของค่างานต้นทุน
- ค่าก่อสร้างที่พักคนงาน สำนักงาน โรงงาน และโรงเก็บวัสดุชั่วคราว ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างที่พักและห้องน้ำ ห้องส้วมคนงาน และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างสำนักงาน โรงงาน และโรงเก็บวัสดุชั่วคราว ได้กำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุน สำหรับแต่ละระดับของค่างานต้นทุน
- ค่าสาธารณูปโภค น้ำ ไฟฟ้า รวมทั้งการสื่อสารชั่วคราว ประกอบด้วย ค่าสาธารณูปโภค น้ำ ไฟฟ้า รวมทั้งการสื่อสารชั่วคราว สำหรับที่พักและห้องน้ำห้องส้วมคนงาน สำนักงาน โรงงาน โรงเก็บวัสดุชั่วคราว และสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานก่อสร้าง โดยคิดค่าน้ำในอัตรา 14.40 บาท/ลบ.ม. และค่าไฟฟ้าในอัตรา 2.70 บาท/หน่วย ทั้งนี้ ได้มีการคำนวณและกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุน สำหรับแต่ละระดับของค่างานต้นทุน
- ค่าอุปกรณ์ความปลอดภัย หมวก รองเท้าบูท ถุงมือ และถังดับเพลิง กำหนดไว้ร้อยละ 0.0243 ของทุกค่างานต้นทุน (เป็นค่าอุปกรณ์ความปลอดภัย หมวก รองเท้า ถุงมือ และอื่นๆ ร้อยละ 0.0233 ของทุกค่างานต้นทุน และค่าอุปกรณ์ดับเพลิง ร้อยละ 0.0010 ของทุกค่างานต้นทุน)
- ค่าทำป้ายบอกชื่องานและป้ายสัญญาณเตือนภัยต่างๆ ได้คำนวณรวมและกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุน สำหรับแต่ละระดับของค่างานต้นทุน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสำนักงานสนาม ที่พักเจ้าหน้าที่ และยานพาหนะ

❖ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ

- สำนักงานสนาม
- บ้านพักเจ้าหน้าที่
- ที่จอดรถเครื่องจักรและโรงซ่อม
- ค่าเอกสารสิ่งพิมพ์และงานด้านธุรการ
- ค่ารถควบคุมงาน (รวมพนักงานขับรถ)
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงยานพาหนะ
- ค่าซ่อมบำรุงยานพาหนะ และ
- ค่าเบี้ยประกันภัยยานพาหนะ

❖ ได้คำนวณ และกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุนสำหรับแต่ละระดับของค่างานต้นทุน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสำนักงานสนาม ที่พักเจ้าหน้าที่ และยานพาหนะ

❖ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ

- ค่าที่ทำการชั่วคราว
- ค่าที่พักคนงานชั่วคราวและโรงพัสดุ
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโรงซ่อมเครื่องจักร โรงช่างไม้ และโรงช่างเหล็ก
- ค่าเอกสารสิ่งพิมพ์และงานด้านธุรการ
- ค่าตรวจสอบวัสดุก่อนใช้งาน
- ค่ารถควบคุมงานรวมทั้งพนักงานขับรถ
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าซ่อมบำรุงยานพาหนะ
- ค่าเบี้ยประกันภัยยานพาหนะ

❖ ได้คำนวณ และกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุนสำหรับแต่ละระดับของค่างานต้นทุน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายบริหารโครงการและบุคลากรในการดำเนินงานก่อสร้าง

- เป็นส่วนของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรในการก่อสร้าง ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เริ่มการก่อสร้างจนถึงการก่อสร้างแล้วเสร็จ โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการก่อสร้างดังกล่าว จะประกอบด้วย ผู้จัดการ-โครงการ สถาปนิก วิศวกรประจำโครงการ โฟร์แมน ผู้ควบคุมงาน หัวหน้าช่างเสมียน พนักงานประจำสำนักงานโครงการ เจ้าหน้าที่ควบคุมเครื่องจักร และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ได้คำนวณและกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุนสำหรับแต่ละระดับของค่างานต้นทุน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรและสำนักงานใหญ่

ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานก่อสร้าง ได้แก่ ผู้จัดการสนาม วิศวกรควบคุมงานสนาม ช่างควบคุมงาน ช่างเครื่องยนต์ พนักงานธุรการ และคนงานทั่วไป และ
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสำนักงานใหญ่ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานด้านธุรการ ค่าใช้จ่ายด้านยานพาหนะ ผู้จัดการใหญ่ ช่างเทคนิค เจ้าหน้าที่บัญชี เจ้าหน้าที่ธุรการ และเจ้าหน้าที่ประสานงาน เป็นต้น

ได้คำนวณและกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุนในแต่ละระดับของค่างานต้นทุน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรและสำนักงานใหญ่

ประกอบด้วย

- เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในการก่อสร้าง ซึ่งตามปกติจะประกอบด้วย
  - ผู้จัดการสนาม
  - วิศวกรควบคุมงานสนาม
  - ช่างควบคุมงาน
  - ช่างเครื่องยนต์
  - พนักงานธุรการ
  - คนงานทั่วไป
- ค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานใหญ่ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเอกสารด้านธุรการ ค่าใช้จ่ายด้านยานพาหนะ และเงินเดือนค่าจ้างผู้จัดการใหญ่ ช่างเทคนิค เจ้าหน้าที่บัญชี เจ้าหน้าที่ธุรการ และเจ้าหน้าที่ประสานงาน

ได้คำนวณและกำหนดไว้เป็นร้อยละของค่างานต้นทุนในแต่ละระดับของค่างานต้นทุน

หมวดค่าอำนวยการ

หมวดย่อย : ค่าใช้จ่ายในการบริหารความเสี่ยง

ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยโครงการ กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ 0.25 ของค่างานต้นทุน
- ค่าใช้จ่ายในการบริหารความเสี่ยงอื่นๆ กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ 0.05 ของค่างานต้นทุน

รวมทั้ง 2 ส่วน เป็นร้อยละ 0.30 ของค่างานต้นทุน ในทุกระดับค่างานต้นทุน

หมวดค่าดอกเบี้ย

- ❖ กำหนดให้ใช้ค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมประเภท MLR ของธนาคารขนาดใหญ่อย่างน้อย 3 ธนาคาร เป็นเกณฑ์พิจารณา โดยกำหนดเป็นตัวเลขกลม กรณีอัตราดอกเบี้ยเป็นเศษ ถ้าเศษถึง 0.50 ให้ปัดขึ้น ถ้าไม่ถึง 0.50 ให้ปัดลง

- ❖ การคำนวณค่าดอกเบี้ยจะมีสูตรสำหรับการคำนวณค่าดอกเบี้ยประกอบอยู่ในตาราง Factor F ด้วย ดังนี้

$$I = i/12 * [r/100 + (T+D-1) * a/100 - (a+r)/100 * (T+1)/2 - (D-1)]$$

โดย

I = ดอกเบี้ยรวมทั้งโครงการ (%)

T = ระยะเวลา (เดือน)

D = ช่วงเวลาการรับเงิน (เดือน)

a = อัตราเงินล่วงหน้าจ่าย (%)

i = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปี (%)

r = อัตราเงินประกันผลงาน (%)

- ❖ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปัจจุบัน ร้อยละ 7 ต่อปี

หมวดค่ากำไร

- หมายถึง กำไรที่ผู้ประกอบการก่อสร้างควรได้รับ
- กำหนดโดยใช้อัตรากำไรทางธุรกิจ (Financial Profit) หรือกำไรเชิงธุรกิจ (Excess Profit) ซึ่งหมายถึงส่วนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ คิดในอัตราร้อยละ 3.5 - 5.5 ของค่างานต้นทุน

หมวดค่าภาษี

- ❖ เป็นค่าภาษีที่ผู้รับจ้างจะต้องจ่าย
- ❖ ถือตามภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ในอัตราปัจจุบัน (ร้อยละ 7) โดยหัก ณ ที่จ่าย

หลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F

การใช้ตาราง Factor F ทั้ง 4 ตาราง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F

1. การใช้ตาราง Factor F แต่ละตาราง ต้องเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

- ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร กำหนดให้ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างอาคาร ตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างอาคาร
- ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง กำหนดให้ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง ตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง
- ตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม กำหนดให้ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม หรือรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างชลประทานตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างชลประทาน สำหรับรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
- ตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน กำหนดให้ใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างชลประทาน ตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างชลประทาน สำหรับรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน

2. กรณีค่างานต้นทุนอยู่ระหว่างช่วงของค่างานต้นทุนที่กำหนด ให้เทียบอัตราส่วนเพื่อหาค่า Factor F หรือใช้สูตรดังต่อไปนี้ เพื่อคำนวณหาค่า Factor F

$$\text{ค่า Factor F ของค่างานต้นทุน A} = D - \{(D-E) \times (A-B) / (C-B)\}$$

- โดย ค่างานต้นทุน A หมายถึง ค่างานต้นทุนที่ต้องการหาค่า Factor F
- B หมายถึง ค่างานต้นทุนขั้นต่ำของช่วงค่างานต้นทุน ที่ค่างานต้นทุนที่ต้องการหาค่า Factor F (ค่างานต้นทุน A) อยู่
- C หมายถึง ค่างานต้นทุนขั้นสูงของช่วงค่างานต้นทุน ที่ค่างานต้นทุนที่ต้องการหาค่า Factor F (ค่างานต้นทุน A) อยู่
- D หมายถึง ค่า Factor F ของค่างานต้นทุนขั้นต่ำของช่วงค่างานต้นทุนที่ค่างานต้นทุนที่ต้องการหาค่า Factor F (ค่างานต้นทุน A) อยู่
- E หมายถึง ค่า Factor F ของค่างานต้นทุนขั้นสูงของช่วงค่างานต้นทุนที่ค่างานต้นทุนที่ต้องการหาค่า Factor F (ค่างานต้นทุน A) อยู่

3. โครงการ/งานก่อสร้างที่จัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ให้รวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง เพื่อเทียบค่า Factor F จากตาราง Factor F ที่เกี่ยวข้อง
4. ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร และตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ไม่มีการคิดคำนวณค่า Factor F กรณีฝนตกชุก
5. กรณีพื้นที่ก่อสร้างของโครงการ/งานก่อสร้างทาง สะพาน และหรือท่อเหลี่ยม และหรือโครงการ/งานก่อสร้างชลประทาน อยู่ในพื้นที่ฝนตกชุกตามจังหวัดที่กำหนดและเป็นกรณีที่กำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือจากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน ให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือจากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน แล้วแต่กรณี ในช่อง “Factor F ฝนชุก 1” หรือ ช่อง “Factor F ฝนชุก 2” ดังนี้

5.1 ใช้ค่า Factor F ช่อง “Factor F ฝนชุก 1” สำหรับการก่อสร้างในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ชุมพร เชียงราย ตรัง นครพนม นครศรีธรรมราช ปราจีนบุรี ปัตตานี พัทลุง สงขลา สตูล สุราษฎร์ธานี และหรือจังหวัดหนองคาย

5.2 ใช้ค่า Factor F ช่อง “Factor F ฝนชุก 2” สำหรับการก่อสร้างในพื้นที่จังหวัดตราด นราธิวาส พังงา ภูเก็ต ยะลา และหรือจังหวัดระนอง

หลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F (ต่อ)

6. ทั้ง 4 ตาราง Factor F (ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง ตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน) ใช้ได้กับค่าน้ำมันเชื้อเพลิงทุกราคา แต่จะแปรเปลี่ยนตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราเงินล่วงหน้าจ่าย อัตราเงินประกันผลงานหัก และอัตราภาษี-มูลค่าเพิ่ม
7. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำในการกู้สำหรับลูกค้าชั้นดี (MLR) ของธนาคารขนาดใหญ่อย่างน้อย 3 ธนาคาร ซึ่งกระทรวงการคลัง(กรม-บัญชีกลาง) เป็นผู้กำหนด และประกาศทุกต้นปีงบประมาณ (เดือนตุลาคมของทุกปี) และระหว่างปีงบประมาณหากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยฯ เปลี่ยนแปลงถึงร้อยละ 1
8. กรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษี ทั้ง 100% เป็นค่าก่อสร้าง ให้ใช้ค่า Factor F ในช่อง “รวมในรูป Factor ” (ที่ยังไม่รวม VAT)

หลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F (ต่อ)

9. กรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษี ทั้ง 100% เป็นค่าก่อสร้าง และโครงการ/งานก่อสร้างดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ฝนตกชุกตามจังหวัดที่กำหนด และเป็นกรณีที่กำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือจากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน ให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือจากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน แล้วแต่กรณี ในช่อง “ฝนชุก 1” หรือ “ฝนชุก 2” หาดด้วยค่า Factor F ของภาษีมูลค่าเพิ่ม (ปัจจุบัน = 1.0700) ตามตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีโครงการก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม อยู่ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี รวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการได้จำนวน 400 ล้านบาท ใช้เงินกู้จาก JBIC เป็นค่าก่อสร้างทั้งหมด กำหนดเงินประกันผลงานหัก 5% เงินล่วงหน้าจ่าย 10% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

ตามหลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง กำหนดให้จังหวัดจันทบุรีอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดฝนชุก 1

- ค่างานต้นทุนรวม 400 ล้านบาท ค่า Factor F ในช่อง “ฝนชุก 1” = 1.1608
- Factor F ของภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 = 1.0700
- ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง ที่ใช้ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างสำหรับกรณีนี้
= $1.1608 \div 1.0700$
= 1.0848

หลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F (ต่อ)

10. กรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษี และมีเงินงบประมาณสมทบ เป็นค่าก่อสร้างด้วย ให้ใช้ค่า Factor F สำหรับกรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษีเป็นค่าก่อสร้าง (ช่อง “รวมในรูป Factor”) และค่า Factor F สำหรับกรณีของการใช้เงินงบประมาณเป็นค่าก่อสร้าง (ช่อง “Factor F”) ตามสัดส่วน โดยให้คำนวณค่า Factor F ตามตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีงานก่อสร้างอาคาร ใช้เงินกู้จาก JBIC เป็นค่าก่อสร้าง 60% และมีเงินงบประมาณสมทบ 40% รวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการ ได้จำนวน 400 ล้านบาท กำหนดเงินประกันผลงานหัก 5% เงินล่วงหน้าจ่าย 10% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

กรณีที่ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ให้ใช้ตารางฯ กรณีเงินประกันผลงานหัก 5% เงินล่วงหน้าจ่าย 10% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

- กรณีของเงินกู้ : คำนวณที่ค่างานต้นทุน 400 ล้านบาท

ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ในช่อง รวมในรูป Factor = 1.1021

- กรณีของเงินงบประมาณ : คำนวณที่ค่างานต้นทุน 400 ล้านบาท

ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ในช่อง Factor F = 1.1792

- ค่า Factor F ที่ใช้คำนวณราคากลาง

$$\begin{aligned} &= (1.1021 \times 60/100) + (1.1792 \times 40/100) \\ &= 0.6613 + 0.4717 \\ &= 1.1329 \end{aligned}$$

11. กรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษี และมีเงินงบประมาณ สมทบ เป็นค่าก่อสร้างด้วย และโครงการ/งานก่อสร้างดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ฝนตกชุกตาม จังหวัดที่กำหนดและเป็นกรณีที่กำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้าง ทาง และหรือจากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน ให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือจากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน แล้วแต่ กรณี สำหรับกรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษีและก่อสร้าง ในพื้นที่ฝนตกชุกตามจังหวัดที่กำหนด (ใช้ค่า *Factor F* จากตาราง *Factor F* งานก่อสร้าง ทาง และหรือจากตาราง *Factor F* งานก่อสร้างชลประทาน แล้วแต่กรณี ในช่อง “ฝนชุก 1” หรือ “ฝนชุก 2” หาค่าด้วยค่า *Factor F* ของภาษีมูลค่าเพิ่ม) และกรณีใช้เงินงบประมาณ และก่อสร้างในพื้นที่ฝนตกชุกตามจังหวัดที่กำหนด (ใช้ค่า *Factor F* จากตาราง *Factor F* งานก่อสร้างทาง และหรือจากตาราง *Factor F* งานก่อสร้างชลประทาน แล้วแต่กรณี ใน ช่อง “ฝนชุก 1” หรือ “ฝนชุก 2”) ตามสัดส่วน โดยให้คำนวณค่า Factor F ตามแนวทาง ตามตัวอย่างในข้อ 9 และข้อ 10 ประกอบกัน

เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษี

- ❖ เงินกู้จากแหล่งเงินกู้หรือจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ต้องชำระภาษี หมายถึง เงินกู้ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ตามมาตรา 80/1 (4) แห่งประมวลรัษฎากร และตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 28) ลงวันที่ 5 มีนาคม 2535 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขายสินค้าหรือการให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ตามมาตรา 80/1(4) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ❖ ตัวอย่างเช่น เงินกู้จากธนาคารเพื่อความร่วมมือแห่งญี่ปุ่น (JBIC) เงินกู้จากธนาคารโลก และเงินกู้จากธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย สำหรับโครงการก่อสร้างต่างๆ เป็นต้น

ประมวลรัษฎากร มาตรา 80/1 (4)

❖ ประมวลรัษฎากร มาตรา 80/1 (4) กำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 (ร้อยละศูนย์) ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

สาระสำคัญของประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 28) ลงวันที่ 5 มีนาคม 2535

1. ต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ขายสินค้าหรือให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือ รัฐวิสาหกิจ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้
  - ❑ กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ชำระค่าสินค้าหรือบริการด้วยเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจหรือทางเทคนิคระหว่าง รัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การระหว่างประเทศ
  - ❑ กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ชำระค่าสินค้าหรือบริการด้วยเงินกู้ตาม โครงการเงินกู้ที่ได้รับการเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง เฉพาะการกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ
2. กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ต้องออกหนังสือรับรองการชำระค่าสินค้าหรือบริการ จากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศหรือจากเงินกู้ที่ได้รับการเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนทุกครั้ง ที่มีการซื้อสินค้าหรือรับบริการ
3. ให้กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ทำสำเนาใบกำกับภาษีและหนังสือรับรอง ตามข้อ 2 ส่งให้กรมสรรพากร เป็นเวลา 2 เดือนต่อครั้ง
4. ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องทำสำเนาใบกำกับภาษีและหนังสือรับรอง ตามข้อ 2 ส่งให้กรมสรรพากรพร้อมกับการ ยื่นแบบแสดงรายการ
5. ในกรณีที่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ จ่ายเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศหรือเงินกู้ ตามโครงการเงินกู้ ตามข้อ 1 ชำระค่าสินค้าหรือบริการแต่เพียงบางส่วน เฉพาะส่วนของค่าสินค้าหรือค่าบริการที่ ได้ชำระจากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศหรือเงินกู้จากต่างประเทศ ตามหนังสือรับรองตามข้อ 2 เท่านั้น ที่ใช้อัตรา ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 0

ตัวอย่างการคำนวณหาค่า Factor F กรณีคำนวณต้นทุนอยู่ระหว่างช่วงของต้นทุนที่กำหนด (โดยวิธีคำนวณเทียบอัตราส่วน)

- ❖ กรณีโครงการก่อสร้างอาคาร คำนวณรวมต้นทุนทั้งโครงการได้ 128,650,920 บาท กำหนดเงินล่วงหน้าจ่าย 10% เงินประกันผลงานหัก 5% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

- ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร กรณีเงินล่วงหน้าจ่าย 10% และเงินประกันผลงานหัก 5% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- ค่างานต้นทุน 100 ล้านบาท ได้ค่า Factor F = 1.1911
- ค่างานต้นทุน 150 ล้านบาท ได้ค่า Factor F = 1.1907
- เทียบอัตราส่วนหาค่า Factor F ของค่างานต้นทุน 128,650,920 บาท

$$\begin{aligned}
 &= 1.1911 - (((1.1911 - 1.1907) * (128,650,920 - 100,000,000)) / 50) / 1,000,000 \\
 &= 1.1911 - ((0.0004 * 28,650,920) / 50) / 1,000,000 \\
 &= 1.1911 - 0.00022920736 \\
 &= 1.19087079264 \\
 &= 1.1908
 \end{aligned}$$

**ตัวอย่างการคำนวณหาค่า Factor F
กรณีคำนวณต้นทุนอยู่ระหว่างช่วงของต้นทุนที่กำหนด
(โดยวิธีใช้สูตร)**

ค่า Factor F ของคำนวณต้นทุน A = $D - ((D-E) * (A-B) / (C-B))$

เมื่อ

- A =** ค่างานต้นทุนที่ต้องการหาค่า Factor F
- B =** ค่างานต้นทุนขั้นต่ำในช่วงที่ A อยู่
- C =** ค่างานต้นทุนขั้นสูงในช่วงที่ A อยู่
- D =** ค่า Factor F ของคำนวณต้นทุน B
- E =** ค่า Factor F ของคำนวณต้นทุน C

❖ กรณีโครงการก่อสร้างอาคาร คำนวณรวมคำนวณต้นทุนทั้งโครงการได้ 128,650,920 บาท กำหนดเงินล่วงหน้าจ่าย 10% เงินประกันผลงานหัก 5% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

$$\begin{aligned} &= 1.1911 - ((1.1911 - 1.1907) * (128,650,920 - 100,000,000) / \\ &\quad (150,000,000 - 100,000,000)) \\ &= 1.1911 - (0.0004 * (28,650,920 / 50,000,000)) \\ &= 1.1911 - (0.0004 * 0.5730184) \qquad = 1.1911 - 0.00022920736 \\ &= 1.19087079264 \qquad \qquad \qquad = 1.1908 \end{aligned}$$

ตัวอย่างการคำนวณค่า Factor F กรณีใช้เงินกู้และ/หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นค่าก่อสร้าง

- ❖ กรณีโครงการก่อสร้างอาคาร ใช้เงินกู้จากธนาคารโลกเป็นค่าก่อสร้างทั้งโครงการและมีข้อกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม คำนวณรวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการได้ 128,650,920 บาท กำหนดเงินล่วงหน้าจ่าย 10% เงินประกันผลงานหัก 5% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

- ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร กรณีเงินล่วงหน้าจ่าย 10% และเงินประกันผลงานหัก 5% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- ใช้เงินกู้จากธนาคารโลกเป็นค่าก่อสร้างทั้งโครงการและมีข้อกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงต้องใช้ค่า Factor F ในช่อง “รวมในรูป Factor”
- ค่างานต้นทุน 100 ล้านบาท ได้ค่า Factor F ในช่อง “รวมในรูป Factor” = 1.1131
- ค่างานต้นทุน 150 ล้านบาท ได้ค่า Factor F ในช่อง “รวมในรูป Factor” = 1.1128
- ค่างานต้นทุน 128,650,920 บาท จะได้ค่า Factor F สำหรับใช้คำนวณราคากลาง ดังนี้

$$\begin{aligned}
 &= 1.1131 - ((1.1131 - 1.1128) * (128,650,920 - 100,000,000) / \\
 &\quad (150,000,000 - 100,000,000)) \\
 &= 1.1131 - (0.0003 * (28,650,920 / 50,000,000)) \\
 &= 1.1131 - (0.0003 * 0.5730184) = 1.1131 - 0.00017190552 \\
 &= 1.11292809448 = 1.1129
 \end{aligned}$$

ตัวอย่างการคำนวณค่า Factor F กรณีใช้เงินกู้และ/หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นค่าก่อสร้าง และเป็นโครงการที่ก่อสร้างในพื้นที่ฝนตกชุก

กรณีโครงการก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ในพื้นที่จังหวัดระนอง ใช้เงินกู้จากธนาคารโลกเป็นค่าก่อสร้างทั้งโครงการ โดยมีข้อกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม คำนวณรวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการ ได้จำนวน 450 ล้านบาท โครงการนี้กำหนดเงินประกันผลงานหัก 10% เงินล่วงหน้าจ่าย 10% อัตราดอกเบี้ย 7% ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ให้หาค่า Factor F เพื่อใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง

- ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง กรณีเงินล่วงหน้าจ่าย 10% เงินประกันผลงานหัก 10% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- ก่อสร้างทางในพื้นที่จังหวัดระนอง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ฝนตกชุก 2 และโครงการนี้ใช้เงินกู้จากธนาคารโลกเป็นค่าก่อสร้างทั้งโครงการ โดยมีข้อกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ต้องใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง ในช่อง Factor F ฝนชุก 2 หาค่าด้วยค่า Factor F ของภาษีมูลค่าเพิ่ม (ปัจจุบัน = 1.0700) โดยใช้ทศนิยม 4 ตำแหน่ง ดังนี้
  - ค่างานต้นทุนทั้งโครงการรวม 450 ล้านบาท ได้ค่า Factor F ช่อง Factor F ฝนชุก 2 = 1.1790
  - ค่า Factor F สำหรับใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง = $1.1790 \div 1.0700$
= 1.10186915887
= 1.1018

ตัวอย่างการคำนวณค่า Factor F
กรณีใช้เงินกู้และ/หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นค่าก่อสร้าง
และมีเงินงบประมาณและ/หรือเงินกู้ภายในประเทศสมทบด้วย

กรณีโครงการก่อสร้างทางฯ ใช้เงินกู้จาก JBIC เป็นค่าก่อสร้าง 60% และมีเงินงบประมาณสมทบ 40%
คำนวณรวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการ ได้จำนวน 450 ล้านบาท กำหนดเงินประกันผลงานหัก 10%
เงินล่วงหน้าจ่าย 10% อัตราดอกเบี้ย 7% ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% และไม่มีก่อสร้างในพื้นที่ฝนตกชุก
ให้หาค่า Factor F เพื่อใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง

- **กรณีของเงินกู้ : ค่างานต้นทุน 450 ล้านบาท**
ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง
ในช่อง รวมในรูป Factor = 1.0705
- **กรณีของเงินงบประมาณ : ค่างานต้นทุน 450 ล้านบาท**
ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง
ในช่อง Factor F = 1.1455
- **หาค่า Factor F เพื่อใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง**
= (1.0705 * 60/100) + (1.1455 * 40/100) = 0.6423 + 0.4582
= 1.09896
= 1.1005

ตัวอย่างการคำนวณค่า Factor F

กรณีใช้เงินกู้และ/หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นค่าก่อสร้าง มีเงินงบประมาณ และ/หรือเงินกู้ภายในประเทศสมทบ และเป็นโครงการที่ก่อสร้างในพื้นที่ฝนตกชุก

โครงการก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และทั้งโครงการใช้เงินกู้จากธนาคารโลก ซึ่งมีข้อกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นค่าก่อสร้าง 70% และมีเงินกู้ภายในประเทศสมทบ 30 % ค่ารวมรวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการได้จำนวน 300 ล้านบาท โครงการนี้กำหนดเงินประกันผลงานหัก 10% และเงินล่วงหน้าจ่าย 10% อัตราดอกเบี้ย 7% ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ให้หาค่า Factor F เพื่อใช้กับรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง

- ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง กรณีเงินล่วงหน้าจ่าย 10% เงินประกันผลงานหัก 10% อัตราดอกเบี้ย 7% และภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%
- ก่อสร้างทางฯ ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ฝนตกชุก 1 และโครงการนี้ใช้เงินกู้จากธนาคารโลกซึ่งมีข้อกำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นค่าก่อสร้าง 70% และมีเงินกู้ภายในประเทศสมทบ 30 %
- คำนวณหาค่า Factor F กรณีของเงินกู้จากธนาคารโลก และกรณีของเงินกู้ภายในประเทศ ดังนี้
  - กรณีของเงินกู้จากธนาคารโลก : ค่างานต้นทุน 300 ล้านบาท

ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง ในช่อง Factor F ฝนตกชุก 1	= 1.1682
ค่า Factor F กรณีใช้เงินกู้จากธนาคารโลกและก่อสร้างทางในพื้นที่ฝนตกชุก 1	= 1.1682 ÷ 1.0700
	= 1.09177570093
	= 1.0917
  - กรณีของเงินกู้ภายในประเทศ : ค่างานต้นทุน 300 ล้านบาท

ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง ในช่อง Factor F ฝนตกชุก 1	= 1.1682
- คำนวณหาค่า Factor F ที่ใช้คำนวณราคากลางสำหรับทุกรายการในกลุ่มงานทาง ได้ดังนี้

= (1.0917 * 70/100) + (1.1682 * 30/100)	= 0.76419 + 0.35046
= 1.11465	
= 1.1146	

ข้อกำหนดการใช้ตาราง Factor F สำหรับโครงการ/งานก่อสร้างอาคาร

1. กรณีโครงการ/งานก่อสร้าง ซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในกลุ่มงานก่อสร้างอาคาร และ
2. ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคารหลักเกณฑ์เดียว

1. ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร
- 2.ให้นำค่างานต้นทุนรวมของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง (Total Direct Cost) ไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร
3. นำค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร มาคำนวณกับค่างานต้นทุนรวมตามแนวทางและวิธีการ ตามที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคารกำหนด
4. รายการงานก่อสร้างใดที่เกี่ยวข้องกับครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อ และค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ไม่รวมในค่างานต้นทุนรวมทั้งโครงการ/งานก่อสร้างเพื่อหาค่า Factor F

ข้อกำหนดการใช้ตาราง Factor F สำหรับโครงการ/งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม

1. กรณีโครงการ/งานก่อสร้างทาง สะพาน และหรือท่อเหลี่ยม ซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ประกอบด้วย รายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง สะพาน และหรือท่อเหลี่ยม และ
2. ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม หลักเกณฑ์เดียว

1. ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
- 2.ให้นำค่างานต้นทุนรวมของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง (Total Direct Cost) ไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และหรือตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
3. นำค่า Factor F ที่ได้จากรายการ Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม มาคูณกับค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม (สะพาน ท่อเหลี่ยม ทางต่างระดับ และหรือสะพานลอยคนเดินข้าม) จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
4. นำค่า Factor F ที่ได้จากรายการ Factor F งานก่อสร้างทาง มาคูณกับค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง (ทางหรือถนน) จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างทาง
5. ในทุกรายการงานก่อสร้าง ให้นำราคากลางต่อหน่วยไปคูณกับปริมาณงาน จะได้ราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง

ข้อกำหนดการใช้ตาราง Factor F สำหรับโครงการ/งานก่อสร้างชลประทาน

1. กรณีโครงการ/งานก่อสร้างชลประทานซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยวประกอบด้วยรายการงานก่อสร้างต่าง ๆ ในกลุ่มงานก่อสร้างชลประทาน และ
2. ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทานหลักเกณฑ์เดียว

1. ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และหรือตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
2. ให้นำค่างานต้นทุนรวมของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง (Total Direct Cost) ไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และหรือตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
3. นำค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม มาคูณกับค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ตามเงื่อนไขและข้อกำหนด ดังนี้
  - งานก่อสร้างอาคารชลประทานที่แยกรายการเป็นงานย่อย เฉพาะรายการงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับงานคอนกรีตทุกประเภท (ยกเว้นคอนกรีตตาด) งานเหล็กเสริมคอนกรีต และงานวัสดุรอยต่อคอนกรีตทุกชนิด
  - งานก่อสร้างอาคารชลประทานที่ไม่แยกรายการเป็นงานย่อย แต่กำหนดหน่วยเป็น 1 แห่ง , 1 ที่ หรือ 1 หน่วยจะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
4. นำค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน มาคูณกับค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ตามเงื่อนไขและข้อกำหนด ดังนี้
  - งานก่อสร้างอาคารชลประทานที่แยกรายการเป็นงานย่อย เฉพาะรายการงานก่อสร้างที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานคอนกรีตทุกประเภท งานเหล็กเสริมคอนกรีต และงานวัสดุรอยต่อคอนกรีตทุกชนิด
  - งานคอนกรีตตาดจะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน
5. ในทุกรายการงานก่อสร้าง ให้นำราคากลางต่อหน่วยไปคูณกับปริมาณงาน จะได้ราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง

อาคารชลประทาน

❖ อาคารชลประทาน หมายความว่า อาคารโครงสร้างคอนกรีตและหินที่ก่อสร้างในลำน้ำธรรมชาติ หรือคลองส่งน้ำ หรือคลองระบายน้ำ เพื่อควบคุมบังคับการไหลของน้ำ ระดับน้ำ หรือปริมาณน้ำ ได้แก่ เขื่อน ฝาย อาคารระบายน้ำล้น (Spillway) ท่อระบายน้ำ (Outlet) ประตูระบายน้ำ (Regulator) อาคารอัดน้ำ (Check) น้ำตก (Drop) รางเท (Chute) สะพานน้ำ (Flume) ท่อลอด (Culvert) ไชฟอน ท่อส่งน้ำเข้านา คอนกรีตตาดคลอง ฯลฯ และให้รวมหมายถึง อาคารโครงสร้างคอนกรีตและหรือหินอื่นๆ ที่ก่อสร้างเพื่อวัตถุประสงค์หรือในลักษณะเดียวกันกับอาคารชลประทานดังกล่าวข้างต้น เช่น อาคารชลประทานในแปลงไร่นา เป็นต้น

ข้อกำหนดการใช้ตาราง Factor F สำหรับโครงการ/งานก่อสร้างที่จัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว แต่ประกอบด้วยหลายกลุ่มงาน

1. กรณีโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ประกอบด้วยงานหรือกลุ่มงานตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้าง มากกว่า 1 กลุ่มงาน
2. ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้แยกรายการงานก่อสร้างของโครงการ/งานก่อสร้างดังกล่าว ออกเป็นของแต่ละกลุ่มงาน แล้วใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามที่กำหนดสำหรับแต่ละกลุ่มงาน โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของกลุ่มงานที่มีปริมาณงานมากที่สุดเป็นหลักเกณฑ์หลัก
3. กรณีนี้จึงเป็นกรณีที่ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง มากกว่า 1 หลักเกณฑ์ ในโครงการ/งานก่อสร้างเดี่ยว

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 8)

1. ใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง ตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และหรือ ตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน
2. ให้นำค่างานต้นทุนรวมของทุกรายการงานก่อสร้าง ทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง (Total Direct Cost) ไปคำนวณหรือเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาคำนวณกับค่างานต้นทุนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่แต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างกำหนด

หลักเกณฑ์การคำนวณ

**ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่น
ที่จำเป็นต้องมี**

ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี

- ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามข้อกำหนดและตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่างานสนับสนุน (Construction General Support) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกรรมวิธีเฉพาะหรืออุปกรณ์พิเศษสำหรับการก่อสร้าง และหมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมี ตัวอย่างเช่น

- ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกำหนดให้ต้องจัดหาที่พักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงาน ในงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
- การจัดสร้างสำนักงานสนาม สำหรับผู้ว่าจ้างหรือผู้ควบคุมงาน ในงานก่อสร้างอาคาร
- การใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์เครื่องจักรกลพิเศษในการก่อสร้าง เช่น TOWER CRANE เครื่องส่งคอนกรีตขณะเท เป็นต้น
- การกำหนดให้ใช้น้ำดื่มและการรักษาความปลอดภัยต่อคนงานก่อสร้างตามกฎหมายแรงงาน
- การทำ Bench Mark สำหรับตรวจเช็คระดับมาตรฐาน
- การจัดทำระบบป้องกันฝุ่นตามข้อบังคับ
- การทำระบบป้องกันดินพัง
- ค่าใช้จ่ายกรณีไม่อนุญาตให้คนงานพักในบริเวณที่ก่อสร้าง (ค่าพาหนะไป-กลับที่พัก)
- การทดสอบการทรุดตัวของอาคารขณะก่อสร้างเป็นระยะๆ
- การใช้จ่ายในกรรมวิธีป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลที่ 3
- ค่าขนส่งวัสดุและหรืออุปกรณ์ก่อสร้างในกรณีที่จำเป็นต้องคำนวณค่าขนส่ง
- การทำอาคารบางส่วนให้แล้วเสร็จเพื่อเข้าไปใช้สอยก่อนเสร็จทั้งโครงการ ..... เป็นต้น

- ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี เป็นค่าใช้จ่ายอีกส่วนหนึ่งของโครงการ/งานก่อสร้าง แต่เนื่องจากมิได้มีในทุกโครงการ/งานก่อสร้าง และในแต่ละโครงการ/งานก่อสร้างก็ไม่มีเหมือนกัน ดังนั้น จึงไม่สามารถกำหนดไว้ในส่วนของหลักเกณฑ์การคำนวณค่างานต้นทุนและในส่วน of ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้างได้ จึงจำเป็นต้องแยกออกมาและกำหนดเป็นหลักเกณฑ์การคำนวณต่างหาก

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร

1. ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางพิจารณากำหนดรายการค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ตามข้อเท็จจริงและหรือตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/งานก่อสร้างอาคารที่คำนวณราคากลางนั้น ว่าจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีรายการใดบ้าง
2. แสดงรายละเอียดการคำนวณพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีของแต่ละรายการ ลงในแบบแสดงการคำนวณและเหตุผลความจำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ โดยรายการใดต้องชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มก็ให้รวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ด้วย
3. นำค่าใช้จ่ายรวมของค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ ไปสรุปไว้ใน แบบ ปร.4 (พ) : แบบแสดงรายการ ปริมาณงาน และราคา สำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ (BOQ.)
4. ในแบบ ปร.4 (พ) : แบบแสดงรายการ ปริมาณงาน และราคา สำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ (BOQ.) ให้รวมยอดค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ ไว้ในช่อง “รวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ทุกรายการ” ซึ่งผลลัพธ์ในช่อง “รวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ทุกรายการ” ก็คือค่าก่อสร้างในส่วนของค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีสำหรับทั้งโครงการ/งานก่อสร้างอาคารนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม

- ในงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบท มักจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับจ้างจะต้องหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ในสัญญาจ้างด้วย ซึ่งเงื่อนไขที่กำหนดดังกล่าวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีรายการหนึ่ง
- ในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ได้กำหนดแบบฟอร์มสำหรับคำนวณและรวบรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ไว้ดังนี้
  1. แบบคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ กรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง (ข้อมูลเบื้องต้น) ใช้สำหรับคำนวณและรวบรวมค่าใช้จ่ายกรณีที่มีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
  2. แบบฟอร์มสำหรับคำนวณและรวบรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ รายการอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่า-ใช้จ่ายกรณีที่มีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางปรับแบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ กรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง (ข้อมูลเบื้องต้น) มาปรับใช้ หรือจะกำหนดแบบฟอร์มแสดงรายละเอียดการคำนวณรวมทั้งคำชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีสำหรับแต่ละรายการขึ้นเอง ก็สามารถที่จะกระทำได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างที่คำนวณราคากลางนั้น โดยการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ในกรณีนี้ แต่ละรายการ ให้คำนวณตามข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงในราคาต้นทุน โดยไม่รวมค่าอำนวยการ ดอกเบี้ย กำไร และภาษีมูลค่าเพิ่ม

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม (ต่อ)

1. ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางพิจารณากำหนดรายการค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ตามข้อเท็จจริงและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยมที่คำนวณราคากลางนั้น ว่าต้องมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีรายการใดบ้าง
2. จัดทำรายละเอียดการคำนวณรวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีของค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่ต้องมีแต่ละรายการและหรือหลายรายการตามแบบฟอร์มที่กำหนด
3. คำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ
4. นำผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ ไปกำหนดให้อยู่ในรูป Factor F เรียกว่า “Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ” ตามสูตร ดังนี้

$$\text{Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ} = 1 + \left[\text{ผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ} / \{ (\text{ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการในกลุ่มงานก่อสร้างทาง} \times \text{ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง}) + (\text{ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม} \times \text{ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม}) \} \right]$$

จะได้ค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ = 1.xxxx (กำหนดมาตรฐานทศนิยม 4 ตำแหน่ง โดยไม่ปัดเศษ)

5. นำค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไปคูณค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง และค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง และค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว
6. นำค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง และค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว ไปคูณกับค่างานต้นทุนของรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทางหรือในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม แล้วแต่กรณี

**วิธีการกำหนดค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ
งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม**

**คำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด
และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ทุกรายการ**

**กำหนดค่าใช้จ่ายพิเศษฯ ทั้งหมด ให้อยู่ในรูป Factor F (Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษฯ) โดยใช้
สูตร ดังนี้**

$$= 1 + [(\text{ผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ}) \div \{(\text{ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการในกลุ่ม
งานก่อสร้างทาง} \times \text{ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง}) + (\text{ค่างาน
ต้นทุนรวมทุกรายการในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม} \times \text{ค่า Factor F
จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม})\}]$$

$$= 1.xxxx \quad (\text{ใช้มาตรฐานทศนิยม 4 ตำแหน่ง})$$

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

- ❖ ในงานก่อสร้างชลประทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของกรมชลประทาน มักจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับจ้างจะต้องหาที่พักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ในสัญญาจ้างด้วย ซึ่งเงื่อนไขที่กำหนดดังกล่าวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีรายการหนึ่ง
- ❖ ในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน ได้กำหนดแบบฟอร์มสำหรับคำนวณและรวบรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีไว้ ดังนี้

1. แบบฟอร์มสำหรับคำนวณค่าใช้จ่ายกรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่พักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้แบบฟอร์มตามที่กำหนด ดังนี้

- 1.1 แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหายานพาหนะ
- 1.2 แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาคอมพิวเตอร์ Scanner กล้องถ่ายภาพ มัลติมีเดียโปรเจคเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายวัสดุสิ้นเปลือง
- 1.3 แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาเครื่องพิมพ์เอกสาร (Laser Printer) พร้อมอุปกรณ์ครบชุด
- 1.4 แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาเครื่องพิมพ์เอกสาร (Inkjet Printer) พร้อมอุปกรณ์ครบชุด
- 1.5 แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง พร้อมติดตั้งระบบ LAN ครบชุด
- 1.6 แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาเครื่องถ่ายเอกสาร
- 1.7 ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่พักและหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องรายการอื่นๆ และไม่สามารถใช้หรือปรับแบบฟอร์มตามข้อ 1.1 - ข้อ 1.6 มาใช้ได้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลาง

กำหนดแบบฟอร์มขึ้นเองตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลและข้อเท็จจริงสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ แต่ละรายการโดยไม่รวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (ต่อ)

2. กรณีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี รายการอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาที่พักรถและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางปรับแบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ กรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาที่พักรถและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวตามข้อ 1 มาปรับใช้ หรือจะกำหนดแบบฟอร์มแสดงรายละเอียดการคำนวณรวมทั้งค่าชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีสำหรับแต่ละรายการขึ้นเอง ก็สามารถที่จะกระทำได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลข้อเท็จจริงสำหรับโครงการ/งานก่อสร้าง ที่คำนวณราคากลางนั้น โดยการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ในกรณีนี้แต่ละรายการให้คำนวณตามข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงในราคาต้นทุน โดยไม่รวมค่าอำนวยการ ดอกเบี้ย ค่าไร และภาษีมูลค่าเพิ่ม

❖ ทั้งนี้ รายการค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่งานก่อสร้างชลประทานอาจจะมี จะประกอบด้วย

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหายานพาหนะ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่นๆ สำหรับผู้ควบคุมงาน คณะกรรมการตรวจการจ้างและหรือผู้ว่าจ้าง
2. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามข้อกำหนดตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และหรือตามสัญญาจ้างก่อสร้าง
3. ค่างานสนับสนุน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่งานก่อสร้างชลประทานบางโครงการ/งานก่อสร้างจำเป็นต้องมี

หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (ต่อ)

1. ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางพิจารณากำหนดรายการค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ตามข้อเท็จจริงและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/งานก่อสร้างชลประทานนั้น ว่าต้องมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีรายการใดบ้าง
2. จัดทำรายละเอียดการคำนวณรวมทั้งเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีของค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีแต่ละรายการและหรือหลายรายการตามแบบฟอร์มที่กำหนด
3. คำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ
4. นำผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ ไปกำหนดให้อยู่ในรูป Factor F เรียกว่า “Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ” ตามสูตร ดังนี้

Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ = 1 + [ผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ÷ {(ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน x ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน) + (ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม x ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม)}]

จะได้ค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ = 1.xxxx (กำหนดมาตรฐานทศนิยม 4 ตำแหน่ง โดยไม่ปัดเศษ)

5. นำค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไปคูณค่า Factor F ที่ได้จากรายการ Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และค่า Factor F ที่ได้จากรายการ Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F จากรายการ Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และค่า Factor F จากรายการ Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว
6. นำค่า Factor F จากรายการ Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และค่า Factor F จากรายการ Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว ไปคูณกับค่างานต้นทุนของรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากรายการ Factor F งานก่อสร้างชลประทาน หรือที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากรายการ Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม แล้วแต่กรณี

วิธีการกำหนดค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ งานก่อสร้างชลประทาน

คำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด
และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ทุกรายการ

กำหนดค่าใช้จ่ายพิเศษฯ ทั้งหมด ให้อยู่ในรูป Factor F (Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษฯ) โดยใช้สูตร
ดังนี้

$$= 1 + \left[(\text{ผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ}) \div \{ (\text{ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน} \times \text{ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน}) + (\text{ค่างานต้นทุนรวมทุกรายการที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม} \times \text{ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม}) \} \right]$$

$$= 1.xxxx \quad (\text{ใช้มาตรฐานทศนิยม 4 ตำแหน่ง โดยไม่ปัดเศษ})$$

**หลักเกณฑ์
การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง
และการจัดทำรายงาน**

การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง และการจัดทำรายงาน

- ❑ การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และข้อกำหนด ในการคำนวณรวม ค่างานต้นทุน (Direct Cost) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ก่อสร้าง (Indirect Cost) หรือค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี รวมทั้งค่าครุภัณฑ์และค่าก่อสร้างอื่นๆ เป็น ราคากลางงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง
- ❑ การจัดทำรายงาน หมายถึง การรวบรวมและนำรายละเอียดต่างๆ จากการ คำนวณราคากลางงานก่อสร้าง มาจัดทำเป็นรายงานการคำนวณราคากลาง งานก่อสร้าง ซึ่งในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางทั้ง 3 หลักเกณฑ์ ได้ กำหนดให้มีแบบฟอร์มและแบบรายละเอียดประกอบการคำนวณไว้ เพื่อให้ผู้ มีหน้าที่คำนวณราคากลางนำไปใช้ในแนวทางเดียวกัน

ภาพรวมการสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง

- เป็นการนำค่างานต้นทุน (Direct Cost) มาคำนวณรวมกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (Indirect Cost) ซึ่งได้จัดทำไว้ในรูปของตาราง Factor F และ ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมี ได้เป็นราคากลางงานก่อสร้าง
- สรุปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปได้ ดังนี้

➤ งานก่อสร้างอาคาร

ราคากลาง = (ค่างานต้นทุน × Factor F) + ผลรวมค่าครุภัณฑ์สั่งซื้อหรือจัดซื้อซึ่งรวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว + ผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีซึ่งรวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับรายการที่ต้องชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว

➤ งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน

- กรณีไม่มีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

$$\text{ราคากลาง} = \sum (\text{ค่างานต้นทุนของแต่ละรายการก่อสร้าง} \times \text{Factor F})$$

- กรณีมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

$$\text{ราคากลาง} = \sum (\text{ค่างานต้นทุนของแต่ละรายการก่อสร้าง} \times \text{Factor F ซึ่งคำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว})$$

ทุกประเภทงานก่อสร้างได้กำหนดให้มีแบบฟอร์มสรุปการคำนวณราคากลางเพื่อให้ใช้เป็นแนวทางเดียวกันด้วย

หลักเกณฑ์การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างอาคาร

1. กรณีไม่มีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

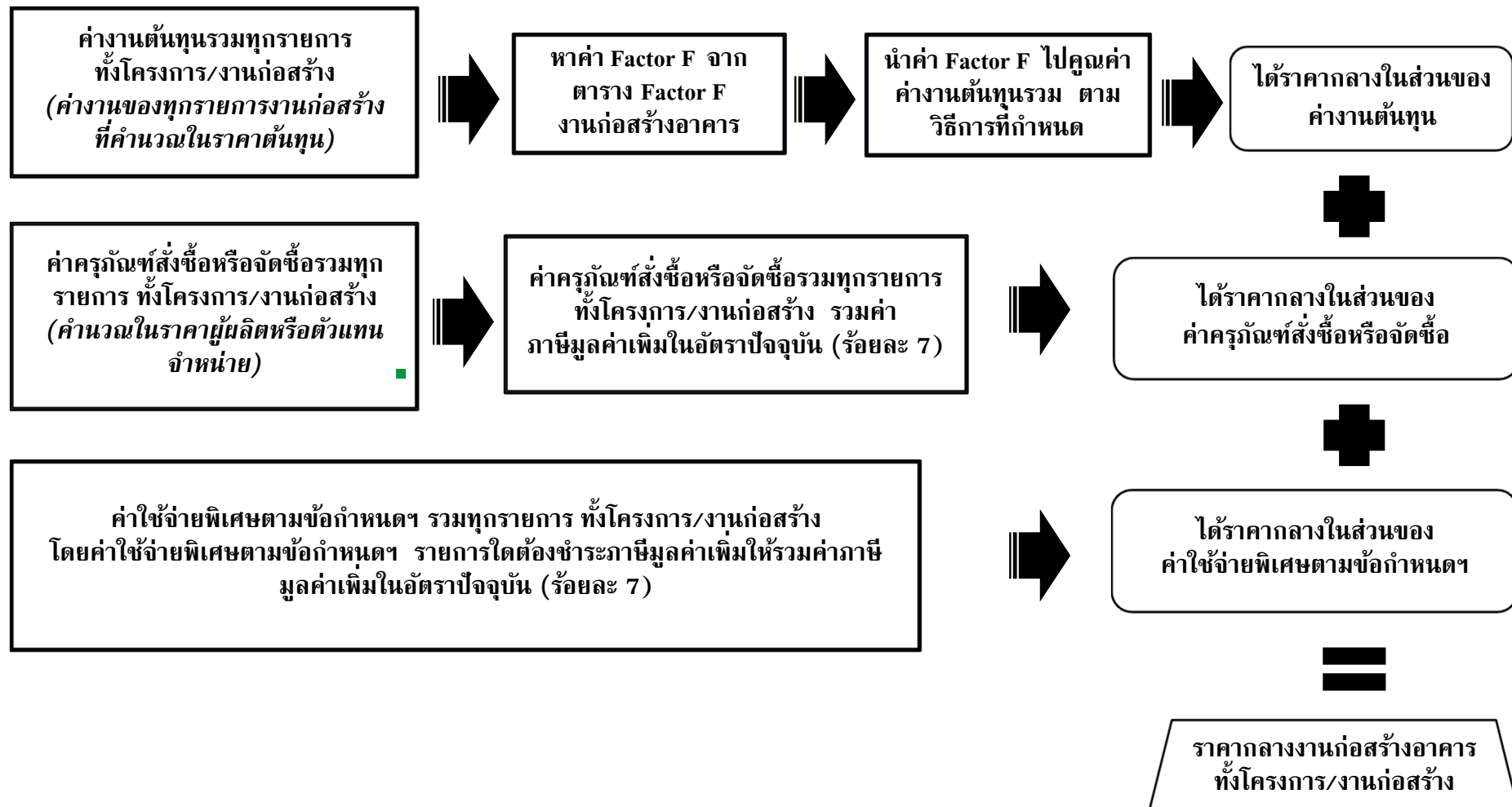
ราคากลาง = (ค่างานต้นทุนรวมทั้งโครงการ × ค่า Factor F) + ผลรวมค่า
ครุภัณฑ์สั่งซื้อหรือจัดซื้อซึ่งรวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว

2. กรณีมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

ราคากลาง = (ค่างานต้นทุนรวมทั้งโครงการ × Factor F) + ผลรวมค่าครุภัณฑ์สั่งซื้อ
หรือจัดซื้อซึ่งรวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว + ผลรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตาม
ข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ซึ่งรวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม
สำหรับรายการที่ต้องชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว

แผนภาพแสดงการหาค่า Factor F และการสรุปรวมค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างอาคาร

หลักเกณฑ์และข้อกำหนด การคำนวณค่าครุภัณฑ์ในงานก่อสร้างอาคาร

- ครุภัณฑ์ในงานก่อสร้างอาคาร หมายถึง ครุภัณฑ์ที่เป็นส่วนประกอบของโครงการ/งานก่อสร้างอาคาร ซึ่งต้องจัดหาพร้อมกับโครงการ/งานก่อสร้างอาคารนั้น เท่านั้น ส่วนครุภัณฑ์ใดที่เป็นการจัดหาต่างหากซึ่งไม่เกี่ยวข้องและหรือไม่เป็นส่วนประกอบของโครงการ/งานก่อสร้างอาคาร ไม่ถือว่าเป็นครุภัณฑ์ในงานก่อสร้างอาคาร
- ครุภัณฑ์ในโครงการ/งานก่อสร้างอาคาร จำแนกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้
  1. ครุภัณฑ์จัดจ้างหรือจ้างทำ เป็นครุภัณฑ์ Build In ที่มีแบบรูปรายการ (แบบก่อสร้าง) และหรือรายการประกอบแบบกำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งติดตั้งไว้เป็นการถาวรและเป็นส่วนประกอบของตัวอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างอาคาร ที่กำหนดประกอบไว้ในการก่อสร้างนั้นๆ โดยส่วนใหญ่ไม่สามารถถอดเคลื่อนย้ายได้
ครุภัณฑ์ในส่วนนี้ ได้กำหนดตัวอย่างรายการที่งานก่อสร้างอาคารโดยทั่วไปควรมี ไว้ในบัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างอาคาร ในส่วนที่ 1 : ค่างานต้นทุน ซึ่งหมายถึงให้คำนวณในราคาทุนไว้ในส่วนของค่างานต้นทุน เพื่อนำไปคำนวณหาค่า Factor F ตามหลักเกณฑ์การรวมค่างานต้นทุนเพื่อหาค่า Factor F (คำนวณรวมค่า Factor F ได้)
  2. ครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อ ประกอบด้วย ครุภัณฑ์ลอย (เคลื่อนย้ายได้) ทุกชนิด รวมทั้งอุปกรณ์ระบบโสต อุปกรณ์ระบบโสตทัศน คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ระบบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ระบบรักษาความปลอดภัย
ครุภัณฑ์ในส่วนนี้ ได้กำหนดตัวอย่างรายการที่งานก่อสร้างอาคารโดยทั่วไปควรมี ไว้ในบัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างอาคาร ในส่วนที่ 2 : ครุภัณฑ์จัดซื้อ (สั่งซื้อ) และระบบโสตทัศน พร้อมการติดตั้ง ซึ่งหมายถึง ให้คำนวณในราคาผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย แล้วนำไปรวมกับค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยไม่นำค่างานในส่วนนี้ไปรวมกับค่างานส่วนที่ 1 : ค่างานต้นทุน เพื่อคำนวณหาค่า Factor F (คำนวณรวมค่า Factor F ไม่ได้)

หลักเกณฑ์และข้อกำหนด การคำนวณค่าครุภัณฑ์ในงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

- กรณีของเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน รวมทั้งเครื่องปรับอากาศแบบอื่นที่มีคุณลักษณะ รูปแบบ โครงสร้าง และหรือวิธีการติดตั้งหรือการดำเนินการแบบเดียวกัน ได้กำหนดตัวอย่างรายการไว้ในบัญชีแสดงรายการก่อสร้างสำหรับงานก่อสร้างอาคาร ในส่วนที่ 1 : ค่างานต้นทุน ซึ่งหมายถึงให้คำนวณในราคาทุนไว้ในส่วนของค่างานต้นทุน เพื่อนำไปคำนวณหาค่า Factor F ตามหลักเกณฑ์การรวมค่างานต้นทุนเพื่อหาค่า Factor F (คำนวณรวมค่า Factor F ได้) แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในทางปฏิบัติ และการคำนวณค่าเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนดังกล่าวไม่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถใช้ดุลยพินิจพิจารณาถอดแบบคำนวณเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน ได้เป็น 2 แนวทาง ดังนี้
1. คำนวณในส่วนของค่างานต้นทุน (คำนวณรวมค่า Factor F ได้) หากในแบบก่อสร้างได้กำหนดรูปแบบรายการลักษณะ รวมทั้งวิธีการก่อสร้างหรือติดตั้งแตกต่างไปจากมาตรฐานทั่วไปในท้องตลาด หรือกำหนดเป็นครุภัณฑ์จัดจ้าง (Build In) หรือต้องดำเนินการในลักษณะงานระบบ หรือต้องดำเนินการร่วมกับงานอื่นๆ ซึ่งต้องคำนวณในส่วนของค่างานต้นทุน และหรือตามที่มีหน้าที่คำนวณราคากลางเห็นสมควรโดยในกรณีนี้ต้องคำนวณในราคาทุนเท่านั้น หากผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางไม่สามารถคำนวณในราคาทุนได้ ก็ควรแยกไปคำนวณเป็นครุภัณฑ์จัดซื้อตามแนวทางที่ 2
  2. คำนวณเป็นครุภัณฑ์จัดซื้อ โดยใช้วิธีการถอดแบบก่อสร้างและคำนวณเช่นเดียวกับครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อและระบบโสตทัศน คือให้คำนวณในราคาผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย แล้วรวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราปัจจุบัน โดยไม่นำไปรวมกับค่างานส่วนที่ 1 : ค่างานต้นทุน เพื่อคำนวณหาค่า Factor F (คำนวณรวมค่า Factor F ไม่ได้)
- ทั้งนี้ ผลการคำนวณค่าเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนทั้ง 2 แนวทางดังกล่าว ค่าเฉลี่ยต่อเครื่อง (ชุด) ต้องไม่สูงกว่าราคาเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน หรือเครื่องปรับอากาศแบบอื่นซึ่งมีคุณลักษณะ รูปแบบ โครงสร้าง และหรือวิธีการติดตั้งหรือการดำเนินการอย่างเดียวกัน ตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ที่สำนักงานงบประมาณกำหนดและประกาศใช้

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร

แบบฟอร์มประกอบการถอดแบบก่อสร้าง

ใช้ประกอบการถอดแบบก่อสร้างในงานก่อสร้างอาคาร ซึ่งผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางอาจใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ ประกอบด้วยแบบฟอร์ม ดังนี้

1. แบบ ปร.1 : แบบฟอร์มการถอดแบบสำรวจรายการ ปริมาณงาน และวัสดุก่อสร้างทั่วไป

เป็นแบบฟอร์มสำหรับใช้ประกอบการถอดแบบก่อสร้าง เพื่อสำรวจและกำหนดรายการ ปริมาณงาน และวัสดุก่อสร้างทั่วไป ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานคอนกรีต งานไม้แบบ งานไม้ค้ำยัน งานเหล็กเสริมคอนกรีต และงานไม้ หรืออาจใช้เป็นแบบฟอร์มสำหรับประมาณการราคาค่าก่อสร้างของงานต่างๆ เพื่อหาราคาต่อหน่วย เช่น งานทำประตูหน้าต่าง งานเดินท่อระบบ เป็นต้น

2. แบบ ปร. 2 : แบบฟอร์มการถอดแบบสำรวจรายการและปริมาณงานคอนกรีต ไม้แบบ ไม้ค้ำยัน และเหล็กเสริมคอนกรีต

เป็นแบบฟอร์มสำหรับใช้ประกอบการถอดแบบก่อสร้าง เพื่อสำรวจและกำหนดรายการและปริมาณงาน เฉพาะในส่วนของงานคอนกรีต งานไม้แบบ งานไม้ค้ำยัน และงานเหล็กเสริมคอนกรีต

3. แบบ ปร. 3 : แบบฟอร์มการถอดแบบสำรวจรายการและปริมาณงานไม้

เป็นแบบฟอร์มสำหรับใช้ประกอบการถอดแบบก่อสร้าง เพื่อสำรวจและกำหนดรายการและปริมาณงาน เฉพาะในส่วนของงานไม้

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

แบบฟอร์มรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร

เป็นแบบฟอร์มรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ซึ่งผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางต้องใช้ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ประกอบด้วยแบบฟอร์ม ดังนี้

1. แบบ ปร. 4 : แบบแสดงรายการ ปริมาณงาน และราคา (BOQ.)

เป็นแบบฟอร์มสำหรับรวบรวมรายการงานก่อสร้าง รวมทั้งปริมาณงาน และค่าวัสดุครุภัณฑ์ และหรือค่าแรงงานสำหรับแต่ละรายการงานก่อสร้าง ที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี

2. แบบ ปร. 4 (พ) : แบบแสดงรายการ ปริมาณงาน และราคา สำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ (BOQ.)

เป็นแบบฟอร์มสำหรับรวบรวมรายการงานก่อสร้าง ที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ รวมทั้งผลรวมของค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีแต่ละรายการ และทุกรายการ

3. แบบแสดงการคำนวณและเหตุผลความจำเป็นสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

เป็นแบบฟอร์มสำหรับแสดงรายละเอียดการคำนวณและคำชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี แต่ละรายการ

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

แบบฟอร์มรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

4. แบบ ปร. 5 (ก) : แบบสรุปค่าก่อสร้าง (คำนวณต้นทุน)

เป็นแบบฟอร์มสำหรับสรุปค่าก่อสร้างเฉพาะงาน/กลุ่มงานที่ถอดแบบคำนวณในราคาต้นทุนหรือในราคาทุน โดยใช้เป็นใบปะหน้า แบบ ปร. 4 ที่คำนวณในราคาต้นทุนหรือในราคาทุน แต่ละชุด การสรุปขนาดหรือเนื้อที่อาคาร และค่าเฉลี่ยต่อตารางเมตร เพื่อระบุไว้ในแบบ ปร. 5 (ก) ให้สรุปหรือคำนวณตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ขนาดพื้นที่หรือเนื้อที่อาคาร (พื้นที่ใช้สอย) = พื้นที่ที่อยู่ภายในส่วนของแนวมุขหรือผนังก่อโดยรอบ + $\frac{1}{2}$ ของพื้นที่ที่มีหลังคาคลุมแต่ไม่มีแนวมุขหรือผนังก่อโดยรอบ
- ค่าเฉลี่ยต่อตารางเมตร = มูลค่างานหรือค่าก่อสร้างรวมตามสรุปท้าย แบบ ปร. 5 (ก) $\div$ ขนาดพื้นที่หรือเนื้อที่อาคาร (พื้นที่ใช้สอย)

ทั้งนี้ การคำนวณพื้นที่ใช้สอยหรือขนาดหรือเนื้อที่อาคารตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว อาจแตกต่างกับการคำนวณพื้นที่ใช้สอยเพื่อการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร หรือเพื่อการออกแบบในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ออกแบบทางด้านวิชาชีพ และอาจมีความแตกต่างกับการคำนวณพื้นที่ใช้สอยหรือพื้นที่อาคารในส่วนของภาคเอกชนหรือผู้เสนอราคา

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

แบบฟอร์มรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร (ต่อ)

5. แบบ ปร. 5 (ข) : แบบสรุปค่าครุภัณฑ์จัดซื้อ

เป็นแบบฟอร์มสำหรับสรุปค่าก่อสร้างเฉพาะงาน/กลุ่มงาน ที่เกี่ยวข้องกับครุภัณฑ์จัดซื้อและครุภัณฑ์อื่นๆ ที่ต้องคำนวณในราคาผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่าย โดยใช้เป็นใบปะหน้า แบบ ปร. 4 ของครุภัณฑ์จัดซื้อและครุภัณฑ์อื่นๆ ที่คำนวณในราคาผู้ผลิตหรือตัวแทนจำหน่าย แต่ละชุด

6. แบบ ปร. 6 : แบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างอาคาร

เป็นแบบฟอร์มสำหรับรวบรวมค่าก่อสร้างของทุกส่วน (งาน/กลุ่มงาน) ทั้งในส่วนของค่างานต้นทุน ครุภัณฑ์จัดซื้อฯ และค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ มาสรุปรวมไว้ในแบบ ปร. 6 นี้ และเมื่อรวมยอดค่าก่อสร้างของทุกส่วน (งาน/กลุ่มงาน) ก็จะได้ค่าก่อสร้างหรือราคากลางงานก่อสร้างอาคารทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง

7. นอกจากแบบฟอร์ม 6 แบบฟอร์ม ดังกล่าวแล้ว ในรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจะต้องแนบแบบฟอร์ม ข้อมูล และรายละเอียดอื่นๆ ที่มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้กำหนดและจัดทำขึ้นเองตามข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างประกอบไว้กับรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคารด้วย เช่น แบบฟอร์มและหรือรายละเอียดและคำชี้แจงเกี่ยวกับการสืบราคาวัสดุครุภัณฑ์ รายละเอียดการคำนวณหาค่า Factor F และ แบบ ปร. 1 ปร. 2 และ ปร. 3 (ในกรณีที่ได้มีการจัดทำ แบบ ปร. 1 ปร. 2 และ แบบ ปร. 3 ไว้ด้วย) เป็นต้น

หลักเกณฑ์การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม

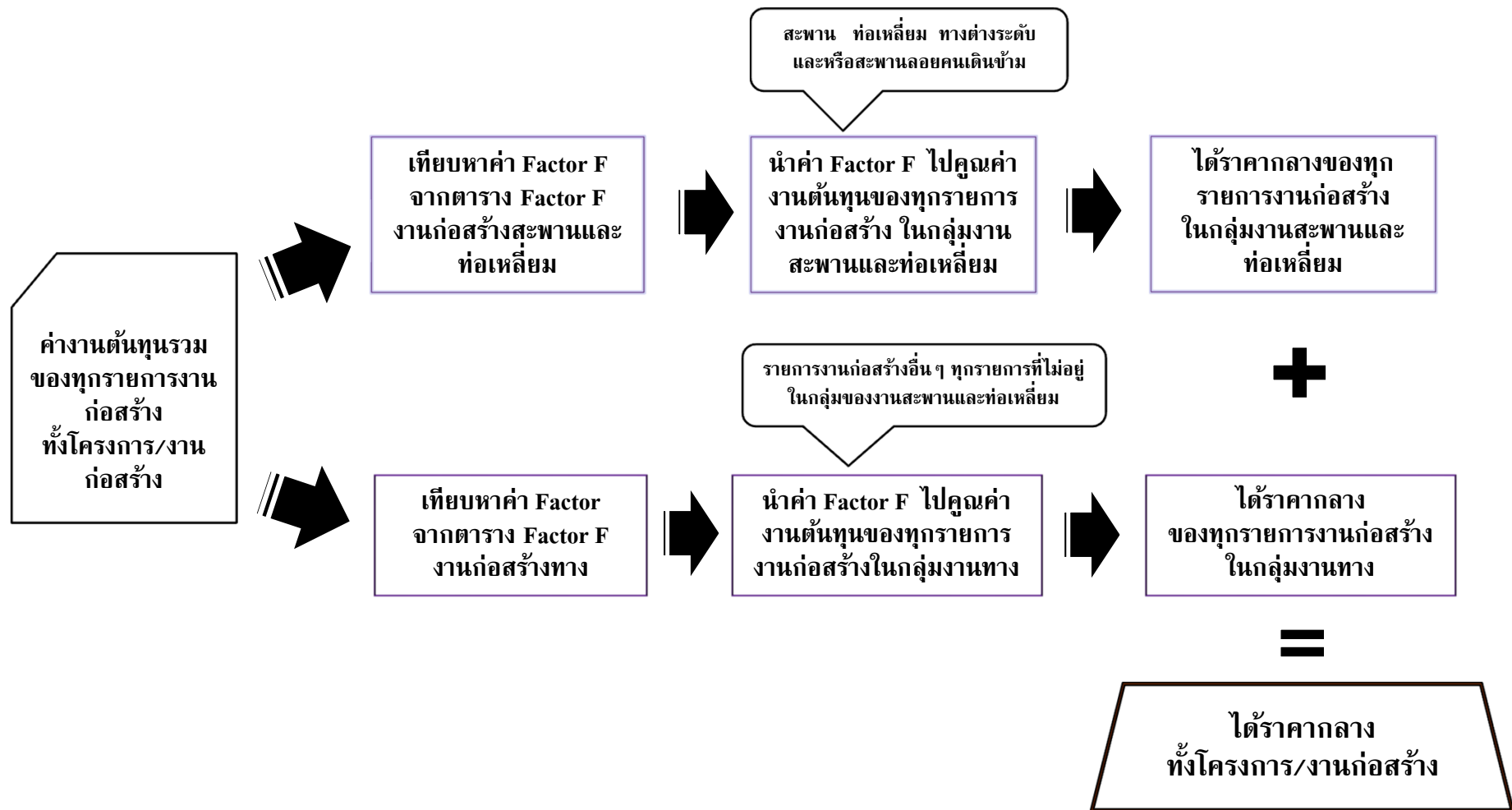
กรณีไม่มีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

➤ หลังจากคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยและค่างานต้นทุนรวมได้ครบทุกรายการงานก่อสร้างแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. รวมค่างานต้นทุน (ราคาทุน) ของทุกรายการงานก่อสร้าง ทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง แล้วนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง จะได้ค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง และนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
2. นำค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง
3. นำค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
4. ในทุกรายการงานก่อสร้าง ให้นำราคากลางต่อหน่วยไปคูณปริมาณงาน จะได้ราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง
5. รวมราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง จะได้ราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง

แผนภาพแสดงการหาค่า Factor F และการสรุปรวมค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม (กรณีไม่มีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ)

การนำค่า Factor F ไปคูณค่างานต้นทุนของทุกรายการ ของทั้ง 2 กรณี ให้นำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยก่อน แล้วคูณด้วยปริมาณงาน หรือจะนำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนรวมเลยก็สามารถที่จะกระทำได้

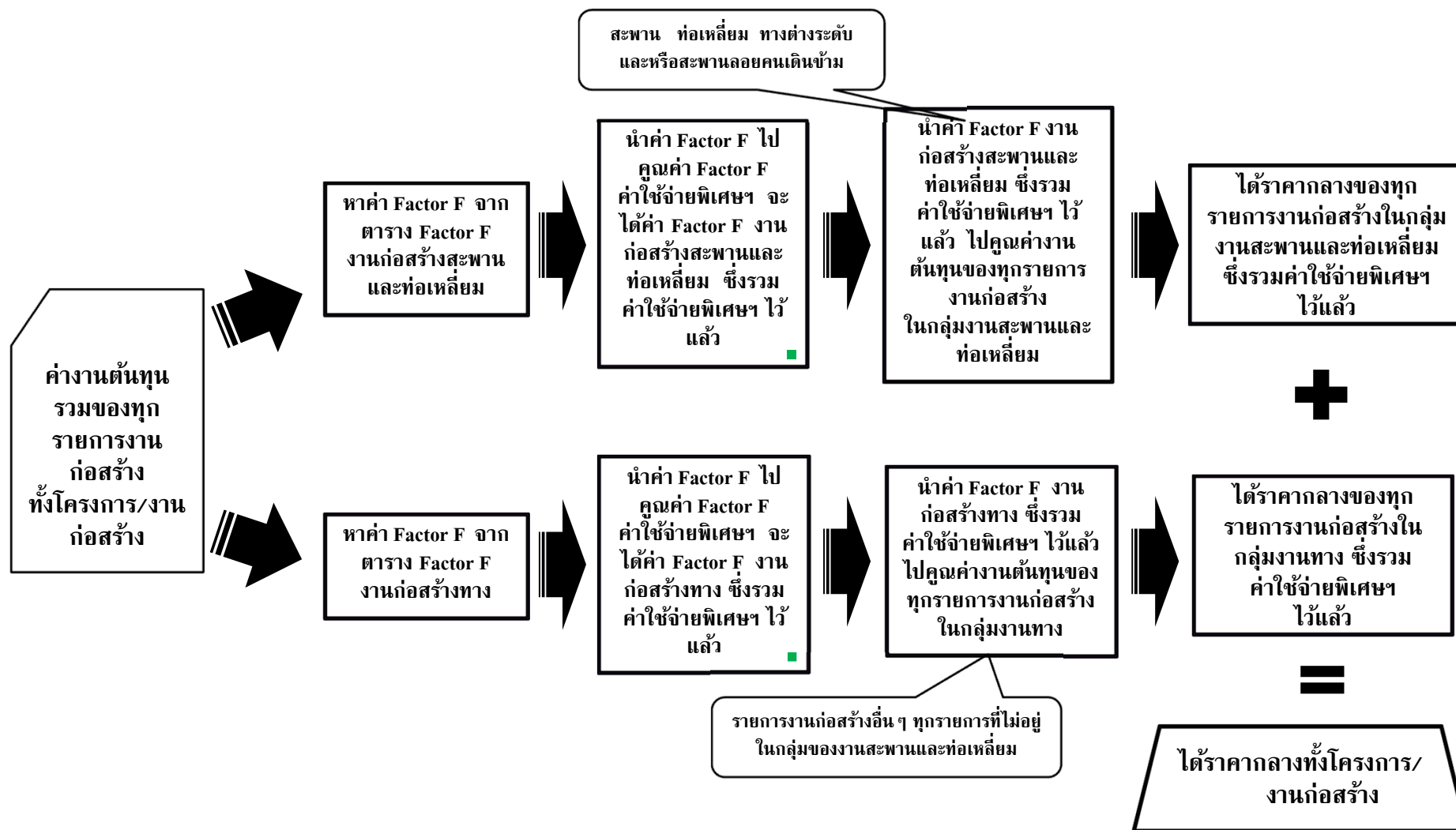

กรณีมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

- หลังจากคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยและค่างานต้นทุนรวมได้ครบทุกรายการงานก่อสร้างแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้
1. รวมค่างานต้นทุน (ราคาทุน) ของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง แล้วนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง จะได้ค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง และนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
  2. คำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ แล้วกำหนดให้อยู่ในรูป Factor F เรียกว่า “Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ” (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม)
  3. นำค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไปคูณค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง และค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทาง และค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว
  4. นำค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างทางซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง
  5. นำค่า Factor F สำหรับงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยมซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
  6. ในทุกรายการงานก่อสร้าง ให้นำราคากลางต่อหน่วยไปคูณปริมาณงาน จะได้ราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง
  7. รวมราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง จะได้ราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีไว้ด้วยแล้ว

แผนภาพแสดงการหาค่า Factor F และการสรุปรวมค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม (กรณีมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ)

การนำค่า Factor F ไปคูณค่างานต้นทุนของทุกรายการ ของทั้ง 2 กรณี ให้ค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยก่อน แล้วคูณด้วยปริมาณงาน
หรือจะนำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนรวมเลยก็สามารถที่จะทำได้

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม

1. แบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม (BOQ.)
2. แบบฟอร์มสำหรับการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ประกอบด้วย
  - 2.1 แบบคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ กรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง (ข้อมูลเบื้องต้น)
  - 2.2 แบบฟอร์มการคำนวณและค่าชี้แจงค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี รายการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาที่ปักและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้จัดทำขึ้นเอง
3. แบบฟอร์มสรุปข้อมูลวัสดุและค่าดำเนินการ
4. นอกจากทั้ง 3 แบบฟอร์มดังกล่าวแล้ว ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางต้องจัดทำรายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ประกอบไว้กับราคากลางด้วย
  - (1) รายละเอียดการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง
  - (2) รายละเอียดการรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ และการกำหนดค่า Factor F
  - (3) รายละเอียดการเทียบหรือคำนวณหาค่า Factor F จากตาราง Factor F
  - (4) รายละเอียดการคำนวณค่าขนส่ง
  - (5) รายละเอียด ค่าชี้แจง และหรือเหตุผลและความจำเป็นในการสืบและกำหนดราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งค่าแรงงาน (ถ้ามี)
  - (6) แบบฟอร์ม เอกสาร ข้อมูล รายละเอียด หลักฐาน และหรือค่าชี้แจงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น (ถ้ามี)

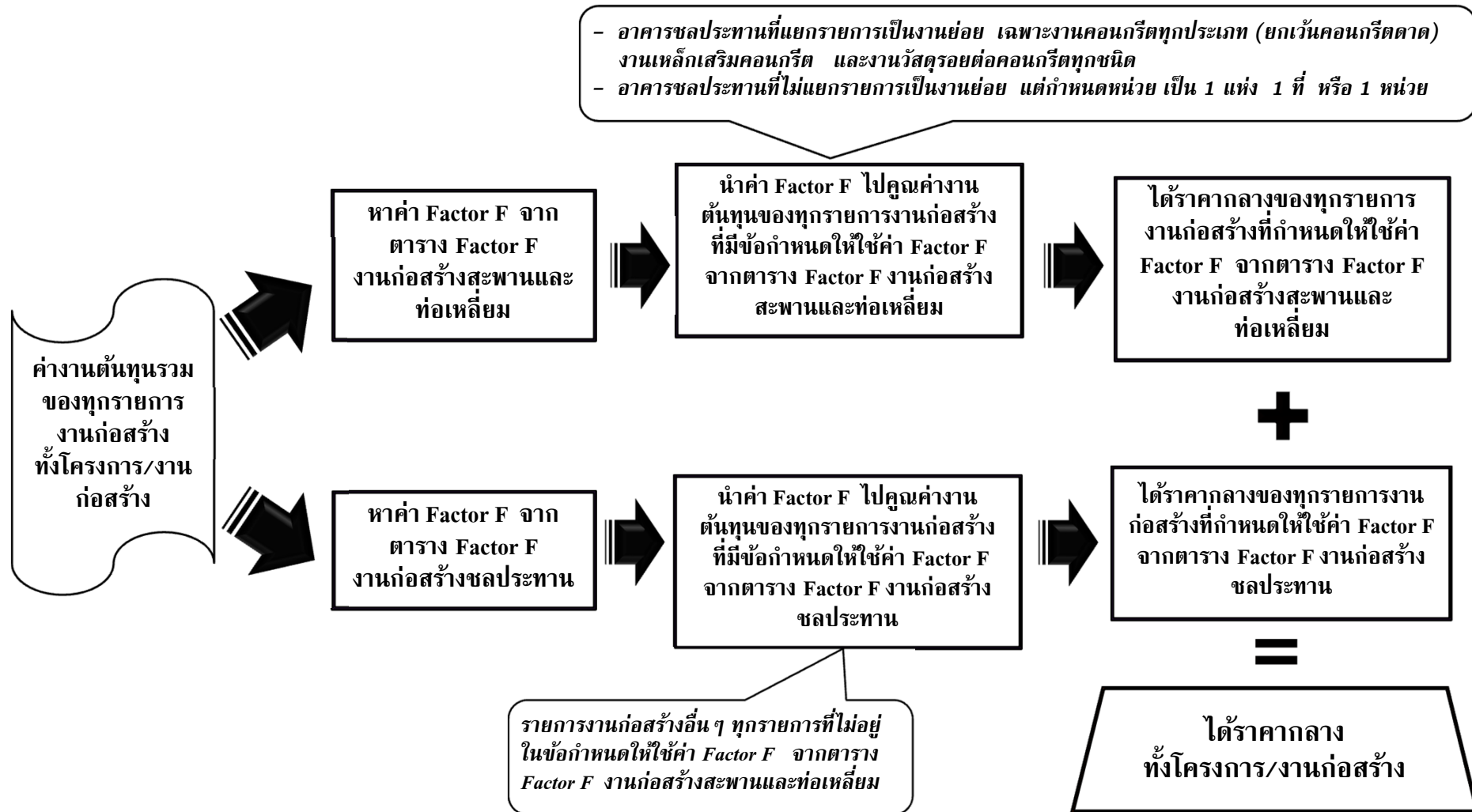
หลักเกณฑ์การสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างชลประทาน

กรณีไม่มีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

- หลังจากคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยและค่างานต้นทุนรวมได้ครบทุกรายการงานก่อสร้างแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้
1. รวมค่างานต้นทุน (ราคาทุน) ของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง แล้วนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน จะได้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
  2. นำค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน
  3. นำค่า Factor F ที่ได้จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
  4. ในทุกรายการงานก่อสร้าง ให้นำราคากลางต่อหน่วยไปคูณปริมาณงานจะได้ราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง
  5. รวมราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง จะได้ราคากลางงานก่อสร้างชลประทานทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง

แผนภาพแสดงการหาค่า Factor F และการสรุปรวมค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างชลประทาน (กรณีไม่มีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ)

การนำค่า Factor F ไปคูณค่างานต้นทุนของทุกรายการ ของทั้ง 2 กรณี ให้นำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยก่อน แล้วคูณด้วยปริมาณงาน หรือจะนำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนรวมเลยก็สามารถทำได้

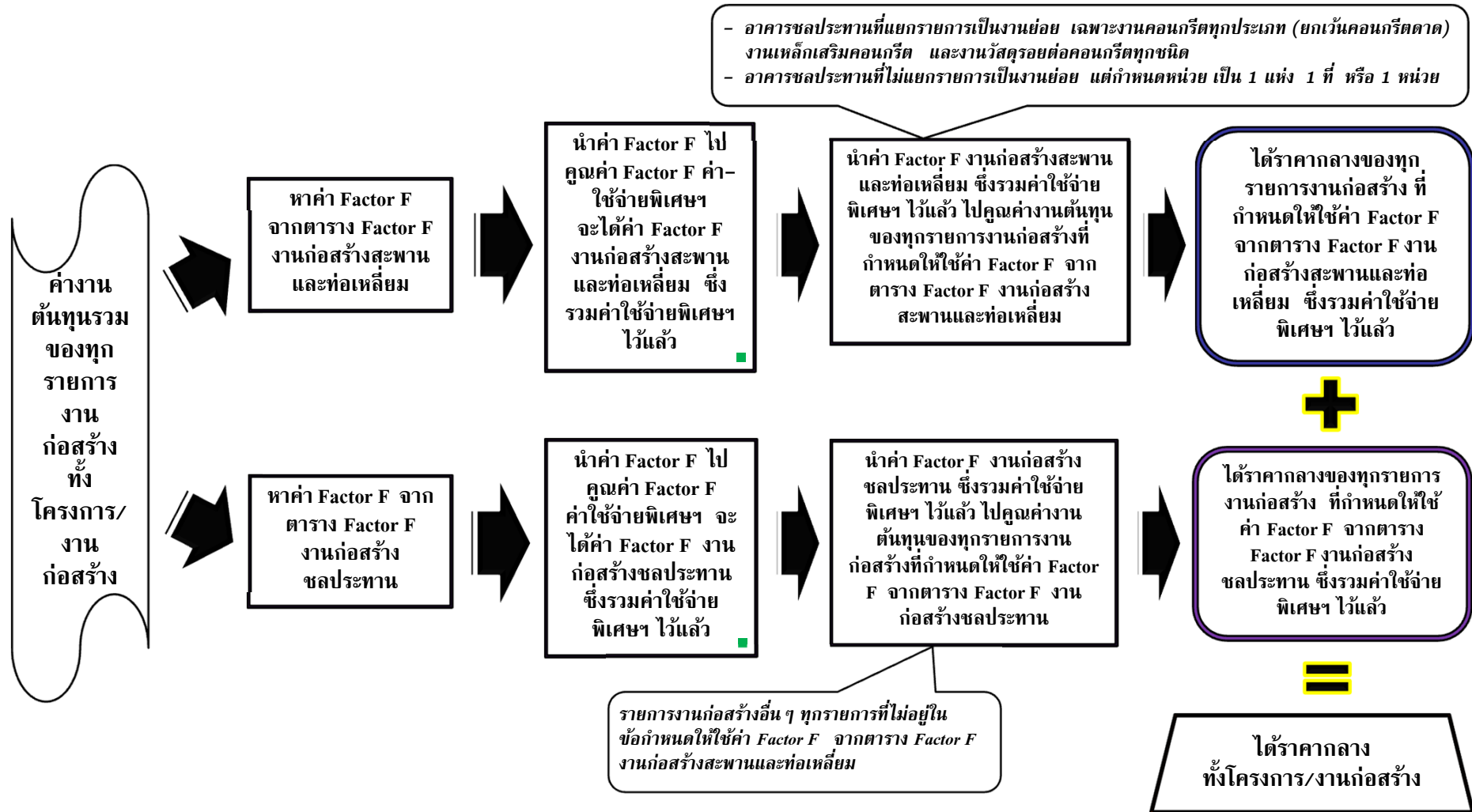
กรณีมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ

➤ หลังจากคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยและค่างานต้นทุนรวมได้ครบทุกรายการก่อสร้างแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. รวมค่างานต้นทุน (ราคาทุน) ของทุกรายการงานก่อสร้างทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง แล้วนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน จะได้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และนำไปเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
2. คำนวณรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีทุกรายการ แล้วกำหนดให้อยู่ในรูป Factor F เรียกว่า “Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ” (ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน)
3. นำค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไปคูณค่า Factor F ที่ได้จากรายการ Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และค่า Factor F ที่ได้จากรายการ Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน และค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว
4. นำค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน
5. นำค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้แล้ว ไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง ที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม จะได้ราคากลางต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
6. ในทุกรายการงานก่อสร้าง ให้นำราคากลางต่อหน่วยไปคูณปริมาณงานจะได้ราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง
7. รวมราคากลางของทุกรายการงานก่อสร้าง จะได้ราคากลางงานก่อสร้างชลประทานทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ ไว้ด้วยแล้ว

แผนภาพแสดงการหาค่า Factor F และการสรุปรวมค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง งานก่อสร้างชลประทาน (กรณีมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ)

การนำค่า Factor F ไปคูณค่างานต้นทุนของทุกรายการ ของทั้ง 2 กรณี ให้นำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนต่อหน่วยก่อน แล้วคูณด้วยปริมาณงาน
หรือจะนำค่า Factor F นำไปคูณค่างานต้นทุนรวมเลยก็สามารถที่จะทำได้

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลาง งานก่อสร้างชลประทาน

1. แบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (BOQ.)

2. แบบฟอร์มสำหรับการคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ประกอบด้วย

➤ แบบฟอร์มสำหรับคำนวณค่าใช้จ่ายกรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องจัดหาที่พักรักษาและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้แบบฟอร์มตามที่กำหนด ดังนี้

- 1) แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหายานพาหนะ
- 2) แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาคอมพิวเตอร์ Scanner กล้องถ่ายภาพ มัลติมีเดียโปรเจคเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายวัสดุสิ้นเปลือง
- 3) แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาเครื่องพิมพ์เอกสาร (Laser Printer) พร้อมอุปกรณ์ครบชุด
- 4) แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาเครื่องพิมพ์เอกสาร (Inkjet Printer) พร้อมอุปกรณ์ครบชุด
- 5) แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง พร้อมติดตั้งระบบ LAN ครบชุด
- 6) แบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ : งานจัดหาเครื่องถ่ายเอกสาร
- 7) ในกรณีที่มิได้มีค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่พักรักษาและหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องรายการอื่นๆ และไม่สามารถใช้หรือปรับแบบฟอร์มตามข้อ 1) - ข้อ 6) มาใช้ได้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางกำหนดแบบฟอร์มขึ้นเองตามความเหมาะสม และสอดคล้องตามข้อมูลและข้อเท็จจริงสำหรับค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ แต่ละรายการ โดยไม่รวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม

แบบฟอร์มการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (ต่อ)

- แบบฟอร์มค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีรายการอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาที่פקและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้ปรับแบบฟอร์มคำนวณค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ กรณีมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องจัดหาที่פקและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ควบคุมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง มาปรับใช้หรือได้กำหนดแบบฟอร์มแสดงรายละเอียดการคำนวณรวมทั้งค่าชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมี สำหรับแต่ละรายการขึ้นเอง (คำนวณตามข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงในราคาต้นทุน โดยไม่รวมค่าอำนวยการ ดอกเบี้ย กำไร และภาษีมูลค่าเพิ่ม)

3. นอกจาก 3 แบบฟอร์มดังกล่าวแล้ว ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางต้องจัดทำรายละเอียดและข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้ ประกอบไว้กับราคากลางด้วย

- (1) รายละเอียดการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของทุกรายการงานก่อสร้าง
- (2) รายละเอียดการรวมค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดฯ และการกำหนดค่า Factor F
- (3) รายละเอียดการเทียบหรือคำนวณหาค่า Factor F จากตาราง Factor F
- (4) รายละเอียดการคำนวณค่าขนส่ง
- (5) ข้อมูล รายละเอียด ค่าชี้แจง และหรือเหตุผลและความจำเป็นในการสืบราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งค่าแรงงาน และอื่นๆ (ถ้ามี)
- (6) แบบฟอร์ม เอกสาร ข้อมูล รายละเอียด หลักฐาน และหรือค่าชี้แจงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทานนั้น (ถ้ามี)

หลักเกณฑ์การคำนวณค่าครุภัณฑ์ งานก่อสร้างชลประทาน

- ❖ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน เป็นครุภัณฑ์ประเภทติดตั้งอยู่กับที่ (Built-in) ซึ่งมีหลักเกณฑ์หรือสูตรการคำนวณค่างานต้นทุนต่อหน่วยของบางรายการให้สามารถเทียบเคียงใช้ได้ อยู่แล้ว เช่น กรณีของเครื่องสูบน้ำ เป็นต้น
- ❖ ในกรณีที่ต้องคำนวณค่าครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ให้นำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ในส่วนของการคำนวณค่าครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อมาปรับใช้ โดยผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางอาจดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้
  1. ถอดแบบกำหนดรายการเกี่ยวกับครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ โดยอาจกำหนดแบบฟอร์มขึ้นเอง หรือปรับ แบบ ปร. 4 : แบบแสดงรายการ ปริมาณงาน และราคา (BOQ.) ของงานก่อสร้างอาคารมาปรับใช้
  2. ครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ทุกรายการ ให้คำนวณในราคาผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายโดยไม่รวมค่าใช้จ่ายใด ๆ
  3. รวมค่าครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ทุกรายการ โดยอาจกำหนดแบบฟอร์มสรุปขึ้นเอง หรือปรับ แบบ ปร. 5 (ข) : แบบสรุปค่าครุภัณฑ์จัดซื้อ ของงานก่อสร้างอาคารมาปรับใช้ แล้วรวมด้วยค่าภาษีมูลค่าเพิ่มใน อัตราปัจจุบัน (ปัจจุบันร้อยละ 7) จะได้ค่าครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ทั้งหมดทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง
  4. นำค่าครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ทั้งหมดทั้งโครงการ/งานก่อสร้าง มากำหนดเป็นรายการงานก่อสร้าง (Item) รายการหนึ่งในแบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (BOQ.) โดยระบุค่าครุภัณฑ์ที่ไม่ติดตั้งอยู่กับที่ ทั้งหมดทั้งโครงการ/งานก่อสร้างนั้น ไว้ในช่อง “ราคากลาง” พร้อมทั้งระบุแหล่งรายละเอียดของการคำนวณไว้ใน ช่อง “หมายเหตุ”

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง กรณีใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง มากกว่า 1 หลักเกณฑ์

กรณีของโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว มีงานก่อสร้างตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้าง ตามที่กำหนดในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ข้อ 6 มากกว่า 1 กลุ่มงาน (มีทั้งงานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และหรืองานก่อสร้างชลประทาน) และเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการก่อสร้างที่เป็นจริงอันจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการยิ่งขึ้น ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางอาจพิจารณาดำเนินการได้ ดังนี้

1. งานก่อสร้างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างใด ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างสำหรับกลุ่มงานก่อสร้างนั้นเป็นหลัก
2. แยกงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างอื่นไปกำหนดเป็นงาน/กลุ่มงานต่างหาก แล้วถอดแบบคำนวณราคากลางโดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องสำหรับงาน/กลุ่มงานอื่นนั้น
3. ในส่วนของการหาค่า Factor F ให้รวมค่างานต้นทุนทั้งโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว นั้น ไปคำนวณหรือเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F ที่เกี่ยวข้อง มาคำนวณกับค่างานต้นทุนตามวิธีการที่แต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างกำหนด
4. นำสรุปค่าก่อสร้าง (ราคากลาง) ของงาน/กลุ่มงาน ที่แยกไปคำนวณโดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างสำหรับงาน/กลุ่มงานอื่นนั้น มากำหนดไว้ในแบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ใช้เป็นหลัก รวมทั้งให้ทำบันทึกชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น และแนบรายละเอียดของการถอดแบบคำนวณราคากลางตามแบบฟอร์มที่กำหนดสำหรับแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ประกอบไปด้วย

ตัวอย่างการพิจารณาและการสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง กรณีใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมากกว่า 1 หลักเกณฑ์

- ❖ กรณีโครงการก่อสร้างศูนย์ราชการซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว จากรายละเอียดตามแบบก่อสร้าง พบว่า มีงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างอาคารร้อยละ 40 งานก่อสร้างทางร้อยละ 20 งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยมร้อยละ 10 และงานก่อสร้างชลประทานร้อยละ 30
- ❖ ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้พิจารณาเห็นว่า โครงการก่อสร้างศูนย์ราชการดังกล่าว เป็นโครงการขนาดใหญ่ ประกอบด้วยงานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มของงานก่อสร้างตามที่กำหนดตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างใน ส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ข้อ 6 ทั้งในส่วนของการ ก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน ในปริมาณงานที่ ใกล้เคียงกัน โดยในส่วนของการก่อสร้างอาคารมีปริมาณมากที่สุด (ร้อยละ 40) ดังนั้น ในกรณีนี้ ผู้มีหน้าที่ คำนวณราคากลางจึงได้ใช้ทั้ง 3 หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ศูนย์ราชการดังกล่าว โดยดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้
  1. ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคารสำหรับงานก่อสร้างในส่วนของการก่อสร้างอาคาร และ ใช้เป็นหลักเกณฑ์หลัก เนื่องจากมีปริมาณงานมากที่สุดถึงร้อยละ 40 (ใช้แบบฟอร์มของงานก่อสร้างอาคาร)
  2. แยกงานก่อสร้างในส่วนของการก่อสร้างทาง และงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม (ปริมาณงานรวมร้อยละ 30) ไปคำนวณโดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม (ใช้แบบ-ฟอร์มของงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม)
  3. แยกงานก่อสร้างในส่วนของการก่อสร้างชลประทาน (ปริมาณงานร้อยละ 30) ไปคำนวณโดยใช้หลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน (ใช้แบบฟอร์มของงานก่อสร้างชลประทาน)

**ตัวอย่างการพิจารณาและการสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง
กรณีใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมากกว่า 1 หลักเกณฑ์ (ต่อ)**

4. คำนวณราคากลางงานก่อสร้างทั้ง 3 ส่วน โดยใช้แบบฟอร์มที่กำหนดในแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง สำหรับแต่ละส่วน
5. คำนวณรวมค่างานต้นทุน (Direct Cost) ของงานก่อสร้างทั้ง 3 ส่วน (ทั้งโครงการก่อสร้างศูนย์ราชการนั้น) แล้วนำไปเทียบหาค่า Factor F จาก 4 ตาราง Factor F จะได้
  - ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างอาคาร เพื่อใช้กับงานก่อสร้างในส่วนที่ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
  - ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง เพื่อใช้กับงานก่อสร้างในส่วนที่ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม สำหรับรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง
  - ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม เพื่อใช้กับ
    - งานก่อสร้างในส่วนที่ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม สำหรับรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
    - งานก่อสร้างในส่วนที่ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน สำหรับรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม
  - ค่า Factor F จากตาราง Factor F งานก่อสร้างชลประทาน เพื่อใช้กับงานก่อสร้างในส่วนที่ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน สำหรับรายการงานก่อสร้างที่มีข้อกำหนดให้ใช้ค่า Factor F จากตาราง Factor f งานก่อสร้างชลประทาน

**ตัวอย่างการพิจารณาและการสรุปค่าก่อสร้างเป็นราคากลาง
กรณีใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมากกว่า 1 หลักเกณฑ์ (ต่อ)**

6. นำค่า Factor F ที่ได้ตามข้อ 5 มาคำนวณกับค่างานต้นทุน ตามแนวทางและวิธีการตามที่แต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง กำหนด
7. กรณีมีครุภัณฑ์จัดซื้อหรือสั่งซื้อ ครุภัณฑ์ที่ไม่ใช่ครุภัณฑ์ Build In และหรือค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมี ให้คำนวณตามแนวทางและวิธีการตามที่ในแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง กำหนด
8. จัดทำรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างแต่ละส่วน โดยใช้แบบฟอร์มที่กำหนดในแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ที่ใช้คำนวณสำหรับงานก่อสร้างส่วนนั้นๆ
9. นำยอดสรุปค่าก่อสร้าง (ราคากลาง) ของงานก่อสร้างแต่ละส่วนที่แยกไปคำนวณโดยใช้แต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง มากำหนดไว้ในแบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ใช้เป็นหลัก (กรณีนี้คือแบบฟอร์มของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ได้แก่ แบบ ปร. 6) พร้อมทั้งระบุแหล่งรายละเอียดการคำนวณของทุกส่วนไว้ในช่อง “หมายเหตุ”
10. จัดทำบันทึกชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น และแนบรายละเอียดรายงานการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างแต่ละส่วนที่ได้จัดทำตามข้อ 8 ประกอบไปด้วย

แนวทางปฏิบัติ กรณีที่ไม่สามารถถอดแบบก่อสร้างหรือคำนวณค่างาน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้

สำหรับงานก่อสร้างบางรายการ รวมทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์พิเศษ และอื่นๆ ที่ไม่สามารถถอดแบบก่อสร้างหรือคำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่แต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างกำหนดไว้ได้ ให้คำนวณตามหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือวิธีการตามที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย กำหนด หากคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย มิได้กำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสามารถนำหลักการ วิธีการ หรือแนวทางตามหลักวิชาช่างมาปรับประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อเท็จจริงสำหรับโครงการ/งานก่อสร้างนั้น พร้อมทั้งให้จัดทำบันทึกแสดงเหตุผลและความจำเป็น รวมทั้งรายละเอียดของการถอดแบบและหรือการคำนวณประกอบไว้ด้วย

แนวทางและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับ

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

แนวทางและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

- ❖ เป็นข้อบังคับ ข้อกำหนด แนวทาง และวิธีปฏิบัติเพื่อให้มีการนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างไปใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- ❖ ประกอบด้วยแนวทางและวิธีปฏิบัติ รวม 21 ข้อ ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ขอบเขตการบังคับใช้
2. ข้อกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ แทนหลักเกณฑ์ฯ เดิม
3. ข้อกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้กับทุกโครงการ/งานก่อสร้าง โดยไม่คำนึงถึงวงเงินหรือมูลค่าของโครงการ/งานก่อสร้าง
4. งานก่อสร้างที่อยู่ในบังคับต้องคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์ฯ
5. ข้อกำหนดในการใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างแต่ละหลักเกณฑ์ฯ
6. ความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างแต่ละกลุ่มเพื่อประกอบการเลือกใช้หลักเกณฑ์ฯ
7. แนวทางการนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ไปใช้กับงานก่อสร้างอื่น
8. ข้อกำหนดกรณีโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยวสามารถใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้มากกว่า 1 หลักเกณฑ์
9. ข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง
10. บทบาทของกระทรวงพาณิชย์ ในการเผยแพร่ราคาวัสดุก่อสร้าง

แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (ต่อ)

11. ข้อกำหนดในการปรับปรุงตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิด หิน และรายละเอียดประกอบการคำนวณฯ อื่น ๆ
12. ข้อกำหนดในการปรับปรุงบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการฯ
13. ข้อกำหนดและการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ฯ และตาราง Factor F
14. ข้อกำหนดและการประกาศเปลี่ยนแปลงภาษีมูลค่าเพิ่ม และตาราง Factor F
15. แนวทางปฏิบัติในการแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานก่อสร้าง
16. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้างและประมาณการราคาในขั้นต้น
17. การแต่งตั้ง องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง
18. การปรับปรุงราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเป็นปัจจุบัน
19. แนวทางปฏิบัติกรณีมีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตาราง Factor F และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
20. ข้อกำหนดในการประกาศและเปิดเผยราคากลางงานก่อสร้าง
21. อำนาจหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานกลาง (กรมบัญชีกลาง) ในการกำกับดูแลการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

ขอบเขตการบังคับใช้

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 1)

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้
บังคับใช้กับหน่วยงานภาครัฐ

- ❑ หน่วยงานภาครัฐทั้งหมด = ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ
- ❑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ❑ ไม่บังคับใช้กับภาคเอกชน

ข้อกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้

แทนหลักเกณฑ์ฯ เดิม

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 2)

หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีปฏิบัติ และรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง รวมทั้งตามหนังสือเวียนอื่นใด ซึ่งได้กำหนดไว้แล้วในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ให้ใช้ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้

**ข้อกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้
กับทุกโครงการ/งานก่อสร้าง
โดยไม่คำนึงถึงวงเงินหรือมูลค่าของโครงการ/งานก่อสร้าง
(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 3)**

**หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ให้ใช้กับงานก่อสร้าง
โดยไม่คำนึงถึงวงเงิน มูลค่า และหรือวงเงินงบประมาณของงานก่อสร้าง**

งานก่อสร้างที่อยู่ในบังคับต้องคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 4)

งานก่อสร้างที่ต้องคำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ หมายถึง

1. กิจกรรม การกระทำ การประกอบ การติดตั้ง และหรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อก่อให้เกิดเป็นสิ่งก่อสร้าง อันได้แก่ อาคาร โครงสร้าง ระบบสาธารณูปโภค หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งมีลักษณะคงทน ถาวร และใช้ประโยชน์ได้ และให้หมายความรวมถึง การปรับปรุง การรื้อถอน การต่อเติม และการซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างดังกล่าวด้วย

การปรับปรุง หมายถึง การแก้ไข การกระทำ และหรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้สิ่งก่อสร้างซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วคงสภาพเดิมหรือให้มีสภาพที่ดียิ่งขึ้น

การรื้อถอน หมายถึง การรื้อหรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อนำส่วนประกอบอันเป็นโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างทั้งหมดออกไป

การต่อเติม หมายถึง การตัดแปลง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ลดหรือขยาย ซึ่งลักษณะ ขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ ของโครงสร้างหรือส่วนต่างๆ ของสิ่งก่อสร้างซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้ว ให้ผิดไปจากเดิม แต่มิใช่เป็นกรณีของการซ่อมแซม

การซ่อมแซม หมายถึง การซ่อม การดำเนินการ และหรือการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบอันเป็นโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งก่อสร้างทั้งหมดให้คงสภาพและหรือใช้งานได้ตามปกติดั้งเดิม

ทั้งนี้ การปรับปรุง การรื้อถอน การต่อเติม และการซ่อมแซม ดังกล่าว ต้องมีแบบรูปรายการและจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการด้วย

2. งานก่อสร้างดังกล่าวตามข้อ 1 ต้องดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และหรือระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดจ้างก่อสร้าง

ความหมายของงานก่อสร้าง ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ

- ❖ อาคาร หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างถาวรที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ เช่น อาคารที่ทำการ โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา สถานีนำร่อง หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน และรวมตลอดถึง สิ่งก่อสร้างอื่นๆ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยสำหรับอาคารนั้นๆ เช่น เสาธง รั้ว ท่อระบายน้ำ หอดังน้ำ ถนน ประปา และสิ่งอื่นๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวอาคาร เช่น เครื่องปรับอากาศ ลิฟต์ เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ
- ❖ งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หมายความว่า งานก่อสร้าง ซ่อมแซม และบำรุงรักษางานอันเกี่ยวกับการประปา การไฟฟ้า การสื่อสาร การโทรคมนาคม การระบายน้ำ ระบบการขนส่งปิโตรเลียมโดยทางท่อ ทางหลวง ทางรถไฟ และการอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งดำเนินการในระดับพื้นดิน ใต้พื้นดิน หรือเหนือพื้นดิน
- ❖ หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กพพ) 1204/ว1939 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2537
  - ❖ ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ข้อ 72 และข้อ 73 ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการดำเนินการจ้างก่อสร้าง โดยให้ส่วนราชการจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้าง และผู้ควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อดังกล่าว
  - ❖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามระเบียบดังกล่าว กพพ. ได้ชักชวนความเข้าใจว่า งานก่อสร้างในที่นี้ หมายความว่ารวมถึง
    - งานเคลื่อนย้ายอาคาร
    - งานดัดแปลง งานต่อเติม งานรื้อถอน และงานซ่อมแซม ซึ่งส่วนราชการเห็นว่า มีความจำเป็นจะต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างตลอดเวลาดำเนินการตามความเหมาะสม ด้วย

ข้อกำหนดในการใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง แต่ละหลักเกณฑ์

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 5)

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ประกอบด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม และหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางต้องเลือกใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างให้ถูกต้อง ตามที่กำหนดสำหรับแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ดังนี้

1. งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างอาคาร ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
2. งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างทาง ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
3. งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
4. งานก่อสร้างที่อยู่ในกลุ่มงานก่อสร้างชลประทาน ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

ความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างแต่ละกลุ่ม เพื่อประกอบการเลือกใช้หลักเกณฑ์ (แนวทางและวิธีปฏิบัติ ข้อ 6)

เพื่อให้การเลือกใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างมีความชัดเจนและไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ จึงกำหนดความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างสำหรับแต่ละกลุ่มไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาเลือกใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

งานก่อสร้างอาคาร หมายถึง งานก่อสร้างใหม่ งานปรับปรุง งานซ่อมแซม งานรื้อถอน และหรืองานต่อเติมอาคาร บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเทียบเรือ ดิگแกว ร้านค้า โรงเรือน โรงเรียน โรงพยาบาล โรงงาน โรงภาพยนตร์ ศูนย์การค้า คลังสินค้า อาคารสำนักงาน อาคารที่ทำการ อาคารชุดพักอาศัย ศาลาที่พัก วัด พระอุโบสถ หอระฆัง กุฏิพระ มัสยิด สุเหร่า อนุสาวรีย์ หอสูง หอประชุม ห้องสมุด ตลาด อุโมงค์ คานเรือ ทำน้ำ ทำจอดเรือ สถานีนำร่อง สถานีขนส่งฯ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มีลักษณะ รูปแบบ และหรือโครงสร้าง คล้ายกับสิ่งก่อสร้างดังกล่าวซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่และหรือเข้าไปใช้สอยได้ และให้หมายความรวมถึง งานก่อสร้างใหม่ งานปรับปรุง งานซ่อมแซม งานรื้อถอน และ/หรืองานต่อเติมสิ่งก่อสร้าง ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) อัฒจันทร์ หรือสิ่งก่อสร้างอย่างอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นที่เล่นกีฬาและหรือออกกำลังกาย เช่น สนามกีฬา สนามฟุตบอล ลู่วิ่ง สนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล สนามแบดมินตัน สระว่ายน้ำ เป็นต้น

(2) ป้ายและหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้ง เพื่อการประชาสัมพันธ์หรือเพื่อการโฆษณา

(3) ถนน ทางเท้า พื้นที่ หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ พื้นลานคอนกรีต และหรือทางเข้าออกของรถ ภายในบริเวณซึ่งเป็นส่วนประกอบของอาคารหรือสวนสาธารณะ

(4) รางระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ บ่อพัก บ่อบำบัดน้ำเสีย บ่อเกรอะบ่อซึม บ่อเก็บน้ำ หรือถังพักน้ำ งานระบบประปา งานปิกเสาพาดสาย ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ภายในบริเวณอาคาร ชุมชนที่พักอาศัย หรือสวนสาธารณะ

(5) สระน้ำ น้ำพุ เขื่อนกันดิน สะพานข้ามคู/คลอง ทางเดิน งานปลูกต้นไม้ งานประติมากรรม งานปลูกหญ้า และหรืองานจัดสวน ภายในบริเวณอาคาร ชุมชนที่พักอาศัย หรือสวนสาธารณะ

(6) เสาธง รั้ว กำแพง ประตูรั้ว และป้อมยาม

(7) งานตกแต่งภายในและหรืองานก่อสร้างอื่นใดซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือเกี่ยวเนื่องและหรืออยู่ภายในบริเวณอาคาร ชุมชนที่พักอาศัย หรือสวนสาธารณะ

(8) งานระบบปรับอากาศ ระบายอากาศ งานระบบลิฟต์และบันไดเลื่อน งานระบบเครื่องกลและระบบพิเศษอื่นๆ ที่เป็นส่วนประกอบและติดตั้งอยู่กับตัวอาคาร (Build in) หรือสิ่งก่อสร้างอื่นในกลุ่มงานก่อสร้างอาคาร

(9) สิ่งก่อสร้างอื่น ตามที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะกรรมการ

หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย กำหนด

ความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างแต่ละกลุ่ม เพื่อประกอบการเลือกใช้หลักเกณฑ์ฯ (ต่อ)

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 6)

งานก่อสร้างชลประทาน หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม รื้อถอน และหรือต่อเติมสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมน้ำ เพื่อการชลประทานหรือเพื่อการอื่น เช่น การประมง การเกษตรกรรม การป้องกันน้ำเค็ม การป้องกันน้ำท่วม การผันน้ำ การจัดรูปที่ดิน และหรือเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น โดยทำการก่อสร้างอาคารและหรือสิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น เขื่อนทดน้ำ อาคารประกอบของเขื่อนทดน้ำ เขื่อนเก็บกักน้ำ อาคารประกอบของเขื่อนเก็บกักน้ำ คลองส่งน้ำ อาคารของคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ คูส่งน้ำ คูระบายน้ำ สถานีสูบน้ำ เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงสิ่งก่อสร้างอื่นใดซึ่งมีลักษณะ รูปแบบ วัตถุประสงค์ หรือโครงสร้างคล้ายกับสิ่งก่อสร้างดังกล่าว หรือเป็นส่วนประกอบและหรือเกี่ยวเนื่องกับสิ่งก่อสร้างดังกล่าวด้วย

งานก่อสร้างทาง หมายถึง การก่อสร้าง การขยาย การบูรณะ และหรือการบำรุงรักษาทางหรือถนน ซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรหรือการสาธารณะทางบกแต่ไม่รวมทางรถไฟ ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงที่ดิน พืช พันธุ์ไม้ทุกชนิด ท่อกลม รางระบายน้ำ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักระยะ ป้าย-จราจร เครื่องหมาย เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณ ที่จอดรถ ที่พักคนโดยสาร ที่พักริมทาง อาคาร และหรือสิ่งอื่นใดอันเป็นอุปกรณ์งานก่อสร้างทางในบรรดาที่มีอยู่ หรือที่ได้จัดไว้ในเขตงานก่อสร้างทาง หรือเพื่อประโยชน์แก่งานก่อสร้างทางและหรือผู้ใช้สิ่งก่อสร้างที่เป็นงานก่อสร้างทางนั้น

งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม หมายถึง การก่อสร้าง การขยาย การบูรณะ และหรือการบำรุงรักษาสะพาน ท่อเหลี่ยมทางต่างระดับ และหรือสะพานลอยคนเดินข้าม ซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรหรือการสาธารณะทางบกแต่ไม่รวมทางรถไฟ ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึง อุโมงค์ ทำเรือสำหรับขึ้นหรือลงรถ และหรือสิ่งอื่นใดอันเป็นอุปกรณ์งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยมในบรรดาที่มีอยู่ หรือที่ได้จัดไว้ในเขตงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม หรือเพื่อประโยชน์แก่งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และหรือผู้ใช้สิ่งก่อสร้างที่เป็นงานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยมนั้นด้วย

แนวทางการนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ไปใช้กับงานก่อสร้างอื่น

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 7)

สำหรับงานก่อสร้างอื่นที่ไม่อยู่ในความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน โดยตรง ให้พิจารณาในรายละเอียดของโครงสร้าง ลักษณะ-งาน และหรือขอบเขตของงานส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับงานก่อสร้างใด ให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กำหนดสำหรับกลุ่มงานนั้นเป็นหลัก

ในกรณีที่เป็นโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งประกอบด้วยงานหรือโครงการก่อสร้างหลายโครงการ มีความซับซ้อน ใช้งบประมาณมาก มีลักษณะการก่อสร้างเป็นการเฉพาะ และหรือใช้เทคโนโลยีพิเศษ ซึ่งแตกต่างไปจากความหมายและขอบเขตงานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างทาง งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม และงานก่อสร้างชลประทาน และได้จัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ หรือเป็นโครงการ/งานก่อสร้างที่ได้รับอนุมัติหรือมีระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ใช้วิธีการคำนวณราคากลางเป็นการเฉพาะ ไม่อยู่ในข้อกำหนดการบังคับใช้ของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ แต่อย่างไรก็ตาม หากโครงสร้างและลักษณะงานในส่วนใดสามารถนำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้มาปรับใช้ได้ ก็สามารถที่จะพิจารณาปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อเท็จจริง

ข้อกำหนดกรณีโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว สามารถใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ได้มากกว่า 1 หลักเกณฑ์

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 8)

กรณีโครงการ/งานก่อสร้างซึ่งจัดจ้างก่อสร้างเป็นสัญญาเดี่ยว ประกอบด้วยงานหรือกลุ่มงานตามความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกใช้หลักเกณฑ์ฯ มากกว่า 1 กลุ่มงาน และผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจะประโยชน์ต่อทางราชการยิ่งขึ้น ก็สามารถแยกรายการงานก่อสร้างของโครงการ/งานก่อสร้างดังกล่าวออกเป็นของแต่ละกลุ่มงาน แล้วใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่กำหนดสำหรับแต่ละกลุ่มงานได้ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของกลุ่มงานที่มีปริมาณงานมากที่สุดเป็นหลัก

กรณีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำค่างานต้นทุนรวมทั้งโครงการ/งานก่อสร้างไปคำนวณหรือเทียบค่า Factor F จากตาราง Factor F ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาคำนวณกับค่างานต้นทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดสำหรับแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

ข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 9)

ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง หากในแต่ละหลักเกณฑ์มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังนี้

1 ราคาวัสดุก่อสร้างให้ใช้ราคาปัจจุบัน ในขณะที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น

2 การก่อสร้างในส่วนกลาง ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง ดังนี้

2.1 ราคาวัสดุก่อสร้างตามที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เผยแพร่

2.2 วัสดุก่อสร้างใดที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ไม่มีข้อมูลราคาเผยแพร่ไว้ ให้ใช้ราคาวัสดุก่อสร้างที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียง เผยแพร่

2.3 กรณีวัสดุก่อสร้างใดที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียง ไม่มีข้อมูลราคาเผยแพร่ไว้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสืบราคาในท้องที่ของส่วนกลาง หากไม่สามารถสืบราคาในท้องที่ของส่วนกลางได้ให้สืบราคาในท้องที่หรือจังหวัดใกล้เคียงโดยใช้ราคาต่ำสุด ทั้งนี้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกแสดงรายละเอียดของการสืบราคาและการกำหนดราคาดังกล่าวประกอบไว้ด้วย

3 การก่อสร้างในส่วนภูมิภาค ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง ดังนี้

3.1 ราคาวัสดุก่อสร้างตามที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่ เผยแพร่

3.2 วัสดุก่อสร้างใดที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่ ไม่มีข้อมูลราคาเผยแพร่ไว้ ให้ใช้ราคาวัสดุก่อสร้างที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียง เผยแพร่

3.3 กรณีวัสดุก่อสร้างใดที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่ และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียง ไม่มีข้อมูลราคาเผยแพร่ไว้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางสืบราคาในท้องที่หรือจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่ หากไม่สามารถสืบราคาในท้องที่หรือจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่ได้ให้สืบราคาในท้องที่หรือจังหวัดใกล้เคียงโดยใช้ราคาต่ำสุด ทั้งนี้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกแสดงรายละเอียดของการสืบราคาและการกำหนดราคาดังกล่าวประกอบไว้ด้วย

ข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง (ต่อ)

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 9)

4 กรณีมีความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางอาจใช้ราคาวัสดุก่อสร้างจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดตามข้อ 2 หรือข้อ 3 แล้วแต่กรณี ได้ แต่ราคาที่ใช้นั้นเมื่อรวมค่าขนส่งแล้วต้องไม่สูงกว่าราคาวัสดุก่อสร้างต่ำสุด ที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียง สำหรับการก่อสร้างในส่วนกลาง หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียง สำหรับการก่อสร้างในส่วนภูมิภาค เผยแพร่ ทั้งนี้ ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกแสดงรายละเอียดของการกำหนดราคารวมทั้งเหตุผลความจำเป็นประกอบไว้ด้วย

5 ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางได้พิจารณาเห็นว่า งานก่อสร้างที่คำนวณราคากลางนั้นใช้วัสดุก่อสร้างบางรายการ เป็นจำนวนมาก ให้สืบราคาจากแหล่งผลิต และเมื่อรวมค่าขนส่งแล้วยังเป็นราคาที่ต่ำกว่าราคาจากแหล่งดังกล่าวตามข้อ 2 หรือข้อ 3 แล้วแต่กรณี ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางใช้ราคาจากแหล่งผลิตสำหรับวัสดุวัสดุก่อสร้างนั้น

6 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจตั้งคณะกรรมการหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อสำรวจรวบรวมข้อมูล และกำหนดราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง ที่ต้องดำเนินการตามข้อ 2.3 สำหรับการก่อสร้างในส่วนกลาง และตามข้อ 3.3 สำหรับการก่อสร้างในส่วนภูมิภาค รวมทั้งที่ต้องดำเนินการตามข้อ 4 และข้อ 5 ไว้เป็นบัญชีราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างของหน่วยงาน โดยต้องมีการปรับปรุงบัญชีราคาและแหล่งวัสดุวัสดุก่อสร้างดังกล่าวให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดภาระและอำนวยความสะดวกในการสืบราคาและแหล่งวัสดุวัสดุก่อสร้างของผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลาง และผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางอาจพิจารณำราคาและแหล่งวัสดุวัสดุก่อสร้างตามบัญชีดังกล่าวมาใช้ประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์ ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อเท็จจริง

7 การกำหนดราคาและแหล่งวัสดุวัสดุก่อสร้างนอกเหนือจากที่กำหนดไว้นี้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุวัสดุก่อสร้าง ซึ่งได้กำหนดไว้ในรายละเอียดการคำนวณของแต่ละหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และตามที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย กำหนด

ข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง (ต่อ)

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 9)

8 ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้างดังกล่าวข้างต้น

- (1) ราคาปัจจุบัน หมายถึง ราคาวัสดุก่อสร้างในช่วงระยะเวลา 30 วัน นับจากวันที่จัดทำรายงานสรุปการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น
- (2) ส่วนกลาง หรือท้องที่ของส่วนกลาง หมายถึง พื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ
- (3) ส่วนภูมิภาค หมายถึง พื้นที่จังหวัดอื่นที่ไม่ใช่กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ
- (4) ท้องที่หรือจังหวัดใกล้เคียง หมายถึง ท้องที่หรือจังหวัดที่มีพื้นที่อยู่ติดกับท้องที่หรือจังหวัด หรือท้องที่ของส่วนกลาง ที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่
- (5) วัสดุก่อสร้าง หมายความว่ารวมถึง ครุภัณฑ์ที่เป็นส่วนประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งของงานก่อสร้างที่ต้องคำนวณรวมในราคากลางงานก่อสร้างนั้นด้วย
- (6) การสืบราคา หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้ทราบราคาและหรือแหล่งวัสดุก่อสร้างที่มีความเป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับราคาวัสดุก่อสร้างที่เป็นจริง
- (7) แบบฟอร์มบันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็น รายละเอียดของการสืบและการกำหนดราคาและหรือแหล่งวัสดุก่อสร้าง ให้ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางกำหนดเองตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามข้อมูลและข้อเท็จจริง
- (8) ค่าขนส่งตามข้อ 4 และข้อ 5 ให้ประเมินโดยคำนวณจากแหล่งวัสดุก่อสร้างถึงสถานที่ก่อสร้าง โดยใช้อัตราค่าขนส่งตามตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง

บทบาทของกระทรวงพาณิชย์ในการเผยแพร่ราคาวัสดุก่อสร้าง

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 10)

ให้กระทรวงพาณิชย์ (สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าและสำนักงานพาณิชย์จังหวัด) พิจารณาเผยแพร่ราคาวัสดุก่อสร้างให้ครอบคลุมประเภทและรายการที่จำเป็น สำหรับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง รวมทั้งการปรับปรุงราคาให้มีความเป็นปัจจุบัน และประกาศเป็นการทั่วไปอย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ ราคาวัสดุของกระทรวงพาณิชย์

- ดำเนินการจัดเก็บและเผยแพร่โดยสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
- เป็นราคาวัสดุก่อสร้าง ณ แหล่งผลิตหรือตัวแทนจำหน่าย เป็นราคาซื้อขายด้วยเงินสด และไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

**ข้อกำหนดในการปรับปรุงตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่า
เสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐาน
รากและงานระเบิดหิน และรายละเอียดประกอบการคำนวณฯ อื่น ๆ**

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 11)

ค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร อัตราราคางานดิน อัตราราคางาน
ปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน รวมทั้งรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด
ให้กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และตามที่คณะ-
กรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่
คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย กำหนด

ให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุง
ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร อัตราราคางานดิน อัตราราคา
งานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน รวมทั้งรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่น
ใด ให้สอดคล้องตามราคาน้ำมัน สภาพการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ และหรือเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างที่
เปลี่ยนแปลงไป และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติ

ข้อกำหนดในการปรับปรุงบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการฯ

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 12)

อัตราค่าแรงงาน/ดำเนินการที่ใช้ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ให้กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และตามที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง หรือคณะอนุกรรมการ หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างมอบหมาย กำหนด

ให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ปรับปรุงบัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการ สำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติตามความเหมาะสม และสอดคล้องตามประกาศค่าแรงขั้นต่ำ และหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีด้านการก่อสร้างที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อกำหนดและการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และตาราง Factor F

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 13)

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณากำหนดค่าดอกเบี้ยสำหรับการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ให้ใช้ค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมประเภท MLR ของธนาคารขนาดใหญ่ อย่างน้อย 3 ธนาคาร เป็นเกณฑ์พิจารณา โดยให้กำหนดเป็นตัวเลขกลม กรณีอัตราดอกเบี้ยเป็นเศษ ถ้าเศษถึง 0.50 ให้ปัดขึ้น ถ้าไม่ถึง 0.50 ให้ปัดลง

ให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) กำหนด และประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทุกต้นปีงบประมาณ (เดือนตุลาคมของทุกปี) และระหว่างปีงบประมาณ หากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยฯ เปลี่ยนแปลงถึงร้อยละ 1 พร้อมทั้งจัดทำตาราง Factor F ใหม่ที่สอดคล้องกับการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยฯ เพื่อส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ข้อกำหนดและการประกาศเปลี่ยนแปลงภาษีมูลค่าเพิ่ม และตาราง Factor F

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 14)

อัตราภาษีตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ให้เป็นไปตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นตัวเลขกลม กรณีอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเศษ ถ้าเศษถึง 0.50 ให้ปัดขึ้น ถ้าไม่ถึง 0.50 ให้ปัดลง

ให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมทั้งจัดทำตาราง Factor F ใหม่ ที่สอดคล้องกับการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทราบ และถือปฏิบัติต่อไปด้วย

แนวทางปฏิบัติในการแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และ การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานก่อสร้าง

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 15)

การแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน จะต้อง
กำหนดให้ถูกต้องชัดเจนตามหลักวิชาการ ปริมาณงานในแต่ละงวดจะต้อง
สอดคล้องกับจำนวนเงินในแต่ละงวด โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมของทั้งผู้รับจ้าง
และผู้ว่าจ้าง

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้าง และประมาณการราคาในชั้นต้น

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 16)

ในการออกแบบงานก่อสร้าง หน่วยงานเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างสามารถให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเอกชนเป็นผู้ออกแบบงานก่อสร้างให้ก็ได้ โดยถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี แนวทาง และหรือวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ผู้ออกแบบงานก่อสร้างต้องออกแบบให้ถูกต้องเหมาะสมกับการใช้งาน และเป็นไปตามหลักวิชาการ โดยผู้ออกแบบต้องถอดแบบก่อสร้างและจัดทำรายการปริมาณงานและราคา และประมาณการราคาในเบื้องต้นไว้ด้วย รวมทั้งต้องรับรองแบบฯ และรายการ ปริมาณงาน ที่ได้ถอดแบบฯ นั้น ไว้ด้วยทุกครั้ง

ทั้งนี้ การออกแบบก่อสร้างดังกล่าว ให้รวมถึงการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขแบบก่อสร้างด้วย

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ออกแบบก่อสร้าง

คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างในการประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 ได้พิจารณาข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้าง ตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างแล้ว มีความเห็น ดังนี้

- คำว่า “ผู้ออกแบบ” หมายถึง หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่หน่วยงานเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างขอให้หรือว่าจ้างให้ออกแบบก่อสร้างให้ เนื่องจาก หน่วยงานเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้างนั้น ไม่มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออกแบบและหรือประมาณการราคาเอง หรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการออกแบบและหรือประมาณการราคาได้ ซึ่งเป็นการถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2536 (แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 44 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2536)
- ส่วนการกำหนดให้มีการถอดแบบและประมาณการราคา รวมทั้งการรับรองแบบและรายการปริมาณงานและราคาที่ได้อัดแบบไว้ด้วย นั้นเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541 เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการออกแบบและประมาณการราคา และเพื่อให้การดำเนินการถอดรูปแบบรายการก่อสร้างและการคำนวณราคากลางได้มาตรฐานและถูกต้อง
- สำหรับในกรณีของหน่วยงานระดับกรมที่มีงานก่อสร้างเป็นจำนวนมาก และมีการจัดโครงสร้างองค์กรโดยมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ออกแบบและหรือประมาณการราคาสำหรับงานก่อสร้างของหน่วยงาน หน่วยงานระดับกรมดังกล่าวจึงสามารถออกแบบและประมาณการราคาได้เองตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่ออกแบบและหรือประมาณการราคานี้
- แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นกรณีการถอดแบบและประมาณราคาโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออกแบบและหรือประมาณการราคา หรือการขอให้หรือว่าจ้างหน่วยงานอื่นหรือเอกชนเป็นผู้ออกแบบและประมาณการราคาให้ เป็นเพียงการถอดแบบและประมาณการราคาในขั้นต้น เพื่อประกอบการพิจารณาเงินงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายสำหรับการก่อสร้างนั้น เมื่อเข้าสู่กระบวนการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ หัวหน้าส่วนราชการตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องต้องแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางเพื่อคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยคณะกรรมการกำหนดราคากลางสามารถรับรายละเอียดของการถอดแบบและประมาณการราคาดังกล่าวข้างต้นประกอบการคำนวณราคากลางของคณะกรรมการฯ ด้วยก็ได้ ดังนั้น ราคากลางที่ใช้ในการจัดจ้างก่อสร้างในงานก่อสร้างของทางราชการ จึงหมายถึง ราคากลางที่คำนวณโดยคณะกรรมการกำหนดราคากลางเท่านั้น
- ดังนั้น “ผู้ออกแบบงานก่อสร้าง” ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกแบบและการประมาณการราคาค่าก่อสร้าง ในส่วนของแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง จึงหมายความถึงบุคคล หรือนิติบุคคล หรือหน่วยงานเจ้าของโครงการ/งานก่อสร้าง ที่ดำเนินการออกแบบและประมาณการราคาค่าก่อสร้าง มิได้หมายความถึงเฉพาะแต่เพียงบุคคลเท่านั้น

การแต่งตั้ง องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง (แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 17)

ให้มีคณะกรรมการกำหนดราคากลาง เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างภายใต้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ดังต่อไปนี้

ในการจ้างก่อสร้างแต่ละครั้ง ให้หัวหน้าส่วนราชการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุและหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยให้มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ ประกอบด้วย ประธาน ซึ่งเป็นข้าราชการหรือเทียบเท่า โดยคำนึงถึงลักษณะงานหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ 1 คน และให้มีกรรมการอย่างน้อย 2 คน กรรมการควรแต่งตั้งจากข้าราชการหรือเทียบเท่าโดยคำนึงถึงลักษณะงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ และควรมีผู้มีความรู้เกี่ยวกับการประมาณการรวมเป็นกรรมการด้วย กรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ จะแต่งตั้งบุคคลภายนอกซึ่งไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการก่อสร้างนั้น ร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

องค์ประชุมของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ

**การแต่งตั้ง องค์ประกอบ
และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง (ต่อ)**
(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 17)

อำนาจหน้าที่ ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างครั้งนั้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง แล้วนำเสนอหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการประกาศสอบราคา หรือประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ราคาของผู้เสนอราคารายที่ส่วนราชการเห็นสมควรจ้าง แตกต่างจากราคากลางที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณไว้ ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป โดยใช้ราคาของผู้เสนอราคารายที่ส่วนราชการเห็นสมควรจ้างเป็นฐานในการคำนวณ ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางหรือผู้ที่เกี่ยวข้องแจ้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้นให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบโดยเร็ว

การแจ้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างของคณะกรรมการกำหนดราคากลางหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดังกล่าว ไม่มีผลผูกพันต่อผู้มีอำนาจในการที่จะพิจารณารับหรือไม่รับราคาของผู้เสนอราคารายนั้น

$$\frac{(\text{ราคาของผู้เสนอราคายี่ห้อส่วนราชการเห็นสมควรจ้าง} - \text{ราคากลาง})}{\text{ราคาของผู้เสนอราคายี่ห้อส่วนราชการเห็นสมควรจ้าง}} \times 100$$

< = > 15

คณะกรรมการกำหนดราคากลางหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
แจ้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น
ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบโดยเร็ว

**การแต่งตั้ง องค์ประกอบ
และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง (ต่อ)**
(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 17)

กรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ของทางราชการ และหรือเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในทางปฏิบัติ และส่วนราชการนั้นมีงานก่อสร้างจำนวนมาก ส่วนราชการนั้นอาจแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางเพื่อทำหน้าที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างหลายโครงการ/งานก่อสร้าง ก็สามารถกระทำได้ โดยองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งให้ระบุหรือกำหนดภารกิจและระยะเวลาในการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดราคากลางที่แต่งตั้งตามกรณีดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนไว้ในคำสั่งแต่งตั้งฯ ด้วย

สำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่อยู่ในบังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานนั้นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งและการประชุมคณะกรรมการ

คณะกรรมการกำหนดราคากลางมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สาระสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

- ราคากลางงานก่อสร้างต้องเป็นราคาค่าก่อสร้าง ที่คำนวณโดยคณะกรรมการกำหนดราคากลางเท่านั้น
- คณะกรรมการกำหนดราคากลางสามารถรับรายละเอียดการคำนวณ หรือประมาณการราคาในขั้นตอนการออกแบบก่อสร้าง มาประกอบการคำนวณราคากลางสำหรับงานก่อสร้างนั้นได้
- การออกแบบและประมาณการราคาค่าก่อสร้างของผู้ออกแบบและประมาณการราคา ควรใช้รูปแบบและวิธีการเดียวกันกับที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางใช้ ทั้งนี้ เพื่อให้การคำนวณราคากลางของคณะกรรมการกำหนดราคากลางเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางเพื่อคำนวณราคากลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ ในทุกโครงการ/งานก่อสร้าง และทุกครั้งที่มีการจัดจ้างก่อสร้าง ยกเว้น กรณีการประมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการอุทธรณ์ และคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (กวพ.อ.) มีคำสั่งให้ดำเนินการเสนอราคาใหม่ เนื่องจากการอุทธรณ์ฟังขึ้น ซึ่งมีใช้เป็นกรณีที่เริ่มดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการจัดจ้างก่อสร้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ
- องค์ประชุมของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ
- คณะกรรมการกำหนดราคากลางเป็นคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี จึงมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- หน่วยงานภาครัฐที่ไม่อยู่ในบังคับของระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานนั้น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งและการประชุมคณะกรรมการ

การปรับปรุงราคากลางงานก่อสร้างให้มีความเป็นปัจจุบัน

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 18)

กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการได้ให้ความเห็นชอบราคากลางงานก่อสร้างที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้คำนวณไว้แล้ว และยังไม่ประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือ ประกาศร่าง TOR สำหรับกรณีการจัดจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่หัวหน้าส่วนราชการได้ให้ความเห็นชอบราคากลางงานก่อสร้างนั้น ให้หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายให้คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้นพิจารณาทบทวนราคากลางให้มีความเป็นปัจจุบัน แล้วนำเสนอหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือ ประกาศร่าง TOR สำหรับกรณีการจัดจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

แนวทางปฏิบัติกรณีมีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตาราง Factor F และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 19)

กรณีมีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด ซึ่งใช้ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ หากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐยังไม่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้ถือปฏิบัติตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด เดิม

หากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด ที่ประกาศใหม่ และคณะกรรมการกำหนดราคากลางสามารถคำนวณราคากลางใหม่ได้ทันก่อนการประกาศสอบราคา หรือประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางใหม่ และให้ถือราคากลางที่คำนวณใหม่นั้น เป็นราคากลางในการจ้างก่อสร้างครั้งนั้น

แนวทางปฏิบัติกรณีมีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตาราง Factor F และรายละเอียดประกอบราคากลางงานก่อสร้าง (ต่อ)

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 19)

หากคณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่สามารถคำนวณราคากลางใหม่ได้ทันก่อนการประกาศสอบราคา หรือประกาศประกวดราคา หรือประกาศร่าง TOR สำหรับการจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี แต่ยังไม่ได้ลงนามในสัญญาจ้างก่อสร้าง ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบราคากลางงานก่อสร้างอื่นใดที่ประกาศใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาหรือเพื่อดำเนินการอื่นใด สำหรับการจ้างก่อสร้างในครั้งนั้นด้วย

หมายเหตุ 1. คำว่า ได้รับแจ้ง หมายถึง การได้รับแจ้งเป็นหนังสือ โดยให้วันเวลาที่หน่วยงานนั้นลงทะเบียนหนังสือรับ เป็นวันแรกของการได้รับแจ้ง

2. เมื่อมีประกาศและหรือหนังสือแจ้งเวียนเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ตารางค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ตารางค่าดำเนินการและค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร ตารางอัตราราคางานดิน ตารางอัตราราคางานปรับปรุงฐานรากและงานระเบิดหิน บัญชีค่าแรงงาน/ดำเนินการสำหรับการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง และหรือรายละเอียดประกอบราคากลางงานก่อสร้างอื่นใด แต่หน่วยงานนั้นยังไม่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ หน่วยงานนั้นสามารถดำเนินการไปก่อนได้รับแจ้งเป็นหนังสือได้

ข้อกำหนดในการประกาศและเปิดเผยราคากลางงานก่อสร้าง

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 20)

ในการจ้างก่อสร้างทุกครั้ง ให้หน่วยงานที่จะมีการจ้างก่อสร้างประกาศเปิดเผยราคากลางที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้คำนวณไว้ ในประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคา หรือตามที่กำหนดสำหรับการจัดจ้างก่อสร้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และวิธีการอื่น

สำหรับรายละเอียดของการคำนวณราคากลางตาม BOQ. (BOQ. = Bill of Quantities) ให้หน่วยงานที่จะมีการจ้างก่อสร้างดำเนินการตามที่กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี กฎ ข้อบังคับ และหรือแนวทางวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กำหนด หากไม่มีกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี กฎ ข้อบังคับ และหรือแนวทางวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กำหนดไว้ ให้หน่วยงานที่จะมีการจ้างก่อสร้างต้องจัดเตรียมไว้ หากมีผู้สนใจขอตรวจดูหรือขอถ่ายสำเนาเอกสารดังกล่าว จะต้องดำเนินการตามคำขอนั้นทันที โดยให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ให้ยกเลิกแนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อนี้ แล้วใช้ตามหนังสือกระทรวงการคลัง

ด่วนที่สุด ที่ กค 0421.3/ว 90 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2555 แทน

B.O.Q. (Bill of Quantities) แบบแสดงรายการ ปริมาณงาน และราคา

❖ ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง

- แบบบัญชีแสดงรายการก่อสร้างที่งานก่อสร้างแต่ละประเภทควรมี (ใช้ประกอบการพิจารณาถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง)
- แบบสรุปการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
  - ✓ งานก่อสร้างอาคาร ได้แก่ แบบ ปร. 6 , ปร. 5(ก) , ปร. 5(ข) , ปร. 4 และแบบ ปร. 4(พ)
  - ✓ งานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม ได้แก่ แบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน และท่อเหลี่ยม
  - ✓ งานก่อสร้างชลประทาน ได้แก่ แบบสรุปราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

❖ ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ

- รายละเอียดเกี่ยวกับรายการงานก่อสร้าง ปริมาณ และราคา ที่ผู้เสนอราคาจัดทำและเสนอตามรูปแบบที่กำหนด
- รายละเอียดเกี่ยวกับรายการก่อสร้าง ปริมาณงาน และราคา ที่เป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาจ้างก่อสร้าง ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างก่อสร้าง

อำนาจหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานกลาง (กรมบัญชีกลาง) ในการกำกับดูแลการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

(แนวทางและวิธีปฏิบัติฯ ข้อ 21)

ให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ในฐานะหน่วยงานกลางซึ่งกำกับดูแลการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ และเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ มีอำนาจหน้าที่นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้แล้วในหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนี้ ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำ จัดทำคู่มือ รวมทั้งการดำเนินการฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้มีความรู้ เข้าใจ และสามารถคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2. ศึกษาวิเคราะห์ สำรวจ รวบรวมข้อมูล และเสนอแนะแนวทางและวิธีการในการพัฒนา และปรับปรุงหลักเกณฑ์ ข้อมูล แนวทางและวิธีปฏิบัติ และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ให้มีความสมบูรณ์ เป็นมาตรฐานตามหลักวิชาการ และสอดคล้องตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. อำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง และหรือคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง มอบหมาย

คำนิยามตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ที่ควรทราบ

ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ ข้อ 5

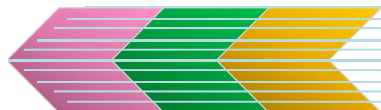
- ❖ การซื้อ หมายความว่า การซื้อพัสดุทุกชนิดทั้งที่มีการติดตั้ง ทดลอง และบริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงการจัดหาพัสดุในลักษณะการจ้าง
- ❖ การจ้าง หมายความว่า หมายความว่า การจ้างทำของและการรับขนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการจ้างเหมาบริการ แต่ไม่รวมถึงการจ้างลูกจ้างของส่วนราชการตามระเบียบของกระทรวงการคลัง การรับขนในการเดินทางไปราชการตามกฎหมายว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน และการจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ❖ การจ้างที่ปรึกษา หมายความว่า การจ้างบริการจากที่ปรึกษา แต่ไม่รวมถึงการจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างอาคารด้วยเงินงบประมาณ
- ❖ ที่ปรึกษา หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจ หรือสามารถให้บริการเป็นที่ปรึกษาทางวิศวกรรม สถาปัตยกรรม เศรษฐศาสตร์ หรือสาขาอื่น รวมทั้งให้บริการด้านการศึกษา สรรวจ ออกแบบ และควบคุมงาน และการวิจัย แต่ไม่รวมถึงการให้บริการออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างอาคารด้วยเงินงบประมาณ
- ❖ การจ้างออกแบบและควบคุมงาน หมายความว่า การจ้างบริการจากนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจบริการด้านงานออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างอาคารด้วยเงินงบประมาณ
- ❖ ส่วนราชการ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม สำนักงาน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือในต่างประเทศ แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น
- ❖ หัวหน้าส่วนราชการ
  - สำหรับราชการบริหารส่วนกลาง หมายความว่า อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นนิติบุคคล
  - สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

ขอขอบคุณ

นายบุญทิพย์ ชูโชนาค ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาราคากลาง
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้าง
เลขานุการคณะอนุกรรมการกำกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
เลขานุการคณะทำงานจัดทำและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง
สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
โทร. 0 2127 7386-9 , 0 2127 7000 โทรสาร. 0 2127 7185-6
www.gprocurement.go.th , www.cgd.go.th

กรมบัญชีกลาง สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

Government
Procurement

www.gprocurement.go.th